

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Juan José Millás

YALNIZLIK BUYDU

İspanyolcadan
Türkçeye çeviren
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://rantey.org>
ALİ ÖZÇELEBİ

ÇAĞDAŞ DÜNYA YAZARLARI

**Bu kitap, İstanbul'da Can Yayınları'nda dizildi,
Eko Basımevi'nde basıldı. (1992)**
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Juan José Millás

YALNIZLIK

BUYDU

ROMAN

İspanyolcadan Türkçeye çeviren
ALİ ÖZÇELEBİ

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.
Bâbüâli Caddesi No. 19 Kat 2, 34410 Cağaloğlu, İstanbul
Telefon: 528 61 13 · Faks: 513 51 88

Özgün adı
La soledad era esto

ISBN 975.510.373-2
© Ediciones Destino, S.A. / 6. basım, Nisan 1990 /
Can Yayınları Ltd. Şti. (1991)

Cándida García'nın anısına

Ailesine ait eşyalarla döşenmiş, rahat ve sevimli odasının, içinde hiçbir engelle karşılaşmadan her yöne rahatça sürünerek gidebileceği, –bu doğrudu–, ama aynı zamanda geçmişte bir insan olduğunu çabucak ve tümünden unutmasını kolaylaştıracak bir boş alana dönüşmesini gerçekten istiyor muydu?

FRANZ KAFKA, *Dönüşüm*

BİRİNCİ BÖLÜM

1

Telefon çaldığında Elena banyoda bacaklarına ağda yapıyordu. Annesinin az önce öldüğünü bildiriyordu kocası. İçgüdüsel olarak saatine baktı ve zamanı aklında tutmaya çalıştı: Akşamın altı buçukuydu. Günlerin uzamaya başlıyor olmasına karşın, kentin üstünde bir çatı gibi toplanan bulutlar yüzünden hava iyice kararmıştı. Bu dünyadan çekip gitmek için en iyi saat, diye düşündü, telefon elinde, hattın öteki ucundaki kocasını dinlerken. Hem etkili, hem sevecen olmaya çaba göstererek,

– Geçerken seni alırım, diyordu, hastaneye birlikte gideriz. Erkek kardeşin orada.

– Ya kız kardeşim? diye sordu Elena. Ona kim haber verecek.

– Az önce kocasıyla konuştum; Barselona'dan bu gece onda kalkacak bir uçakla gelecekler. Bunları düşünme sen. Hazırlan ve oraya gelmemi bekle.

Elena telefonu kapadı; haberi içine sindirmek için kanepeye oturdu; sağ eliyle, gövdesinin o tarafındaki bacağına katılaşmaya başlamış ağda parçasını çıkarmayı düşünürken, gözleri baktığı şeylerin ayırdına varmaksızın salonun duvarlarında ge-

ziniyordu. Banyoya döndüğünde ağda öylesine katılaşmıştı ki, sol bacağının tüylerini almaktan vazgeçti. Bornoğunu çıkardı, duşun altına girdi. Üzüntülü gibiydi, ama ağlayamadı. Böylece, annesinin ölümüyle ilgili eski bir düşüncesi doğrulanmış oluyordu. Bu düşünceye göre, annesi öldüğünde, bürokratik bir işlem, geçmişte kalmış bir şeyi onaylayan resmi belge tamamlanmış olacaktı. Çünkü Elena için annesi çoktan ölmüştü.

Bacaklarından birinin tüylerinin alınmadığı belli olmasın diye koyu renk çorap giydi. Giysi dolabının dibinde bir yerlerden çıkarıp giydiği yine koyu renk bir döpiyesle, dışarıya karşı sergilemek zorunda olduğu yası kendi gözünde yalanlamak için biraz kıskırtıcı bir iç etek geçirmişti bacaklarına.

Makyaj yapmamaya, gözlerinin boyasını yenilememeye karar verdi, ama saçlarını düzelterek ensesinde topladı. Yıkılmış görünmek istemiyordu; ama haberi alır almaz evden çıktığını düşündürecek bir özensizlik de görülsün istiyordu. Bir an, dudaklarına hafif bir ruj sürüp sürmemekte kararsız kaldı, ama sonunda, yeterince güzel olduğuna karar vererek vazgeçti. Her ne kadar inişe geçmiş bir kırk üç yaş güzelliği söz konusuysa da geçen yıllar gözlerindeki pırıltıyı, dudaklarındaki meydan okuyan havayı yok edememişti. Evden acele çıktığı izlenimini güçlendirmek için eteğinin dikişlerini biraz yana kaydırdı. Salona döndü, esrarlı bir sigara sardı ve pencerenin önünde, ışığın salınmalarını seyrederek içmeye koyuldu. Madrid'in kuzeyinde, bir gökdelenin üst katlarından birinde yaşıyordu.

Pencereden kentin, mevsimlerin renk tonlarına göre biçim değiştiren görünümünü parça parçaydı. Aylardan şubattı, hava kararmıştı; binalar pencerelerden yansıyan ışıklarıyla insanı içine kapanmaya çağırıyordu. Kızı Mercedes'i düşündü, ama ona telefon etme isteğini bastırdı; kocasının bu işi çoktan yapmış olduğundan emindi.

Sigarayı söndürdü ve az önce başına gelen şeye, annesini kaybetmiş olmasına uygun, parlak ya da acıklı bir düşünce geliştirmeyi denedi, ama usuna hiçbir şey gelmiyordu. Annesinin ölümü, bir sonuç olmaktan çok, günlerin oluşturduğu zaman parçalarına eklenmiş sıradan bir olgu gibi görünüyordu ona. Öyle ki, güncel yaşamda bir kopukluk ya da bir utku oluşturmaya bile yetmemişti. Esrar etkilemeye ense kökünden başlamıştı. Önünde uzanan saatler boyunca, katlanmak zorunda kalacağı sahnelerde, ölümlerin yanında olacağını, orada annesiyle karşılaşacağını, yine oradan yaşamın olaylarının tutkusuz, aşksız, nefretsiz görüneceklerini şimdiden hissedebiliyordu: Yansız, belki duyguların ürettikleri mekanik görüntülere yönelik bir merak olasılığıyla uyarılmış olmasına karşın, ilgisizlik dolu bir bakış, hepsi bu.

Bunları düşünürken kocası Enrique geldi; bir türlü duymayı başaramadığı bir acıyı hafifletmeye çalışan dayanışma dolu bir davranışla kucakladı onu. Elena sevgiyle gülümsedi. "Biliyorsun bu ölüm için ne düşündüğümü," dedi. "Hepsinin doğru olduğuna hiç inanmadım," diye yanıtladı Enrique.

Elena esrarın etkisinin geçmesinden korktu,

kendine yeni bir esrarlı sigara sardı. Enrique'ye de saramadığı için özür diledi. "Bunu arabada birlikte içeriz," dedi. Çıktılar.

Annesi en sonunda gülümsüyor görünüyordu. Genç bir rahibenin giysisini anımsatan beyaz bir kefene sarılmıştı; kıvrımları arasından ölümün yumuşattığı yüzü görünüyordu. Bir ölü gibi devinimsiz duruyordu; ama kırışmış alnı, bir düşüncenin gerginliğini sürdürüyor gibiydi. Gözlerinden biri, yüzün bakışımllılığını bozar gibi hafif açıktı. Elena'ya sol bacağındaki tüylerin alınmamış olduğunu anımsattı bu. Gerçeklik bakışımlı mıydı, yoksa bakışım, insan zekâsının uydurduğu bir ülkü müydü? Belki de ortasından ikiye bölünebilen her şey, benzer ve uyumlu iki parça oluşturunuyordu. "Benim varlığımın öteki yarısı nerede?" dedi, yakınlarıyla aile dostlarıyla acılı bir kibarlıkla ilgilenen kızını incelerken. Annem burada, şu anda kapladığı bakışımllı bir alan mı bırakıyor? Ölüler bu acı dolu dünyada kendilerinin bir yansımasını mı bırakıyorlar? Acıya bakışımllı olan hangi duyumumuz?

Son iki tümce onda bir hoşnutluk yarattı, ama ruh durumu daha çok ilgisizliğe yöneliyordu. Onu öpmek için yaklaşan birine, "Düşünsene, haberi aldığımda ağda yapıyordum," diye fısıldadı.

Erkek kardeşiyle karşılaşması uyarıcı bir etki yaptı, çünkü kucaklaşmaları, aralarında olan ama ancak böyle durumlarda utanmanın denetimi olmadan ortaya çıkan sevgiyi duyurdu. Buna karşın, kızkardeşi, Elena ona halen çocukluğundan birşeyler borçluymuş da ödememiş gibi, soğuk ve uzak duruyordu. Kızı Mercedes de hâîâ yanına gelme-

mişti; üstelik ona, üstüne alınmamaya çalıştığı kin dolu bakışlar fırlatıyordu. Elena'nın annesiyle kızının adları aynıydı. Belki de, burada da, daha büyük boyutlardakileri simgeleyen bir bakışım vardı; büyükanne ve torun, her iki Mercedes de, bakışla dışlama, araya uzaklık koyma ve suçlamayla cezalandırma alışkanlığındaydılar. "Ben bu bakışımı ilişkinin odağıyım, yüreğiyim, onu ben besliyorum," diye düşündü. "Nasılsın anneciğim?" dedi kızı sonunda ona yaklaşıp bir öpücük vererek. "Düşünsene, telefon çaldığında ağda yapıyordum. Her yerimi yarım bıraktım, oyluklarımı, her yerimi." 'Oyluklar' sözcüğünün ölüm bağlamında yerinde kullanılmış bir sözcük olduğunu düşündü. "Ölünün yanında kocamla ben kalacağız bu gece," dedi kızı. "İstersen sen git dinlen." "Birşeyler yapmak gerekecek: Belgeler, kâğıtlar..." "Anne, hepsi yapıldı, bunları düşünme sen."

Başka bir bakışım da kızkardeşim. İkisinin bana verdikleri acıyı, onlara ödetecek gücüm yok benim. Kızkardeşimin adı da Mercedes, annem ve kızım gibi. Hangisi gibiyim ben? Bu üçünden hangisine benziyorum en çok? Şu acılı yüzlerden hangisinin adı Elena? Hangisinin bir bacağıнын tüyleri alınmamış? Ben içlerinden birinin göndergesi miyim? Yoksa yalnız bu uyuşmazlığın yarısı mı? Onlara ne borçluyum? Bu kadınlara halen ödemediğim ne var? Birisi gençliğimi berbat etti; öteki ben yaşlanmaya başlarken genç kız oldu. Yetti artık, ne olduysa oldu. Annem öldü; şu anda, ölüleri yaşayanlardan ayıran camın arkasında; aile ve dostlar üzgün görünüyor; kocam herkesle gözle görülür bir

etkililikle ilgileniyor; bense kuru gözlerle bir o yana bir bu yana gidip geliyorum; eteğim kaymış, sol bacağım tüylerle dolu. İç giysilerime gelince orada duralım. "Ana babaların ölümü insanın önündeki yaşama bakış açısını değiştiriyor," diyor biri kulağına, yanağına bir öpücük kondururken. "Daha bir yakın baktırıyor geleceğe," diye karşılık veriyor Elena duruma uygun bir gülümsemeyle. Sonra, ölüm töreni için toplanmış insanların oluşturduğu halkanın dışına kayıyor yavaşça.

O gece iyi uyudu, eğer iyi uyumak tüm duyularıyla uyumak ve uyandığında uykuda geçen saatleri anımsamamaksa. Uyandığında uyku sersemi değildi, ancak annesinin toprağa verileceği o günün ilk anlarında yeniden düzenlemek durumunda kaldığı kendi yaşamına yabancı bir şey vardı sanki. Kocasını Enrique banyodaydı. Düşün sesi, uzaklarda yağan bir yağmurun yankısı gibi yatak odasına kadar geliyordu. Dün gecedен birşeyler anımsamaya çalıştı; ama yaşamın sanki askıya alındığı uyku saatleri boyunca, yaşadığının tek kanıtı olarak gövdesinin şiltenin üstünde bıraktığı izden başka bir şey bulamadı. Sırtında, Enrique'nin ona büyük gelen, ama içinde tüm organları özgürce devindiği için giymeyi sevdiği pijamaları vardı. Aslında, uyumak için, epeydir kocası için aldığını söylediği, ama ona daha çok uyan erkek giysileri kullanıyordu.

Yataktan çıktığında ona garip gelen bir bütünlük hissetti. Belki de gece boyunca, kendisinin bilincinde olmadığı, ama şimdi, gün boyunca yasta olacağı için ummadığı bir gövdesel iyimserliğe dönüşen birşeyler olmuştu.

Enrique banyoda değildi. O zaman, yataktayken duyduğu şeyin duş değil de, dışarıda gerçekten yağan yağmurun sesi olduğunu anladı. Yağmur ve ölüm. Salona gitti ve terasa çıktı. Sıcaklık artmıştı, havaküre temizlenmeye başlamıştı. Derin bir soluk aldı, nemli havanın ciğerlerinin en uç noktalarına kadar dolduğunu ve orada, sabah uyanıldığında algıladığı bütünlük duygumunu güçlendiren kimyasal bir etkiye yol açtığını hissetti.

- Sana kahve yaptım, dedi Enrique arkasında durarak.

- Günaydın, dedi Elena. Cenaze töreni için kötü bir gün.

- Böyle işlerde iyi gün olmaz, dedi kocası.

Sonra ilişkilerinde alışkın oldukları sessizliğe büründüler. Teraslarına özgü kent görüntüsünü oluşturan yapıların çatılarına ve ön yüzlerine düşen yağmuru seyrettiler.

Elena kahvesini içtikten sonra banyoya gitti, duş almak niyetiyle soyununca, sol bacağındaki tüyleri gördü ve küvetin kenarına oturarak nedenini bilmeden ağlamaya başladı. Kendini tutmayı başarıp başaramayacağını anlamak için yüz kaslarını iki üç kez kастı, gevşetti, ama gözyaşları, dolan bir kaptan taşan suyun doğallığıyla akıyordu. Yüz buruşturmalarının yarattığı ruh haline kendini bırakmak isteğı duydu, ama başkalarına uygun düşecek bir hüznün onu avucuna almasına engel olmak için öfkeyle direndi. Yine de duştan çıktığında her şey farklıydı. Az önceki bütünlük duygusu, içinde bir boşluk bırakarak yok olmuştu. Bu boşluk, hemen, onu kesin bir çabuklukla bitkinliğe iten, ta-

nımlanması güç başka bir duyguyla dolmaya başladı. Yedi sekiz yıl önce ölen babasını anımsadı. Belki de yaşamında ilk kez, öksüz sözcüğünün ne korkunç bir anlamı olduğunu hissetti. Ağda yapmaya karar verdi, ama hemen yapmamasını öneren boş inançlı bir dürtüyle durdu. Aynı anda, yataktan kalkar kalkmaz, cenaze işlerine telefon edip kızıyla konuşması, ölünün başında bekledikleri dün geçenin nasıl geçtiğini sorması gerektiğini düşündü. Bu, hafifçe gülümsemesine yol açtı, ama o anda, özellikle önceki günden beri, yalnızca kendisini ilgilendiren birşeylerin olagelmeye başladığını sezinledi. Ama bunun ne olduğunu, yaşamını nasıl etkileyeceğini bilemiyordu. Sonra, kocasının da dün gece ölüyle birlikte kalmayı üstlenmemiş olmakla iyi yapmadığını düşündü. Bu arada, bir türlü oluşmayan bir kesinleşmeyi bekleyerek oyalanıyormuşçasına saçlarını fırçalıyordu.

Sonunda, cenaze törenine gitmemeye karar verdi. Enrique, geceyi çok kötü geçirdiğini, üstelik uyanık kaldığı gece boyunca ishal olup tuvalete taşındığını söyleyebilirdi. Elena her şeye karşın gelmek istemişti, ama o buna izin vermemişti. Evet, herkese böyle açıklamalıydı. gitmeyişi, ama ne kızkardeşi, ne kızı, bu iki Mercedes de buna inanmazlardı.

Cenaze töreninin ardından, süreksiz bir dinginliğin öne çıktığı birkaç gün geçip gitti. Yağmur doğal bir alışkanlık söz konusuymuş gibi isteksiz, yavaş yavaş yağıp durdu. Sular çatıların üstünden minik damlalar halinde edilginlikle kayıyordu. Sonra sokaklar, kanalizasyon delikleri aynı boyun eğmişlikle kucaklıyordu bu suları. Sol bacağındaki tüyleri hâlâ almamış olan Elena, ya salonun ya da yatak odasının penceresinden aynı kırılğan dinginlikle seyrediyordu yağmuru.

Şubat ayı gürültüsüz patırtısız geçip giderken, birdenbire ayların adları yeni bir anlam kazanmaya başladı. Elena, güneşin açması, içinde istediğin canlanması umudunu mart ayına erteledi. Gerçeklik de ancak o zaman, arkalarında bir gözdağının saklanıyor gibi görüldüğü şu külrengi tonlarla ortaya çıkacaktı. Salonda duran, içine tabak çanak ve gümüşlerini koyduğu büyük dolap, havadaki nemle, açıklanamaz bir organik varlığa dönüşmüş gibiydi. Belli bir uzaklıktan bakıldığında, yapıldığı ağacın koyu renk tonları, dolap kanepeye doğru ilerlemeye çabalıyormuş da bu yüzden değişiyormuş gibi görünüyordu. Öte yandan, yine uzaktan bakıldığında, ağacın içinde canlanma belirtileri gösteren kimyasal bir etkinlik oluşuyor ve bu yüzden terliyormuş gibi görünüyordu. Elena, yaklaşıp ona dokunduğunda, bu izlenim yok oluyor ya da azalıyor-

du. Bu her neyse, dolabın kapaklarını tiksintiyle açmasına neden oluyordu.

Bir gün kızkardeşi Mercedes telefonla aradı onu. Mirasın paylaşılması konusunda acelesi var gibiydi. Elena kardeşleri Juan'la da konuşmanın uygun olacağını anımsatınca, onunla konuştuğunu, temel konularda uyuştuklarını söyledi.

- Düşündük ki, diye ekledi, üçümüz de annemizin dairesine özel bir ilgi duymuyorsak, satabiliriz onu.

- Bence de uygun, diye yanıtladı Elena.

- Sesin bir garip. Bir şey mi var?

- Ağrılarım yeniden başladı, canım sıkılıyor.

Kızkardeşi ona birkaç öneride bulunduktan sonra, gelecek hafta sonu Madrid'e geleceğini, üç kardeş birlikte annelerinin evine gidip satışa çıkarmadan önce eşyaları boşaltabileceklerini söyledi. Eşyaları da paylaşmaları gerekiyordu, bir zamanlar hepsi o evde yaşamışlardı. Elena bir üçkâğıt kokusu alır gibi oldu.

O gece ishal oldu; ertesi sabah uyandığında bitkindi. Kocası çoktan işe gitmişti. Mutfakta kahvaltı etti, esrarlı bir sigara içti, yeniden yatağa döndü. Yatak soğuktu, sabahlığını çıkarmamaya karar verdi. Yorgunluk ve esrarın etkisiyle uyuyamadı; denetleyemediği bir dizi imge geçmeye başladı kafasından. Belli bir düşünceyle ilgili olmayan imgeler, ama yoğun bir iç sıkıntısı yaratabilecek nitelikte birşeyleri vardı, üstelik etkileri karnında yoğunlaşıyor gibiydiler. Kusarsa kendini daha iyi hissedeceğini düşündü, ama kalkamıyordu. Midesi bulanıyor, yere düşmekten korkuyordu. Sonunda iç sı-

kıntısı dayanılmaz olunca, yatakta doğruldu ve ayaklarını yere bastı. O anda, güçlükle soluk aldığı-
nın farkına vardı; bütün organları gevşerken bir tit-
reme nöbetine tutuldu, birkaç saniye geçti geçme-
di, korku duygusu geri çekildi, ayakları yere değe-
rken yatağa devrildi ve kendinden geçti. Bunlar ol-
madan önce, bir ya da iki saniye süren katıksız bir
mutluluk duymuştu. O sırada telefon çalıyordu,
ama unutuşun derinliklerine düşmek üzere oldu-
ğu o anda aranıyor olması umurunda değildi.

Yarım saat sonra soğuktan titreyerek uyandı,
ama mide bulantısı geçmişti. Yorganı ve battaniye-
yi üstüne çekti, içip içemeyeceğini anlamak için
bir sigara yaktı. İyi geldi sigara. Teri soğumuştur, sı-
cak suyla yıkanmayı düşününce keyiflendi. Mide-
sindeki rahatsızlık yerinde duruyordu, ama belir-
gin biçimde azalmıştı. "Belki de," dedi, "ishal bar-
saklarımı iyice temizleyemedi."

Öğle vakti kalktı, evi şöyle bir derleyip topladı.
Kocasını genellikle dışarıda yerd. Temizlikçi kadın
haftada iki gün gelirdi. O gün yapacak bir işi yok-
tu. Biraz hava almak için çıkmaya karar verdi, çün-
kü soluk alma güçlüğü sürüyor gibiydi. Banyo yap-
maktan vazgeçti, ama giyinirken kendini çok kirli
hissetti. Çıkmadan önce, sokakta canı içmek ister
diye bir esrarlı sigara sardı.

Yağmur dinmişti, ama bulutlar çekilmemişti.
Hava kapalı olmasına karşın temizdi; nemli havayı
solumak zevk veriyordu. Francisco Silvela Sokağı-
na doğru rastgele yürüdü. Bacaklarının görece bir
güçlülükle işlediğini algıladı. İki üç dükkânın vitri-
nine şöyle bir göz atmak için isteksizce durdu, son-

ra birdenbire acıktığını hissetti. Sevdiği yemeklerden birini düşündü; yemeği anımsamasıyla mide-sinde birşeylerin harekete geçtiğini duyumsadı. Yemek yeme düşüncesi az da olsa umutlandırdı onu ve dışarıdan bakıldığında iyi görünen bir kafeteryaya girdi. Barda bir tabureye oturdu, karışık bir yemek ve yanında bir bira söyledi. Çok susamıştı, köpük dolu ilk yudumu bir zevk ürpertisiyle içti. Barda karşısında bir ayna vardı, evden saçlarını taramadan çıkmış olduğunu gördü, perçemi düzgün durmuyordu. Tüm bunlara sol bacağındaki tüyler ve duş almamış olması da eklenince, oldukça pis bir gövde çıkıyordu ortaya; ama bunu düşünmek onu gülümsetti, çünkü kafeteryadaki insanların bu ayrıntıları bilmediklerini ve iyi giyimli oluşuna bakarak hiçbirisinin gövdesinin temizliğinden kuşku duymayacağını düşünmüştü. Bu, kendisiyle ayna arasında bir gizdi. Kafeteryada 'ambiental' bir müzik sistemi vardı, öyle ki, sıra kahve içmeye geldiğinde Beatles'ların bir şarkısı duyulmaya başladı. Elena içinden, şarkının sözlerini çevirmeye koyuldu: "Kendini bir botun içinde düşün, bir nehirde, iki yanında mandalina ağaçları olan, gökyüzü marmelattan. Biri sana sesleniyor, ağır ağır yanıt veriyorsun... Başının üstünde sarı ve yeşil selefona kâğıtlarından çiçekler görülüyor... Seni götürmek için bekleyen gazete kâğıdından taksiler kıyıda..."

Şarkı iyice neşelendirdi onu, yemeğin üstüne içtiği kahve, unuttuğu bütünlük duygusunu geri getirdi. Ama sokağa çıkıp su ızgaralarına, trafik ışıklarına, arabaların ağır ağır ilerleyişine baktığın-

da ölüme yargılı bir gerçekliğin sürmekte olduğunu hissetti yeniden. Esrarlı sigarasını yaktı ve Maria de Molina Sokağından Castellana Alanına doğru yürüdü. Esrarın etkisi altında yoğunlaştı. Alnını bir pencere gibi düşündü; içeride yeşil ve sarı tonlarda beyin kütlesini görebiliyordu. Sonra renkler hafifçe kahverengi ve siyaha dönüşüyordu. İçinden Beatles'ların şarkısının bir dörtlüğünü tekrarladı: "Kendini bir trende düşün, cam kravatlı plastikten hamalların olduğu bir istasyonda, gişede biri..." Boşunaydı, biraz önceki bütünlük duygusu yerini iç organlarında, özellikle midesinde yoğunlaşmaya başlayan bir rahatsızlığa bırakarak geçip gitmişti. Sindirim güçlüğüne yordduğu bir mide bulanması başladı. Kusabilir ya da barsaklarını boşaltabilirse önceki durumuna dönebileceğini düşündü, ama yakınlarda bir kafeterya göremedi. Yan sokakların birine daldı ve bir anaokulu gördü; kapısı açıktı, girdi. Birkaç yetişkin insanla karşılaştı, ama onu garip bir biçimde süzmelerine karşın, çocuklardan birinin annesi sanarak hiçbir şey demediler. Sonunda tam bayılmak üzereyken, çocuk tuvaletlerinin giriş kapısını buldu ve aceleyle birine daldı. Tuvaletin oturağı çok küçüktü, ayrıca kenarının kapağı yoktu. Elena ensesini duvara dayayarak oturdu, kan basıncı düşmesini bayılmadan geçiştirmeye çalıştı. Biraz kendine gelir gibi olduğunda, eteğini yukarı sıyırmayı, jartiyerini çözüp külotunu indirmeyi başardı. Başardım, diye düşündü, işte başardım! Ama barsakları çalışmaya pek istekli değildi; midesindeki şişlik, Elena'nın onu gövdesinden çıkarıp atmak için harcadığı tüm çabaya

karşın aşağı doğru inmiyordu. Kusmayı düşündü, ama duruşunu değiştirirse kendinden geçebilirdi. Bu arada, beyninden hızla, aralarında birbirlerine eklenen bir dizi imge geçmeye başladı: Tüyleri alınmamış bir bacak, ıslak sokaklar, kırık bir trafik lambası, plastik bir bakan, üstünde karameladan bir kayığın yüzdüğü bir marmelat nehri, annesinin sarı ve yeşil selefona kâğıtlarına sarılmış cesedi... İmgeler öylesine hızlı geçiyordu ki, Elena ancak gözlerini açık tutarak ve tırnaklarını baldırlarına batırarak katlanabiliyordu. Genellikle bayılmalar-
dan önce gelen bir sıcaklık dalgası karnından yüzüne doğru yükseldi ve orada eritici bir ter boşalmasına dönüştü. Tam kendinden geçmek üzereyken imgelerin hızı kesildi. Elena, ağzını olabildiğince çok hava alabilmek için açarken, kendi kendine, "Tamam geçti, bir cinnetti, ama şimdi geçti!" dedi.

O sırada dışarıda çocuk bağırışmaları duyuldu; etkinliklere ara verip çocukları bahçeye salıvermiş olsalar gerekti. Gerçekten de az sonra, Elena'nın güçlkle sıkışarak sığındığı tuvaletin kapısı yumruklanmaya, tekmelenmeye başladı. Ayaklarını olabildiğince geri çekti ve olup bitenin çocukları dehşete mi düşüreceğini, yoksa gülmelere mi yol açacağını çıkarsamaya çalışırken soluğunu tuttu. Ama bunu kesinleyecek zamanı olmadı, çünkü cinnet, imgelerin hızına bağlı olarak geri gelmişti. Yine soluğunu tuttu ve tüm enerjisini midesinin, iç sıkıntısı veren şişliğin yerleşmiş görüldüğü bölgesinde topladı, ama yine de yerinden kıpırdatamadı şişliği. Gözlerini açtığında, tuvaletin kapısıyla döşeme arasında kalan açıklıkta bir kız çocuğu başı gördü.

Çocuğun başı geri çekilinceye kadar birkaç saniye birbirlerine baktılar. Sonra kızın bağırdığını duydu: "Burada, içeride beyaz yüzlü bir bayan var!" Bunun üzerine Elena kalktı, kapıyı açtı, çıkmayı denedi, ama ayak bileklerine inmiş külotu dengesini yitirmesine yol açtı. Düşerken kendinden geçmeden önce, kendi gövdesinin işleyişinin sorumluluğunu başkalarının eline bırakmakta olduğunu hissederek birkaç saniye çok mutlu oldu.

Az sonra kendisine geldiğinde terden sıırıslılandı. Cinnet duygusu geri çekilmiş, iç sıkıntısı yok olmuş ya da alnından fışkıran terlerde erimişti. Kendini tanıttı, özür diledi, bir sindirim sorunu olduğunu, başka bir yer bulamadığı için buraya geldiğini anlattı başına toplanan kadınlara.

- Şükredin ki iyi giyimlisiniz, dediler, yoksa polise haber verirdik, başınıza iş açılabilirdi...

Bir papatya çayı içirdiler ona, sonra telefonla bir taksi çağırdılar. Beş dakika sonra geldi taksi. Dışarıda yağmur yeniden başlamıştı ya da nem oranı öylesine yüksekti ki yağmurla aynı etkiyi yaratıyordu. Elena, baygınlıklarının ardından çoğu zaman olduğu gibi kendini hafif, hatta biraz iyimser hissetti. Her neyse, sonunda eve döndü ve yattı. Kocasını işten dönünceye kadar uyudu.

- Bir şey mi oldu? diye sordu Enrique.

- Ağrılarım yeniden başladı.

- Niye doktora gitmiyorsun? diye üsteledi kocası sabırsızlıkla.

- Gitmediğim doktor kalmadı; hiçbir şeyimin olmadığını söylediler, diye yanıtladı Elena kızgın bir ses tonuyla.

Enrique üstelememeye karar verdi. Sonra, hafta sonu iş için yolculuğa çıkacağını söyledi.

- Ne zamandan beri hafta sonlarında da çalışıyorsun? diye sordu Elena.

- Bir satış anlaşması yapılacak, bu işler her zaman tatil günlerinde yapılır.

Elena başka birşeyler olduğundan kuşkulanmaya başladı; birdenbire Enrique'nin kendisini aldatıyor olacağı düşüncesiyle öfkeleni, ama hiçbir şey söylemedi. Gecenin büyük bir bölümünü uyanık geçirdi ve ertesi sabah yataktan çıkmasına yardım eden bir plan yaptı. O gün cuma olduğu için kahvaltısını çok çabuk yapması gerekti. Kahvaltıdan hemen sonra en yakın postaneye gidip kendi adına bir posta kutusu kiraladı. Sonra eve döndü, temizlikçi kadına yapacağı işler konusunda birkaç şey söyleyip telefon rehberiyle odasına kapandı.

Gece boyunca kafasında tasarladığı senaryoyu bir kez daha gözden geçirdikten sonra, rehberde rastgele bir dedektiflik bürosu buldu ve numarayı çevirdi.

- Günaydın, dedi, müdürle görüşmek istiyordum.

- Bendenizim, diye yanıtladı öteki tarafta bir erkek sesi.

Elena bir an telefonu kapatmayı düşündü, çünkü doğrudan doğruya müdür çıkmıştı, demek ki sekreteri yoktu. Bu da olanakları sınırlı bir dedektiflik bürosuyla karşı karşıya olduğunu düşündürerek korkmasına yol açıyordu. Sonunda konuşmayı sürdürmeye karar verdi:

- Bakın, dedi, biraz nazik bir konuda, hiç alışıl-

madık türden bir araştırma yapmanızı isteyecektim sizden...

- Niçin alışılmadık? diye sordu karşıdaki ses.

- Çünkü araştırmayı isteyen kişiyi bilmemeniz gerekiyor. Ben müşterinizin sekreteriyim. Kendisi finans ve siyaset çevrelerinde çok tanınmış biridir, bu yüzden adının bu işin dışında tutulmasını istiyor.

Elena istediği araştırmayla ilgili açıklamalar yaptı, kocasıyla ilgili bilgileri verdi. Özellikle, o hafta sonu yapacakları üstüne ayrıntılı bir yazılı rapor hazırlamaları gerektiğini ekledi. Karşısındaki adam, her şeyi not ediyor gibiydi, ancak müşterisini tanımasının daha uygun olacağı konusunda üsteliyordu. Elena ödün vermedi:

- Size bunun olanaksız olduğunu söyledim. Numarasını verdiğim posta kutusu aracılığıyla haberleşeceğiz. Siz raporları o kutuya yollamak zorundasınız. Ücretinize gelince, bana numarasını vereceğiniz banka hesabına yatırılacak.

- Bir ön ödeme gerekecek.

- Hemen yarın sabah, uygun gördüğünüz miktarı hesabınıza yatırırım.

Verdiği parasal güvence dedektiflik bürosu müdürünün kuşkularını dağıttı. Hemen pazartesi günü raporu göndereceğini söyledi. Elena telefonu kapatınca, yaşamına önemli bir uyarıcı etken soktuğunu hissetti; bu da, bir gün önce yaşadıklarını belleğinin en uzak köşesine atmasına yardımcı oldu. Bundan böyle, her ne olursa olsun evden başka yerde esrar içmemeye karar verdi. O gece iyi uyudu ve güne yeterince dinlenmiş olarak başladı. Sa-

at on ikide, dedektifin istediği parayı yatırmak için çıktığında, onikiparmakbarsağının bulunduğunu sandığı bölgede aşırı bir gaz birikmesi dışında hiç-bir rahatsızlık hissetmiyordu.

Elena pazar sabahı, yataktan ağzında kötü bir tat ve midesinde yanmayla çıktı. Önceki gece esrarlı sigaranın yol açtığı aşırı acıkmışlıkla çok bal yemişti. Bununla açıkladı rahatsızlığını. Küveti sıcak suyla doldurdu ve zevk almadan girdi. Sol bacağındaki tüyleri almayı şöyle bir düşündü, ama kardeşleri Juan ve Mercedes'le annesinin evinde buluşmaya karar vermişlerdi; bu işlere çok zaman ayırırsa geç kalacağını düşündü. Dar bir pantolonla eski bir kazak giydi; bunların üstüne de kocasının, özellikle hoşuna giden bir pardösüsünü geçirdi. Yağmur yağmıyordu, ama gökyüzü halen kapalıydı; binaların önyüzlerinde büyük ıslaklık lekeleri görülmüyordu. Yapacağı işi geciktirmek ister gibi acelesiz sürdü arabayı; gençlik yıllarının günlük görüntülerini oluşturmuş yaya kaldırımlarındaki bozuklukları yeniden görmek umuduyla eski mahallesi-ne arka sokaklardan girdi.

Annesinin katına geldiğinde kardeşleri onu bekliyorlardı. Mercedes salondaki divanda ağlıyor, Juan ise mekanik bir biçimde başını okşuyordu.

- Ne oluyor? diye sordu Elena.

- İçeri girince uygulandı, dedi Juan.

Dışarısı gibi daire de karanlıktı. Mobilyaların ve öteki eşyaların konumu hâlâ annelerinin varlığını ya da anısını canlı tutuyordu. Kıyı köşelerinde, en çok da televizyonun ekranında birikmiş toz, bı-

rakılmışlığı düşündürüyordu.

– İnsansızlık kokuyor ev, dedi Elena.

– Ölüm kokuyor, dedi kızkardeşi hıçkırıklar arasında.

– Annemiz hastanede öldü.

– Olsun, yine de ölüm kokuyor, diye üsteledi Mercedes.

Elena terasın kapısına gitti ve açtı, ama içerideki havada herhangi bir değişiklik algılamadı; tersine, sokakların ölümcül havası evin içinde solunun dışarı taşması gibi göründü ona. Yağmur yeniden başlamıştı, ama sular – hafiflemiş ve bulanık –, çatıların üstünden, can çekişen bir gövdenin üstüne önceden örtülmüş bir tül gibi kayıyordu.

Elena mutfığa gidip bozulmak üzere olan yiyecekler var mı diye baktı. Bulduklarını tiksinererek plastik bir torbaya doldurdu. Annesi hastaneye götürülürken, birisi dairenin anasigortasını kapatmış, ama buzdolabında bir şey var mı diye bakmayı akıl etmemişti. Mutfağın penceresini de açtı, böylece ürpermesine yol açan nemli bir hava akımı oluştu. Salona döndü.

– Buzdolabında yiyecek şeyler varmış, dedi.

– Eğer Barselona’da yaşıyor olmasaydım arada bir gelir evi temizlerdim, diye karşılık verdi kızkardeşi, sitemli bir ses tonuyla.

Juan ve Elena birbirlerine baktılar; bakışlarında dayanışma vardı, ama sessiz kalmayı sürdürdüler. Televizyonun karşısında, üçlü koltuk takımının oluşturduğu yarım dairede oturmuşlardı. Elena, yüzünün sağ tarafı kendisine dönük oturan kızkardeşini seyretti. Çok eski bir şeye bakmakta ol-

duğu izlenimine kapıldı. Sonra bakışı, renkleri kararmış, biçimleri bozulmuş mobilyalara kaydı. Arkalarında bir kuşkunun gizlendiği kirli bir donukluk sergiliyor gibiydiler. Elena barsaklarında bir kımdama algıladı, ama bu evin tuvaletini kullanmayı tiksindirici buldu. Eşyaları ayırıp evi boşaltmaları gerekiyordu, ama her üçü de, istençleri dışında bir kararı bekliyorlarmış gibi oturup duruyorlardı.

Birdenbire Juan da ağlamaya başladı; Mercedes teselli etmek ya da bırakılmışlığını daha da çoğaltmak için ona doğru gitti. Elena bu sahneyi soğukça izledi ve kızkardeşine katılamayacak kadar konu dışında olduğunu düşündü. Bir zamanlar üçü, bu aynı salonda, aynı mobilyalarla, bugünküne benzer bir ortamda, önce çocuk, sonra genç, daha sonra da yetişkin olmuşlardı. Elena en büyükleri, Juan en küçükleriydi, ama şimdi üçü de aynı yaşta görünüyorlardı; olgunluk çeşitliliği yok etmişti, ölümse birkaç gün önce farklılıkları ortadan kaldırmıştı. Hep böyleydik, diye düşündü Elena, hiçbir zaman göstermeye kalkışmadığımız bu gizli sevgi içimize işlemiş. Yoo, belki de gösterdik, en azından nefretin de sevginin parçalarından biri, – belki de en etkin parçası olduğunu varsayarsak.

Koridora çıktı, annesinin yatak odasına gitti. Perdeler kapalı durduğu için ışığı yaktı, eşya yığınlarına uzun uzun baktı. Bu bakıştan, yaşamın anlamını, yönünü ya da gittiği yeri özetleyecek bir ana düşüncenin, bir yargının ansızın çıkıp gelmesini bekliyor gibiydi. Öyle bir yön ki mezarlığa götürmesin. Ama barsağındaki sıkıntının yerini birkaç santimetre değiştiren bir deviniden başka hiçbir

şey çıkagelmedi. Annesinin dairesinin karnına benzettiği üç parçalı giysi dolabına yaklaştı, orta kapıyı açtı; dolabın içinde kendine özgü bir karanlık, yaşamın öteki karanlıklarından farklı bir karanlık ve yıllar boyu değişmeyen köklü bir koku vardı. Suları bir tür bozulmuşluk ya da hastalık taşıyan bir kuyuya benziyordu bu dolap.

Elena, dolabın içine bir taş atsa, dibine değdiğinde çıkaracağı sesi duymayacağını düşündü, öylesine derindi ki karanlık bir uçuruma benziyordu. Yine de, karanlığı parçalara bölen giysilerden birini okşamak için elini uzatınca, devrilen bir şeyin çıkardığı sesi duydu. Dolabın tabanına baktı, yarı yarıya boşalmış bir konyak şişesi olduğunu sonunda anladığı bir şey gördü. Kardeşleri görmesin diye şişeyi saklamayı düşündü, ama hemen başka şişelerin de olduğunu – hepsi de ucuz konyaktı – , er ya da geç şişeleri bulacaklarını anladı. Elindeki şişeyi olduğu yere bıraktı.

Yatağın yanındaki küçük masanın üstünde dinle ilgili kitaplar, ucunda abartılı biçimde işkence görmüş İsa olan gümüş bir tespih vardı. Küçük masanın çekmecesini açtı ve çok kalın olmayan, formları tel zımbayla tutturulmuş birkaç defter buldu. Birini açtı ve yatağın kenarına oturarak annesinin elyazısına baktı, sonra da birinci yaprağı okumaya başladı.

Kırk üç yaşına basmadan az önce, adını ne koyacağımı ve beni nereye götüreceklerini bilmediğim bu sayfaları yazmaya başlıyorum. Bugünlerde ağır bir bronşit sonrasını

yaşıyorum. Sanırım içimde bir hastalıktan geriye birşeyler kaldı; korkarım etkileri sürececek. Kocama ve doktora hiçbir şey söylemedim, ama sağ akciğerimin yakınında, ilaçların yok edemediği ağrılı bir nokta olduğunu fark ediyorum. Korkarım henüz görülemeyen, bu yüzden de iyileştirilemeyecek birşeylerin çekirdeği. Umarım bu şey, her neyse yavaş yavaş gelişir de çocuklarımla evlendiğini görebilir ve Tanrı bana kısmet ettiyse, torun sahibi olmanın zevkini biraz olsun tadabilirim.

Her neyse, rahatsızlıklarımda gördüğüm hayallerle ilgili bir şey var. Gövdemde dolaşıp duran ve uyandığım saate göre canının istediği yerde ortaya çıkan bir hayalet gibi algılıyorum hastalığımı. Örneğin bu sabah, çok erken saatlerde, gırtlığımda, sol tarafta bir ignelenme hissettim. Farenjit için verilen haplardan birkaç tane aldım ve uyuyakaldım. Yine de, sabah, bu kez sağ ciğerimde aynı ignelenme vardı. Ne yaşam!

Elena salondan gelen bir gürültü duydu ve defteri kapadı. Korkunç ya da inanılmaz, ama kendi geleceğinin alacağı biçim için önemli bir şeye tanık olmuş gibi soluk soluğaydı. Kimsenin gelmediğinden kesin emin olduktan sonra defterleri aldı ve gövdesiyle kemerinin arasına sıkıştırarak kazağının altına sakladı. Sonra salona döndü, kardeşlerinin işe koyulmuş olduklarını gördü. Bir koltuğun üstüne bırakmış olduğu çantasını aldı ve defterleri

içine koydu. Sonra balkona çıktı, çünkü anormal biçimde terlemişti. Soğuk havanın gövdesinin üst kısmına yerleşen uyarıcı etkisini duyuncaya kadar orada kaldı. İçeri döndü ve kızkardeşinin örtüleri katlamasına yardım etti. Sonra banyoya gitti, kapının sürgüsünü ardından itti. Barsaklarını boşaltırsa kendisini daha iyi hissedeceğini düşündü, ama koku giderici tabletlerden rahatsız olduğu için tuvalete oturamadı. Lavabonun üstündeki küçük, metal eczadolabını açtı, çoğu yatıştırıcı bir yığın ilaçla dolu olduğunu gördü. Tuvaletin penceresi yoktu, bunu ayırt eder etmez içi sıkıldı ve koridora çıktı yeniden. Kardeşi bir zamanlar annesiyle babasının yattıkları karyolayı söküyordu.

– Alacak mısın karyolayı? diye sordu.

– Artık böyle karyolalar yapmıyorlar, diye yanıtladı Juan kaçamak bir ses tonuyla.

Az sonra üçü yeniden bir araya geldiler salonunda. Yapılması çok zor bir görev verilmiş gibi canları sıkındı.

– Sanırım bunlarla başa çıkamayacağız, dedi Mercedes. Herkesin istediği şeyi almasını öneriyorum; eğer iki kişi aynı şeyi isterse kura çekeriz. Sonra da bir eskici çağırırız, kalanları alır götürür.

Kullandığı ses tonunda anlaşılmaz bir sertlik vardı, ama Mercedes sorun çözme yeteneklerini sergilemek istediğinde hep böyle davranırdı. Yine de, Elena, ilk kez, yüz kaslarına söz geçirerek savuşturamadığı bir ağlama dürtüsü duydu içinde. Gençliği dahil bu evde geçirdiği yıllardan geriye yalnızca bir eskicinin ilgilenebileceği şeylerin kalmış olması ona acı vermişti.

- Tamam, dedi, Juan'la ikiniz her şeyi paylaşabilirsiniz. Ben hiçbir şey istemiyorum, bu eve bir daha adım atmamayı yeğlerim.

Mercedes ona kızgınlık dolu bir bakış fırlattım, ama kalması için de hiçbir şey yapmadı. Erkek kardeşi kapıya kadar geçirdi onu ve çıkmadan önce yüzünü okşadı. Sokağa çıktığında, arabasını park ettiği yeri anımsamak için büyük bir çaba harcaması gerekti Elena'nın. Sonunda buldu, bir rahatsızlığı hafifletmek istiyormuş gibi çabucak bindi. Kenti sarıp sarmalayan ve hava sıcaklığı çok yüksek olmadığı için boğucu görünen ince yağmur bulutu yüzünden saçları ıslanmıştı. Ellerini direksiyona dayadı, iç sıkıntısını dağıtmak amacıyla üç kez derin derin soluk alıp verdi. Sonra arabanın motorunu çalıştırmadan çantasındaki defterlerden birini çıkardı ve rastgele açıp okumaya başladı:

Kimileri uyanmadan önce, ürküntüyle uyanıyorlarmış gibi gözlerini açar. Ben öyle yapmam; önce kim olduğumu düşünürüm, kendimi tanımlarım ve sonra gözkapaklarımı, gözlerimin ne göreceğini kesinlikle bileerek açarım. Bugün uyanırken hiçbir belirti hissetmedim. Tersine, anlaşılmaz bir gövdesel güç tarafından ele geçirilmiş gibiydim. Sessiz oldukları için yoklarmış gibi görünen iç organlarımı sırasıyla yoklayarak uzun zaman gözlerim kapalı durdum. Belki ben de yoktum, bu yüzden gözkapaklarımı kaldırmaya korktum. Karşımda yatağın önünde değişik bir giysi dolabı görmekten korkuyordum.

Ama sonunda, bir şeye neyse o şeydir; böylece, doğrulduğumda sağ yanımda bir ağrı hissettirdim ve bütün günü, hangi organımda olduğunu bilmediğim bir rahatsızlıkla geçirdim. Kocam soğuk almış, şimdi hepimize bulaştıracak nezlesini.

Elena defteri kapatıp sokağa seyretti. Yağmurun yağacağını sezen yayaların şemsiyesi vardı, ama hepsi açmamışlardı. Elena gövdesel bir çaba harcamış da şimdi dinleniyormuş gibi soluk soluyorlardı. Sağ elini kontak anahtarına götürdü, ama hemen geri çekti. Defteri yeniden aldı ve son sayfayı açtı. Şunlar yazılıydı:

Gerçekten de insanın gövdesi bir mahalle gibidir: Alışveriş merkezi, anacaddeleri ve birlikte büyüdüğü ya da öldüğü düzensiz bir çevresi vardır. Bu kentten değilim ben; devletin başkenti olan, Madrid dedikleri bu kentte doğmadım. Yaşamın rastlantıları beni bu yere sürükledi ve yavaş yavaş gerçekte olduğum yerli olmaktan çıktım. Orası denizi olan, toprağı bol bir yerdi. Adını söylemek istemiyorum, çünkü yaşamın akışı içinde ne zaman orali olmaktan çıktığımı bilmiyorum. Diyelim, gövdem gibi bozuk bu mahalleye gelip yerleştirdim. Benzer bir hastalığımız var, çünkü ne zaman dolaşmaya çıksam, bir yerinde acı görüyorum. Ayaklarımın tırnakları benim mahallemin yani gövdemin oluşturduğu etten mahallenin çok zayıf bir bölgesi. Bir sa-

vaştan, bir yıkımdan kaçan varlıklar oraya yuva kuruyorlar. Kollarım eskimiş evler; gözlerim, gazlı, kırık sokak lambaları; boynum, iki ıssız bölgeyi birleştiren bir geçit; saçlarım, bu bütünün, bitkilerin yetiştiği bölgesi, ama yıkımını gözlerden saklamak için boyamak gerek onları. Sonra, bir de, sözünü etmek istemediğim çöplüğüm var; yıkılmış tüm mahallelerinkiler gibi, pislik kent merkezine yaklaşmakta ve daha şimdiden herhangi bir yerde kokuşmuş portakallarla karşılaşılıyor. Benim gövdemde bu pis haliyle yürünemez. Belediye de temizlemek için hiçbir şey yapmıyor.

Elena defteri sertçe kapadı ve çantasına koydu. "Alkol ya da haplar yüzünden," dedi. Sonra yüce bir karar almış gibi arabayı çalıştırdı ve en az pis olan yan yollardan geçerek mahalleden kaçarcasına uzaklaştı.

Eve vardığında istenmeyen bir gerginlik içindeydi. Pardösüsünü çıkarmadan salonda oturdu ve defterleri inceledi. Beş taneydiler, ama birden altıya kadar numaralanmışlardı. Eksik olanın üç numaralı defter olduğunu kesinledi. Göremediği için çekmecenin dibinde kalmış olmasından korktu; kardeşlerinin o defteri bulmuş olduğunu düşünmek onu rahatsız etti. Dördüncü defteri aldı ve ilk satırları okudu.

Bundan önceki defteri yok ettim, çünkü içinde çocuklardan gereğinden çok söz ediyor-

dum. Çocuklardan yana ne söyleyeceğimizi bilmeyiz, çünkü hem iyidirler, hem kötü. Bir annenin onları, yalnızca onlardan yana edinmiş olduğu düşünceye uydukları için sevdiğini gördüm. Üstelik çocuklar senin gövdenin bir parçası; bu da, ne denli alışmış olursak olalım, çok garip bir şeydir. Çocuklar aynı mahallede olmalarına karşın, başka başka mahalleler gibidir. Üç çocuğumu dünyaya getirirken çok acı çektim; her doğumdan sonra sakatlıklar kaldı gövdemde. Şu sıralar elimde bir Yugoslav doktorun kitabı var; bütün hastalıklardan ve ilaçlarından abece sırasına göre söz ediyor. Bu kitap sayesinde, rahmin, bir tür eklem zayıflaması nedeniyle dışarı doğru sarktığını biliyorum. Bu da döl yatağımın üstüne doğru kaymasına ve mesanemin yerinden oynamasına yol açtığı anlamına geliyor. Bu yüzden, hızla öksürdüğüm ya da güldüğümde, elimde olmadan çişimi kaçırıyorum; yine aynı nedenle, içimde birşeylerin yer değiştirdiği duyumuyla yaşıyorum. Yugoslav doktora göre, bu hastalığa rahmin dışı sarkması deniyor. En zor doğumum, beni en çok üzen çocuğum Elena'nınki oldu. Kocam, karakterlerimiz benzeştiği için çok kavgaya ettiğimizi söylüyor. Ama ben bu günlüğün ya da adı her neyse, çocuklardan söz etmek için uygun olmadığını düşünüyorum. Çocuklarımı seviyorum, onlara bakıyorum, ama konuşma konusu olarak pankreası yağlerim.

Elena defteri kapadı. Bulduğu bu günlüğün bir hazine mi yoksa çöplük mü olduğuna henüz karar verememişti. Bu yüzden ne yapacağını bilemiyor gibiydi. Ne olursa olsun, kendi varlığıyla da ilişkili bir şey söz konusuydu; annesinin yazdıklarının ya da iç organlarıyla sürdürüyor görüldüğü konuşmaların satır aralarında yalnızca kendisinin anlayabileceği, kendisinin geleceğiyle ilgili bir uyarı saklı gibiydi.

İçinde canının istediği gibi yer değiştiren, ama dışarı atılmayı yadsıyan dayanıklı bir kütlenin varlığını hissettiği barsaklarını temizleyeceğini umarak diyet yapmaya karar verdi Elena ve kendine bir meyve salatası hazırlayıp yedi. Sonra esrarlı bir sigara içti ve yattı. Uykuya geçmeden hemen önce bir düş gördü: Issız bir kumsalda yürüyordu, birdenbire, daha önce varlığından haberdar olmadığı bir kadın ona doğru ilerleyerek, bir meleğin bir duvarın içinden geçmesi gibi Elena'nın gövdesinin içinden süzülerek geçiyordu. Sonra da yere düşmüş gibi kumsala uzanıyor ve kıyıya gelen sular gibi plajın kumlarında emilerek kayboluyordu. Elena kadının kaybolduğu yere geliyordu... Düşün burasında barsaklarında bir ayaklanma oldu ve midesi bulanırken bayılacağını sezdi. Bunun üzerine, sarhoşların dengelerini tümünden yitirmemek için yaptıkları gibi sağ ayağını yataktan çıkarıp yere bastı. Çıplak ayakla döşemeye basmak rahatsızlığını azalttı, az sonra da uyuyakaldı. Saat altı buçukta kapının ziliyle uyandı. Uyku sersemi kalktı, sabahlığını giyindi, uykunun yüzünde ve gövdesinde

dondurduğu karanlık yapışıklıklardan kurtulmaya çalışarak daireyi bir uçtan bir uca geçti. Gelen erkek kardeşiydi. Ter içinde, ama mutlu,

– Bak sana ne getirdim, dedi.

Yanında eski, ama sağlam, deri kaplı bir koltuk ve çocuk tabutu büyüklüğünde sarkaçlı bir duvar saati duruyordu.

– Bunları arabadan yukarı taşımak canıma okudu, ama annemizden hiçbir şey almamazlık edemezdin.

Koltuk annesinindi, yaşamının bir parçası olmuş, gerçekten değerli bir eşyaydı. Bir zamanlar Elena'nın televizyon seyrederken ya da okurken oturmak için kavga ettiği gözde yerlerden biriydi. Saate gelince, artık anımsanamayan bir zamandan beri ailenin olmuştu; değeri antika olması kadar, hep kullanılmış olmasından kaynaklanıyordu.

– Size hiçbir şey istemediğimi söylemiştim, dedi Elena söylediklerini yalanlayan bir ses tonuyla.

Kardeşi saati salonun uygun bir yerine astı, sonra başka bir eşyanın yerini değiştirerek koltuğu saatin altına yerleştirdi. Böylece iki eşya, annelerinin evinde olduğu gibi ilişkilerini koruyacaklardı.

– Kocan nerede? diye sordu Juan, biraz geri çekilip yerleştirdiklerinin nasıl durduğuna bakarak.

– Bir satış sözleşmesi ya da öyle bir şey için kent dışında. Yarın dönecek.

– Her şey yolunda mı?

– Gidip kahve yapayım, diye yanıtladı Elena.

Kardeşi biraz daha kaldı, ama ikisinin de konuşma çabaları bir işe yaramadı. Çünkü uzun za-

man önce aynı vatanın çocukları olmuşlar, ama sonra yaşam onları farklı tavırlar, gelenekler ya da alışkanlıklar kazanmaya zorlayarak birbirinden ayırmış gibiydi. Tüm bunlar ikisini de başka kimselelere dönüştürmüş, bu yüzden de, geçmişte olmuş oldukları kişilerle ilgili bellek yitimine uğramışlardı. Anımsadıklarıysa, yitirilmiş şeyin bilinçaltındaki varlığını beslemekten ve ilk vatanın alışkanlıklarını yeniden elde etmenin olanaksızlığını doğrulamaktan başka bir işe yaramıyordu. Bir de, o ilk vatanında, özel bir dünyayı, içinde her türlü iletişimin halen olanaklı olduğu bir ortak toprak parçasını anımsatmaya elverişli kimi işaretler içeriyordu.

O pazar gecesi Elena iyi uyuyamadı. Saat başlarında, buçuklarda, çeyrek geçe ve çeyrek kala olmak üzere her on beş dakikada bir çalan duvar saati, onu düzenli olarak, bir cam gibi kırılğan, eşyaların yüzeyi kadar ince uykusundan çekip çıkarıyordu. Saatin vuruşları, ilk vatanın gecelerini, yüksek ateşli, acılı, sinirli ve kaygılı, uyanık geçen geceleri anımsatıyordu. Kısaca, şimdi olduğu gibi salonun kapısından geçerek, aynı ritmle koridoru aşip uykusuz gecelerin yatak odasına, ona günün doğmasına ne kadar kaldığını, yollardaki kilometre taşları gibi kesinlikle anımsatmak ve her şeyin aynen sürdüğünü bilincine kazımak için gelen vuruşlarla bölünen geceleri.

Sabahın üçü olduğunda, saatin sarkacını durdurmaya karar verdi ve bu niyetle yatak odasından çıkıp koridorla salonu ayıran kapıya kadar geldi, ama salonun kapısını açmaya korktu. Yatak odasına döndü, çıplak ayakları yerde, yatağın kenarına oturdu ve bu korkuyu çözümlemeye çalıştı. Saati durdurmanın başka bir şeyi durdurmak olduğunu düşündü. Belki de kendi yaşamının, aile topluluğunun varlığını durdurmuş olacaktı. Yirmi dört saat daha çalışabilmesi için zembereği sonuna dek kurulu bir saatle gömülmeyi dileyen seçkin bir ozanın öyküsünü anımsadı. Belki de, evde ona can yoldaşı olan vuruşlarına bayılan annesi, bu saatin ona

kalması işini öte dünyadan ayarlamıştı. Böylece, Elena'ya zaman ve bu zamanı ölçme olanağı miras kalıyordu. Lânetlenme tehlikesini sonsuza kadar canlı tutacak bir çağrıyı miras almış biri gibiydi. Bu işten annesini sorumlu tutmakla biraz abarttığını düşündü, ama yine de, en azından gecenin bu saatlerinde, bir dişli takımının kesinliğiyle işleyen bir uslamlama vardı bu düşüncesinde. Sabah olunca bu uslamlamanın günün ilk ışıklarıyla birlikte gece korkularının dağılması gibi paramparça olacağı düşüncesiyle sakinleşti. Saati durduracaktı o zaman ve bu olay tek bir karabasanla sınırlı kalacaktı.

Uykusunu getirsin diye bir esrarlı sigara sarmaya karar verdi, ama yanında sigara kâğıdı olmadığını gördü, salonda bir yerlerde unutmuştu. Kalktı, yeniden yürümeye başladı, ama korku yine salonun kapısını açmasına engel oldu. Ayakları üşüdü, terliklerini aramak için yatak odasına gitti. Dönerken erişebileceği en güçlü ışığı yaktı ve dehşetin sınırına, salonun kapısına yaklaşıp kapının kolunu, öteki taraftan gelebilecek bir direnç bekleyen birinin davranışıyla çevirdi; kilidin dili güçlük çıkarmadan geri çekildi. Bunun üzerine kapıyı itti ve salonun karanlık boyutları bakışına açıldı. Işıkları yakmak için düğmelerin nerede olduklarını kestirdi. Salonu karanlıkta bir uçtan ötekine geçmesi kaçınılmazdı. Duraksadı, korkunun yeniden, iç organlarının egemenliğine girmiş gövdesinin her bir yerine yayıldığını hissetti. O anda, en çok korktuğu şeyin, annesini duvar saatinin sarkacının tiktakları altında, koltuğunda oturuyor görmek ol-

duğunu anladı. O pazar günü, saati kurmakla eski düzeni, bir zamanların uyumunu, aile dizgesini yeniden yaratmıştı. Annesi de bunları anımsatan koltukla saat arasında bir haberci, birleştirici rolü oynuyordu. Hem özne, hem fiil, hem söylenen olan Elena, panik içinde bağırarak salonu geçti. Işığı yaktı ve onu hem ilgilendiren hem de ilgilendirmeyen zamanı ölçen saati ve altındaki boş, ama arada sırada oturulan koltuğu seyretti.

Esrarlı sigarayı içince biraz daha açıldı. Deri koltukta oturarak ve henüz içine girmeye hazır olmadığı bir uzamı zorla ele geçirmekte olduğunu düşünerek sonuna kadar içmişti sigarayı. Işıkları söndürmeden yatak odasına döndü. Uyuyamayacağını anlayınca yatağın başucundaki küçük masanın üstünden annesinin günlüğünü aldı ve bölümlerin yazılış tarihlerini bulmayı denedi. Ama ne defterlerin ne de sayfaların hiçbirinde zamanla ilgili veriler yoktu; yalnızca günlüğe başlarken okunan şu tümce: "Kırk üç yaşına basmadan az önce, adını ne koyacağımı ve beni nereye götüreceklerini bilmediğim bu sayfaları yazmaya başlıyorum..."

Elena, bu tümcenin yazıldığı zaman, kendisinin ne durumda olduğunu anımsamak için kimi hesaplar yapmaya başladı, ama bundan hemen vazgeçti, çünkü birtakım karanlık rastlantılar olduğunu anlamaya başlamıştı. Bu kez en son defterin en son sayfalarını okumayı düşündü, ama bu işi de günışığında yapmaya karar verdi. Sonunda defterlerden birini rastgele açtı ve bağımsız bir bölümün başı gibi görünen bir yerden okumaya koyuldu.

Çok küçük yaşımdan beri, insanoğullarının gerçeğe ulaşma yeteneklerinden kuşkuya düştüğümü anımsıyorum. Bunu, ileri yaşıma (belki beş yaşıma hatta daha da sonrasında kadar) altıma işlememe borçluyum. Altıma işediğimde, iyi ama yalın bir kadın olan annem, belki de bir doktorun sözüne uyarak, bana, çişimin tuvaletten akıp gittikten sonra, biraz hava alarak gövdeme geri dönmesi gerektiğini anlatıyordu. İşte bu yüzden, birkaç saat sonra yeniden çiş etmek isteği duyuyordum. Bu açıklama bana biraz saçma geliyordu, tuvalete atılan şeylerin bir daha hiç geri dönmediklerini deney yoluyla biliyordum, çünkü bunu kanıtlamak için annemin çok sevdiği altın yüzüğünü tuvalete atmıştım. Birkaç gün sonra annem deli gibi yüzüğü aramaya başlamıştı; ben de ona kaygılanmamasını, yüzüğü tuvalete attığımı, dolayısıyla dönmekte gecikmeyeceğini söylemiştim. Beni bir güzel pataklamıştı.

Annemin anlattığı masala inanmama karşın, yine de, günde birkaç kez çiş etmemiz olgusu, söylediklerinin doğru olabileceğinden birçok kere kuşkuya düşmeme neden oldu. Çiş tuvaletten suyla birlikte akıp gidebilir ve gizemli yollardan geçerek gövdeme dönebilirdi. Yaşlı bir dul olduğum, bütün çocuklarımı büyütüp evden uğurladığım bugün bile, ne zaman çiş etmeye gitsem, gövdemden attığım bu sıvının doğduktan hemen sonra işediğim sıvı –geçen yıllar boyunca, mesanem-

den saplantılı bir düşünce gibi ayrılamayan, gizemli bir kapalı devrenin içinde devinmiş durmuş aynı sıvı – , olduğunu düşünürüm.

Çünkü, öyle görünüyor ki, saplantılar da çıkıp gidiyorlar, ama unutuş dediğimiz tüpün içinde dolaştıktan sonra her zaman geri dönüyorlar. Dediğim gibi, ne olursa olsun, annemin masalı beni bugün de eğlendiriyor; ama ne zaman tuvalete otursam onu düşünmememe karşın, insanlara karşı halen üstümden atamadığım bir güvensizlik duygusu doğurmuş olması başka şeylerden daha çok acı veriyor bana. Bu yüzden, dindarlığa yatkın olmama karşın, baba-oğul-kutsal ruh üçleme-sindeki gize inanmak elimden gelmiyor. Sanırım bu, Protestanlar için de geçerli.

Annemin küçükken bana anlattıkları arasında daha çok hoşuma gitmiş olmasına karşın hiç kimseye anlatmadığım ve hâlâ inandığım bir başka öykü var: Anneme göre, hepimizin, yerkürenin öteki yarısında, tam karşımıza düşen ve bizim bulunduğumuz yerin tam tersi bir noktada bulunan (böyle olmasaydı tam karşımızda olmazlardı) ve yalnızca bizim olan bir varlık vardı. Annemin anlattığına göre, bu varlık eşi olduğu kişiyle aynı zamanda yürüyor, uyuyor ve acı çekiyordu; çünkü bizim eşimizdi, bizim düşündüğümüzü bizimle aynı zamanda düşünüyordu. Anlatılanlara bakılırsa, çok eski zamanlarda, kimi serüvenciler, eşlerini aramak için yollara düşmüşler, ama hiçbir zaman göre-

memişlerdi onları; çünkü eşleri de, öteki yarımküredeki bakışık konumlarını yitirmek için yer değiştiriyorlarmış; ama bir başka nedeni daha varmış buluşamamalarının: Serüvencinin eşi de, aynı anda aynı şeyi düşünüp eşini aramak için yolculuğa başlıyormuş. Bu öykü çocukluğumda kendimi yalnız hissetmememi sağladı, çünkü geceleri korktuğumda, benimle aynı şeyi düşünmekte olan eşimi düşünür ve yeryüzünün bir ucundan ötekine birbirimize ruhlarımızı gönderdiğimiz izlenimine kapılırdım. Kimi zaman zalimlik yapar, onun canını acıtmak için parmağıma bir iğne batırırdım, ama onun yaptıkları da iyi şeyler olmazdı her zaman. Örneğin bir gün, dikenli tellere dikkat etmeden yürüyerek yeni bir ceketı yırtmıştı da, bana beş gün sokağı çıkıma cezasına mal olmuştu. İlk zamanlar eşime Florita adını vermiştim, ama sonraları bana biraz rüküş bir ad gibi göründü, ben de Elena demeye başladım. (Onun bana ne ad verdiğini bilmiyorum.) Bu yüzden büyük kıızıma, ailemizde hiçbir kadına verilmemiş olan bu adı verdim. Kocamın, annemin, herkesin neden böyle bir karar aldığını sorduklarını anımsıyorum, ama ben hiçbir zaman kimseye bunun eşimin adı olduğunu açıklamadım.

Kimi akşamüstleri, gereğinden çok konuyak içtiğim zaman, bunun belki de, yaşlılıkta ikimizin de yaşamak zorunda kaldığımız bu yalnızlık gibi, yaşamın güç anlarına nasıl

karşı durabileceğini bilemediği için alkolik olmuş eşim Elena yüzünden olduğunu düşünürüm. Bu beni çok üzüyor, çünkü kendisini mahvediyor. Canına kıyması daha iyi olurdu, böylece beni de dinlendirmiş olurdu.

Elena son satırları soluğu kesilerek okumuştı. Defteri kapadı, masanın çekmecesine, ötekilerin yanına koydu. Sonra kalktı, banyoya gitti, kusmaya çalıştı, ama boşunaydı. Kusabilirse bulantısının azalacağını sanıyordu. Yüzü solgundu. Koridorda bir uçtan bir uca gidip geldi, çünkü yürüdükçe esrarlı sigaranın etkisi geçiyordu. Bir daha içmeme-ye karar verdi. Son günlerde garip, uğursuz bir biçimde etkiliyordu onu. Yaşamın, kendi yaşamının görünümüleriyle, o an'a kadar farkında olmadığı, annesinin hastalığının son günlerinde, özellikle de ölümünden sonra su yüzüne çıkmış olanlarla yüzleştiriyordu onu. Büsbütün bitkinleşmesinden ve düşmesinden önce gelen terlemeyi yine hissetti; yatak odasının penceresine koştu, açtı ve başını dışarı uzattı. Serin hava ve yağmur canlandırdı onu. Terleme durdu, ıslak saçlarla yatağa girdi. Düşünde çocuk olduğunu, plajda, annesinin çok yakınında, kumda çukurlar kazarak oynadığını gördü. Çukurların birinde, bir hazineyi simgeleyen metal bir para buluyordu. Parayı hayranlıkla eline alıyordu. Onu düşünde bulduğunu bildiği için, çok sert bir metalden yapılmış paranın avucunu sımsıkı kapatırsa uyanıncaya kadar yok olmayacağını düşünerek sağ elinde, parmaklarını üstüne iyice bastırarak tutuyordu.

Telefonun sesiyle uyandı. Pazartesiydi, gün ilerlemişti. Tırnakları avucuna iyice gömülmüştü, ama avucunda hiçbir şey yoktu. Telefonu açtı, kocasıydı arayan.

– Bürodayım, dedi.

– Ne zaman döndün? diye sordu uyku sersemi.

– Bu sabah, çok erken. Eve uğramadım, burada işler çok karışık.

Elena saate baktı. Öğleden sonra üçtü. Demek sonunda epeyce uyuyabilmişti. Kocasıyla konuşması bitince, gece gördüğü düşü ve çocukluğunun bir dönemini anımsadı. Yıllar önce ailesiyle birlikte tatildeyken de aynı düşü görmüştü. Ertesi gün kumlarda bir sürü çukur açmış ve birinde bir demir para bulmuştu. Bir düşün gerçekleştiği o dönem yaşamını belirlemişti, çünkü, –kardeşlerinin tersine– bir isteğin, herhangi bir isteğin, gerçekleşmesinin olanaklı olduğuna inanmıştı.

Hava açıldı, güneş salonun teras penceresinden içeri giriyor, mobilyaları, öteki eşyaları gerçek işlevlerine indirgiyordu. Elena koltuğu ve duvar saatini bu ışık altında seyretti; o gece yaşadıklarını anımsayarak gülümsedi, ama gülümsemesi hareketlerine yansımada. Saatin sarkacının saplantılı devinisine dikkat etmeyişinin bilisiz nedeni neyse, duş aldıktan sonra sol bacağındaki tüyleri almakta vazgeçmesinin nedeni de oydu. Gerçekte, şimdi sağ bacağının uzayan tüylerinin de alınması gerekiyordu, ama bir kez daha bu işi başka bir zaman yapmaya karar verdi.

Alışılmış rahatsızlıkları hafıflemişti, kendini daha iyi hissediyordu. Sabaha karşı esrar içmeme

konusunda aldığı kararı yineledi kendi kendine; önce daha az içmeye çalışacaktı, sonra dışarıda içmeyecekti. Son zamanlarda, esrarın onu istenmeyen birşeylerin kıyısına doğru sürüklediğini anlıyordu; ama geçici bir şeyin söz konusu olduğunu, geçmişteki saplantılarının yok olduğu gibi zamanla bu şeyin de yok olacağını düşündü. Tam o sırada, annesinin günlüğünün saplantıların her zaman geri döndüğünden söz eden tümcesini anımsadı, kararlılıkla karşı koyduğu anlık bir huzursuzluk duydu.

Akşamüstü postaneye gitti ve geçen cuma kiralandığı posta kutusunda bir zarf olduğunu hıznırlık kokan bir neşeyle gördü. Zarfı aldı, elinde tutarak ve hep güneşli kaldırımları arayarak sokaklarda rastgele yürüdü. Böylece Clara del Rey Sokağına geldi, daha önceleri de oturduğu bir kahveye girdi. Çay istedi ve zarfı açtı. Rapor daktiloyla yazılmıştı. Polaroid makineyle çekilmiş bir fotoğraf eklenmişti. Kocasını bir plajda, genç bir kadının elinden tutmuş yürüyordu. Oldukça uzaktan çekilmiş olmasına karşın Elena, Enrique'nin sekreterini tanıdı. Bu görüntünün, onda öfkeden çok, bir tür rahatlatma yaratmasına kendisi de şaşarak, üstünlük duygusuyla gülümsedi. Sıradan öyküler çoğunlukla rahatlatırdı onu, çünkü dünyaya kendisini uzağında hissettiği, ama aynı zamanda kendisi için tutamak işi gören bir düzen verirlerdi. Bir süre fotoğrafa baktıktan sonra raporu okumaya karar verdi.

İzleme işi için gerekli ön ödemenin, 27 cumartesi sabahına kadar hesaba yatırılmamış olmasına

karşın, araştırma konusu olan kişi, dedektiflik bürosunun bir görevlisi tarafından 26 cuma günü öğle sonundan başlayarak izlemeye alındı. Büro görevlisi, bankalar açık olmadığı için, servisimizle müşterimiz arasında telefonla sözleşmenin yapılmasından hemen sonra işe başlama konusunda güçlükle karşılaştı.

Belirtilen gün, saat 18.00'de izlemeye alınan kişi, Islas Filipinas ve Julio Casares sokaklarının köşesinde bulunan 'consulting' şirketindeki bürosundan ayrıldı ve arabasıyla Barajas Havaalanına doğru yola çıktı. Arabayı, adı geçen havaalanının 'parking'ine bıraktıktan sonra, İ  Hatlardaki bilet satış bürolarına gitti; orada yirmi altı ya da yirmi sekiz yaşlarında, esmer, ufak tefek, uzun perçemli bir kadınla buluştu. Görünüşe göre bu buluşma önceden kararlaştırılmıştı. Uzun zamandan beri tanışıyor olmanın ötesinde, arada sırada buluşuyor olsalar da, i li dışlı bir ilişkiyi açığa vurur biçimde öpüşerek sel mlaştılar ve saat 20.30'da kalkan Madrid-Alicante uçağına bindiler.  nce uçakta yer yoktu, adamımız yedek yolcu listesinden son anda uçağa binebildi.

Belirtilen kente yapılan kısa uçuş boyunca, araştırma konusu kişi ve hanım arkadaşı, yakınlarıdaki koltuklarda tanıdık birilerinin olmadığını kesinledikten sonra, uçağı terk edinceye kadar ara vermeyecekleri sevgi gösterilerine başladılar. Alicante'ye varınca, bir araba kiralayıp kentin kuzeyinde, 20 km. uzaklıktaki plajda bir otele gittiler. Cuma, cumartesi ve pazar geceleri bu otelin bir odasında -334 numarada- birlikte kaldılar. Zamanlarının büyük bir bölümünü odada geçirdiler; yalnızca gün b tarken kumsalda yürümek için çıkıyor, sonra yenisinden odalarına dönüyorlardı. Bir de yemek için çıkıyorlardı doğal olarak. Bu gezintiler sırasında izle-

nen kişi, sık sık esrarlı olduğunu sandığımız bir si-
gara sarıyor ve yalnız kendisi içiyordu. Adamın bir-
kaç kez içmesini istemesine karşın, kadının hiçbir
zaman sunulan uyuşturucuyu kullanmak istemedi-
đini gözlemledik.

Pazar sabahı, bilinmeyen bir nedenle, söz konu-
su kişi bir süre otelin lobisinde yalnız kaldı. Yakla-
şık bir saat boyunca, kadın aşağı ininceye kadar, ce-
ketinin cebinde taşıdığı bir kitabı okuyarak oturdu.
Başka bir yere gitmek için hazırlanmış görünüyor-
lardı, ama sokağa çıkar çıkmaz aralarında bir tartış-
ma oldu. Otele döndüler ve güneş batmaya yüz tu-
tuncaya kadar odaya kapandılar. Sözü edilen tartış-
manın nasıl bittiğini öğrenmek olanağını bulama-
dık, çünkü araştırmacının izleme işiyle çok ani gö-
revlendirilmesi, yanına uzaktan dinlemek için ge-
rekli alıcı ya da başka gelişkin gereçler almasına en-
gel olmuştu. Bu tür gereçler biraz pahalıya mal olur-
lar, ama raporlarımızı ayrıntılamamızı sağlarlar.
Her durumda, araştırmacımızın deneyimi göz önün-
de tutulursa, bir aşk tartışmasının söz konusu oldu-
đunu kuşkuya yer kalmaksızın söyleyebiliriz. Bura-
da ve başka örneklerde söz konusu olduğu gibi, ev-
den uzak yerlerde, önünde sonunda işlenen tüm zi-
nelerin başına gelen toplumsal ve bilinçsel olmak
üzere çifte baskı altında evliliğe sadakatsizlik du-
rumlarına özgü bir aşk tartışmasıydı diyebiliriz.

Madrid'e pazartesi sabah saat 7.30 uçağıyla dön-
düler ve izleme işinin son bulduğu Barajas Havaala-
nında ayrıldılar. İzlenen kişi kırk beş yaşlarında, iyi
giyimli biri. Otelde hesabı kredi kartıyla ödedi ki bu
pek alışılmış bir şey değil, tabii karısı banka hesabı
üstünde herhangi bir denetim uygulamıyorsa o baş-
ka. Her ikisinin de yüzüklerini evlilik parmakların-
da taşıyor olmalarına karşın, evli olanın kadın olma-

sı olası. Plajda sözü edilen yürüyüşlerden birinde çekilmiş bir anlık fotoğrafı vardır. Otelin adı Tropical.

Elena fotoğrafı ve raporu çantasına koydu, hesabı ödedi ve çıktı. Güneş batıyor olmasına karşın hava açıktı. Espasa Sokağından Corazón de Maria'ya doğru yürüdü ve kızının yaşadığı binanın giriş kapısına kadar geldi, ama bir an kararsız durduktan sonra yürümeyi sürdürdü. İlkbahar ve dedektifin raporu gövdesinde kurtarıcı bir iyimserlik yaratmıştı. López de Hoyoz Sokağına geldiğinde eve dönmek için bir taksiye bindi.

Kocası eve dönmüştü. Karşılıklı biri iki sevgi sözü söyledikten sonra birlikte esrarlı bir sigara içtiler.

- Pazar günü işler nasıl gitti? diye sordu Enrique.

- İyi, diye yanıtladı annesinin koltuğunda oturan Elena. Bana bu koltukla duvar saati düştü.

- Fena değil, diye gülümsedi kocası. Üstelik oraya çok yakışmış. Bu saatin çalışmaları her zaman hoşuma gitmiştir.

- Vuruşlar ve tik tik, diye ekledi Elena.

- Evet, tiktağı da, dedi Enrique.

Elena esrarın etkisinin ensesinde ya da belki de alnında yoğunlaşmasını bekledikten sonra sordu:

- Sence biz sıradan insanlar mıyız?

Soru Enrique'yi tetikte olmaya zorlamış gibiydi, ama Elena kocasının gözlerinin pırıltısından ve gözkapaklarının ağırlaşmasından esrarın zekâsını duraksatmaya başladığı sonucunu çıkardı. Sonunda yanıtladı Enrique:

- Sen hiçbir zaman sıradan biri olmadın.
- Sana bizi soruyorum, beni değil.
- Senin sayende sıradan insanlar olmadık biz.
- O halde sen sıradansın?
- Uzun zamandan beri sıradan biri olmak istiyorum ben, diye yanıtladı kocası, buruklukla gıcıklik arasında bir ses tonuyla.
- Niçin? diye üsteledi Elena.
- Çünkü mutlu olmak istiyorum.

Elena kalktı ve içki dolabına yürüdü. Konyak şişesini atlayıp bir bardak viski aldı. Bir bardak da Enrique'ye doldurdu. Annesinin günlüğünü bulduğunu söyleyecekken, kocasının bu açıklamaya değer olmadığını düşündü. Dönüp koltuğuna oturdu, birkaç yudum içtikten sonra tavana bakarak konuşmaya başladı.

- Bu gece neden sıradan biri olmadığımızı buldum. Biliyor musun, çocukken bir gün düşümde, plajda kazdığım bir çukurun içinde demir bir para buldum. Eğer avucumda sımsıkı tutarsam, sabah uyandığımda elimde bulacağımı düşündüm parayı. Uyandığımda kaybolmuştu, ama o sabah plajda bir çukur kazdığımda parayı yeniden buldum. Bu yüzden kardeşlerimin yaptığı gibi gerçekliğin bindirmelerine boyun eğmedim, çünkü halen düşlerin gerçekleşebilir olduklarına inanıyorum.

- O bir rastlantı olmuş, dedi Enrique kalkıp televizyonu açarken. Haberleri izlemek istiyorum.

Elena bacak bacak üstüne atmış, viskisini yudumlayarak koltukta oturmayı sürdürdü. Acıktığını hissedince kalktı, kendisine bir sandviç hazırlamak niyetiyle mutfığa gitti.

Sonraki günler, ilkbahar insanın içine işleyerek, özellikle Elena'nın ruh durumunu etkileyerek ilerledi. Akşamüstleri havanın kapandığı, yağmurun, uzun sürmese de şiddetli yağdığı görülüyor değildi, ama sabahları hava açık oluyordu. Elena geçici bir dengenin söz konusu olduğunu bilmiyor değilse de, kendini daha iyi hissediyordu. Rahatsızlık belirtileri tümünden kaybolmasalar da azalmışlardı; o bilinmedik cismin iç organlarına yaptığı baskı yalnızca esrar içtiğinde etkili oluyordu. Genellikle, küçük küçük, düşsel düzensizlikler gövdesinde dolaşıp duruyordu. Sanki bir hastalık, yerleşip gelişebileceği en uygun yeri arıyordu. Bir ara doktora gitti, ama inançsız ve isteksizce. Bu yüzden istenen tahlilleri yaptırmadı.

Kimi zaman anaokulunda başına gelenleri anımsıyor ve böyle anlarda dönüşü olmayanın sınırına geldiğini düşünüyordu, ama sınırda durmasını biliyor olması ona, kimi zaman nedensiz, kimi zaman işe yaramaz görünen bir güven duygusu veriyordu. Evde zamanını hiçbir iş yapmadan, uzun uzun düşünerek geçirdiği için, temizlikçi kadına yol vermeyi düşündü. Öte yandan, kadın ona tedirgin edici bir tanık, rahatsız edici bir varlık gibi görünmeye başlamıştı. Hastalığın gövdesinde dolaşması gibi, büyük yıkımlara yol açmadan, ama kendisini her organında, geçtiği her yerde, bir ilacın

etkisiyle geçici olarak yok edilmiş –yine de belli bir etki gücüne sahip–, bir ağrı gibi duyurarak evin içinde dolaşıp duruyordu.

Temizlikçi kadına yol vermesiyle evde gözle görülür bir düzensizlik yaşanmaya başladı, ama Enrique, karısının aceleyle ütülediği gömleklerine belirgin bir kaygıyla bakmaya başlamasına karşın hiçbir şey demiyordu.

Elena ilk rapordan sonra dedektiflik bürosuna tekrar telefon etmişti. Telefona yine aynı kişi çıkmış ve aralarında şu kışkırtıcı konuşma geçmişti:

– Raporunuz, dedi Elena, gereğinden çok be-timleyici olmakla birlikte başarılı göründü bize.

– Ne demek istiyorsunuz? diye sordu karşıdaki ses.

– İzlenen kişinin yaptıklarından çok söz ediyor, ama davranışlarını değerlendirmiyor. Örneğin, izlenen kişinin bir kitap okuduğunu söylüyor, oysa biz hangi kitabı okuduğunu da bilmek istiyoruz. Bizi karakteriyle ilgili şeyler ilgilendiriyor, yalnızca yaptıklarının sıralanması değil. Şimdi olumlu bir örnek vereyim: Rapor, izlediği zina durumundaki kişiyle sevgilisinin tartışmalarının aşkla ilgili olduğunu varsaydığı zaman iyi bir iş yapıyor bizce. Beni anlıyor musunuz?

– Başlangıçta, diye yanıtladı karşıdaki, kendine biraz güvensiz, çalışmamız yorum yapmayı içermiyordu; bununla birlikte, eğer izlemeyi sürdüreceksen, dedektifle konuşup daha açık seçik olmasını söylerim.

– Daha açık seçik olmasını istemiyoruz, daha pervasız olmasını istiyoruz; anlattığı şeylerin içine

kendisinin de girmesi gerekse bile. Bir dedektif yalnızca bir ses değildir; gördüğü şeyler karşısında etten kemikten biri olmalı, neler olup bittiğini hissetmeli. Anlıyor musunuz?

-Bunu deneyebiliriz, dedi karşıdaki ses boş bir kendine güvenle.

Elena bunun üzerine Enrique'yle ilgili genel bir rapor istedi. Rapor birkaç gün sonra posta kutusundaydı. Öğle uykusu saatinde, yatakta zevkle okudu yazılanları. Şöyle diyordu:

Araştırılan kişi, araştıran kişi gibi kırk altı yaşında, ama kırkdokuz yaşında gösteren araştıran kişinin tersine kırk birinde gösteriyor. Adı Enrique Acosta Campos. Son beş yılda üç kez ad değiştiren, ama hep aynı adreste kalan bir 'consulting' şirketinde yönetici olarak çalışıyor. Görünüşe bakılırsa, şu bir yığın bildik siyasal güç odaklarıyla ilişkili bir paravan şirket söz konusu. Geniş kapsamlı parasal işlemler gerçekleştirdikten sonra ortadan kaybolup bir süre sonra başka bir kısaltılmış adla yeniden ortaya çıkıyor bu şirket. Geçen yıl iki önemli iş çevirdiler: Biri Sanayi Bakanlığıyla öteki Sağlık ve Çevre Bakanlığıyla. Her iki olayda da araştırmacımızın ayrıntılarına ulaşamadığı pazar araştırmaları ya da benzeri şeyler söz konusuydu. Araştırmacımız, şimdiki adı Nuevos Mercados S.A. olan bu şirket üstüne daha fazla bilgi edinmek istiyorsa, bu konuda uzman bir araştırma bürosuyla ikinci bir sözleşme yapmak gerekir. Çünkü şirketin sayısız yan kuruluşları var. Kimileri çok uluslu bir reklamcılık şirketiyle çalışıyor. Doğrulamak zor da olsa, bu şirketler aracılığıyla, nereye ne kadar gittiğini bilmediğimiz paralar el altından yok ediliyor. Enrique Acosta adlı

kişi, gösteriş yapmadan iyi yaşıyor, iş gününün büyük bir bölümünü, dışarıda bir bakanlıktan ötekine sözleşmeler yapmak için dolaşarak geçiriyor. Son aylarda oldukça sık yolculuk ettiği Venezuela ve Meksika’da yatırımları olabilir. İşadamlarının ve politikacıların her zaman gittikleri seçkin lokantalar da yenen iş yemeklerine katılmadığı gün yok gibi.

Kırk üç yaşında olan ve o kadar gösteren Elena Rincón Jiménez’le evli. İnce uzun, çoğu zaman gözünün altında mor halkalar olan, ilişkilerini şöyle böyle bildiğimiz bir kadın. Eskiden kocasının çalıştığı ‘consulting’ şirketine bağlı olduğunu sandığımız, bugün kapanmış küçük bir reklamcılık şirketinin kreasyon servisinde çalışmış olan kadın, şimdi zamanının çoğunu evde geçiriyor. Her durumda, sözü edilen Elena Rincón, bu şirket iflas nedeniyle kapanmadan önce –ne amaca yönelik olacağını bilemediğimiz ve neyin önemli neyin önemsiz olduğunu değerlendiren yanlılar yapmamız olası olduğu için şimdilik soruşturmakta yarar görmediğimiz kişisel bir nedenle–, işinden ayrılmış.

Evli çiftin her birinin ayrı banka hesapları var. Ancak Elena’nınkine, olasılıkla söz konusu Enrique Acosta tarafından kendisine bırakılmış değişik şirketlerin bir miktar hisse senedinin getirileri dışında, düzenli olarak para yatmıyor. Yalnız bu hesaba, yakın geçmişte, vefat eden annesine ait bir dairenin satışından gelen, ne kadar olduğunu saptayamadığımız bir miktar para yatırılmış.

Evli çiftin ilişkileri, görünüşe göre, karşılıklı özgürlüğe ve bağımsızlığa dayalı türden. Gerçekte, adamın, son zamanlarda, sekreteriyle oldukça kararlı duygusal bir ilişkiye başlamış görünüyorsa da, yeterince düzenli bir aşk yaşamı var. Ayrıca esrar, belki kokain de kullanma alışkanlığı var; ama dü-

zenli olarak, bürosuna yakın bir jimnastik salonuna gidip son zamanlarda gözde olan eksersizleri yaparak, yaşantısıyla ilgili aşırılıkları dengelemeye çalışıyor.

Karı kocanın Mercedes adında, yirmi iki yaşında, iki yıldır evli ve Madrid'de oturan bir kızları var. Bu Mercedes Acosta ile annesi arasında çok az ilişki var; ama az çok düzenli olarak para aldığı babasıyla sık sık buluşuyor. Görünüşte bu para yardımıyla ilişkili olmayan sevgi bağları var aralarında.

Enrique Acosta'nın Alicante'de okuduğu kitabın adı *Dönüşüm*'dü. Bundan eminiz.

Elena raporu başucundaki masanın çekmecesine, annesinin günlüğünün yanına koyup uyumaya çalıştı, ama çabası boşa gitmişti. Bu araştırmayla yaşamının önünde açılan çevren yüzünden heyecanlanmış, eğlenmiş gibiydi. Yatakta dönüp durdu, sonunda kalktı, annesinin günlüğünün sonuncu -altı numaralı- defterini aldı. Son bölümü okumaya karar vermişti, ama henüz bunun vakti gelmediğini düşündü. Şimdi okursa, içinde dinginliğini korumanın ve olayların akış sırasını bozmadan beklemenin önemli olduğu bir dizi anlamlı olay halkasının oluşturduğu zincire dolanıp boğulacakmış gibi bunu yapmaktan vazgeçti. Bunun üzerine defteri masanın üstüne bıraktı, bir sigara yaktı, pencereden tavana yansıyan ışığın oyunlarını seyredererek yavaş yavaş tadına vararak içti. Düşünmekte olduğu kesindi, ama usu düşünceler üretmekten çok, bunların yakın gelecekte gelişecekleri yönün ne olacağını kestirmeye çalışıyordu.

Öğleden sonra saat altıya doğru dedektiflik bü-

rosuna telefon etmek niyetiyle kalktı, ama bu işi yapmadan önce esrarlı bir sigara içti, çünkü konuşma boyunca rahat görünmek istiyordu.

Bilinmeyen bir nedenle esrarın etkileri ortaya çıkmakta gecikince, Elena, dolaşımı çabuklaştırmak için bir viski koydu kendine. İlk yudumdan sonra gövdesel bir bütünlük hissetti; bu, belirli ölçüde de olsa her şeye yetkin olma duygusu da içeren bir bütünlüktü. Bardak elinde, kül tablası sağında, salondaki telefonun yanına oturdu. Gözlerini karşısında duran duvar saatiyle annesinin koltuğundan ayıramıyordu. Koltuğun görünür boşluğu, onda geçici olmasına karşın utanç verici bir eksiklik düşüncesi doğurdu. Gerçekten de, onu saate bağlayan bir bağ eksikti, çünkü bu iki eşya, annesinin gövdesi olmadan kendi aralarında eksik ilişkileneiyordu. Sanki üçü, saat, koltuk ve anne, yine içinde annesine yer vermeyi başaramadığı bir giz olan Kutsal Üçleme'nin kişilerinin oluşturduğuyla aynı türden, bozulamaz, çözülemez, gizemli bir birlikte-lik oluşturmuş olmalıydılar.

Telefonu her zamanki kişi açtı. Elena kendini tanıtip selâmlaştıktan sonra, doğrudan konuya girdi.

- Son rapor, dedi, gereksindiğimiz şeye çok yaklaşmış, ama halen kimi şeyleri düzeltmemiz gerek.

Hattın öteki ucundaki adam sıkıntıyla soluk aldı. Elena adamın bıktığını anladı.

- Bu çok zor, diye yanıtladı sonunda ses, diyesim amaçları bilinmeyen bir rapor hazırlamak çok zor. Örnek vermek gerekirse, bir kişi ya da kurum

üstüne ekonomik ve parasal konularda bir rapor hazırlamakla, bir boşanmayı kolaylaştırmak için yapılan bir zina araştırmasını başarıyla sonlandırmak aynı şey değil. Raporlarımızın hem kesin hem yararlı olmaları, kısaca olayın can damarına inmeleri için, Anglosaksonların dediği gibi bir 'briefing' yapmamız gerek. Bu nedenle, müşterimizle yüz yüze görüşmek bize çok yardımcı olurdu.

- Size bunun olanaksız olduğunu daha önce de söyledim, diye karşılık verdi Elena; kesin, ama baştan çıkarıcı olmaya da çalışan bir ses tonuyla, yine de belki size yardımcı olabilecek kimi uç noktaları açıklayabilirim, tabii bu iş sizi halen ilgilendiriyorsa...

Ses, ilgilendirdiğini kesin bir dille birdirmekte acele etti. Elena annesinin koltuğuna bakarak gü-lümsedi. Büyük bir olasılıkla tek bir dedektifi olan ve şu anda hattın öteki ucunda, kendisine düzenli bir gelir sağlamaya başlayan kimliği gizli müşteriyi yitirmemek için ne olsa yapmaya hazır aynı kişi, yani dedektif tarafından yönetilen bir büroya telefon etmiş olduğunu düşündü.

- Son raporunuzdaki kimi ayrıntılar hoşumuza gitti, diye sürdürdü Elena, örneğin araştırmacının kendi yaşını da belirtmesi gibi, ama halen, etten kemikten bir insanınkinden çok Papa'nınkine benzeyen "düşünüyoruz...", "inanıyoruz..." gibi kişisiz deyişleri kullanmayı sürdürmesi hoşumuza gitmiyor. Bundan sonra, "ben" diye başlasın ve olayları birine, ne bileyim, bir yönetim kuruluna değil de bir arkadaşına anlatıyormuş gibi anlatmayı düşünsün. Ne demek istediğimi anladınız mı?

- Anlıyorum, hanımefendi, dedi karşıdaki ses belli belirsiz, ama algılanabilir bir kindarlıkla.

Elena gerginliği biraz azaltmaya karar verdi.

- Beni yanlış anlamayın, diye ekledi, raporlar çok iyi, çok çok iyi yazılmışlar, ama belli bir anlatıcının, duyduğu, gördüğü şey üstüne görüş bildiren bir insan sesi eksik.

- Demek raporlarımız hoşunuza gitti? diye sordu yüreklendirilmeyi gereksinen ses.

- Çok iyiler, bunu söyledim size, tümcelerde sözdizimsel bir aralık var, ama son derece de ölçülüler; anlatıcı olan araştırmacı - onu unutmayalım -, sanki kurtulamadığı formüller ve tümcelerle dolu bir korsenin içine sıkışmış gibi. Örneğin, son raporunda, kadının (sanırım adı Elena Rincon) yüzü az betimlenmiş kalıyor. Gözlerinin altındaki halkaları görüp betimlemek büyük bir başarı, ama bunun yüzün kendisiyle ilgili bir nitelik mi, yoksa acı çeken bir bakış yüzünden mi öyle göründüğünü bilmiyoruz. Nasıl giyindiğini, mutlu görünüp görünmediğini, kendini yalnız hissedip etmediğini de bilmiyoruz.

- Bunun nedeni, -ses özür diliyor gibi geldi Elena'ya- bu gibi şeylerin öznelliğin alanına giriyor olması, anlayın beni.

- Sizi anlıyorum, diye yanıtladı Elena viskisinden aceleyle küçük bir yudum alarak, çünkü bizim isteğimiz de bu, öznel olmaları, son kertede öznel.

O sırada duvar saatinin sarkacı akşamın yedisini vurmaya başladı. Elena telefonun almacını saatin olduğu duvara doğru uzattı, vuruşlar durduğunda yeniden konuşmaya başladı.

- Duydunuz mu?

- Saatin vuruşlarını mı? diye sordu ses.

- Saatin vuruşlarımı, evet. Güzel ve az rastlanır bir sarkaçlı saatin vuruşlarıydı. Sizinle deri kaplı bir divanda uzanmış konuşmakta olduğum saray yavrusunun salonundaki duvarda asılı. Saat, salon ve divan, sizinle benim hesabına çalıştığımız kişiye ait, diyesim herkes yerli yerinde, sizin çok özel araştırmanız da dahil. Müşterinizin yani benim patronumun, ona istediğini verebilirseniz son derece eli açık olacağına güvence verebilirim. Sizden istediği de öznellik. Tamam mı?

- Tamam, dedi ses, kararlı ve kendisinden isteneni anlamış hem de hoşnutlukla üstlenmiş görünüyordu.

- Bir şey daha, diye ekledi Elena, Enrique Acosta'nın aşağılık işlerini araştırarak zaman yitirmeyin, bu konuda bilgimiz var. Bize geçmiş, hatta geçmişinden de çok, şimdi bulunduğu yere nasıl geldiği konusunda uzun olmayan, çok özlü bir rapor hazırlayın. Dinleyin beni: Gerekli olandan fazlasını betimlemeyin, önemli olanı yorumlayın yalnızca.

Telefonu kapattığında sevinçten kabına sığamıyordu. Esrarla viski karışımı, uzun zamandan beri ilk kez gövdesinde hiçbir yıkıcı etki yaratmamıştı. Bir sigara yaktı ve bir öykü okumaya başlamak niyetiyle gidip annesinin koltuğuna oturdu; öylesine coşkuluydu ki kendini okumaya veremedi. Kitabı bıraktı ve saatin tiktaklarını dinlemekle yetindi. Gerçeklik, annesinin ölümünden önceki ve sonraki günlerde yaygın olan ölüm havasını silip süpür-

müştü. Terasın geniş penceresinden, bir yerlerde denizin varlığını düşündüren temiz ve mavi bir ışık doluyordu içeri. Birdenbire, duvar saatinin, koltuğun ve kendisinin bir döngü oluşturduğunu hissetti ve önceki günlerdeki korkunun bu koltukta annesiyle karşılaşmak olasılığından değil de, şu anda bizzat kendisinin haber iletici ya da birleştirici işlevini gördüğü bu bütünün çağrıştırdığı öz annesine dönüşme olasılığından kaynaklandığını anladı. İçinde uğursuz bir görünüşün olduğunu görmeyi yadsıdığı bu düşünce, belki esrarla viski karışımının doğurma alışkanlığında olduğu çifte etkinin doruğunda bulunduğu için, iç organlarında hiçbir olumsuz izlenime yol açmadı. Tersine, belli bir sevgiyle öteki yarımküredeki eşini düşündü ve dedektifle konuşması boyunca kuşkusuz eşinin de katkısıyla yaşadığı zevkli anlar için kendini kutladı.

Kocası eve dokuzda geldi, akşam yemeğinden önce mutfakta birlikte esrarlı sigara içtiler. Konuşmadılar. Konuşmamaları sık rastlanan bir şeydi; ama sessizliklerinde hiçbir zaman gerginlik olmazdı, ya da en azından uzun yıllardan beri yok olmuştu bu tür gerginlikler.

– Mercedes'i gördün mü? diye sordu Elena.

– Niçin görecektim? dedi Enrique.

– Benden habersiz sık sık görüştüğünüzü biliyorum, ama umurumda değil.

– Senden habersiz görüşmüyorum, dedi Enrique yorgun bir tavırla. Kızımla değil de bir sevgiliyle buluşuyormuşum gibi konuşuyorsun. Biz yalnızca ikinizin arasında gerçekleşmemiş bir ilişkiyi sür-

dürüyoruz.

– Benim suçum mu bu?

– Kimsenin suçu değil, olanı söylüyorum ben.

– Mercedes benimle ilgili ne düşünüyor?

– Bunu ona sormalıydın, ama ben ilişkinizde her zaman soğuk duranın sen olduğuna inanıyorum. Bu da sizi birbirinizden uzaklaştırdı. Örneğin, onun için iyi bir büyükanne olan annene hayran olduğunı biliyordun, ama yine de cenazesine gelmedin.

– Kendimi iyi hissetmiyordum, diye açıkladı Elena tutumunu sertleştirerek.

Enrique hiçbir şey eklemedi. Salondan çalar saatin gücünü yitirmiş vuruşları gelip şu dakikaların yoğun sessizliğini bozdular. Elena konuyu değiştirmek istedi.

– Baksana, birkaç gündür Kafka'nın *Dönüşüm*'ünü arıyorum kitaplıkta. Yok olmuş.

– Bende, büroda. Okudum bitti, ama getirmeyi unutuyorum hep.

– Bu kadar yükseklerle çıkmışken bu kitabı yeniden okumak nereden aklına esti?

– Bir süre önce, kurbanın bakış açısından okumuş olduğumu düşündüm. Bir de kendimi böceğin anne babasının, şefinin ve kızkardeşinin yerine koyarak başka bir bakış açısından okuyayım dedim.

– Ee?

– Çok daha karmaşık bir açıdan görmek gerekti. Büroda, Bayındırlık Bakanlığı için bir uydu kenti yeniden inşa etme tasarısı üstünde çalışıyorduk. O mahalleye gidip insanların yaşam koşullarını görünce, sınıf savaşlarını ve daha başka şeyleri anım-

sadım. Dün gece esrarlı bir sigara içtikten sonra, geçmişte sınıf sava ımından söz ettiğimiz her defasında tartışmayı, kaybedenlerin bakış açısından yaptığımızı anladım. Yine de, ben kendi payıma bu savaşı kazanmı tım, ama halen o kenar mahallede yaşıyormu um gibi konu uyordum. O zaman de i meye karar verdim.

Elena salatayı masanın üstüne bıraktı. Onu tanımak istiyormu  ya da yüzünde çoktan yitmi  bir imgenin çizgilerini arıyormu  gibi Enrique'ye baktı. Sonra,

– Sen bir kiniksin, dedi.

Başka bir şey konu madılar.

Sonraki günlerde, Elena'nın annesinin koltuğuna baktığı zaman duyduğu korku yok olmuş gibi görünüyordu. Sabah ilk kahvesini o koltuğa oturup saatin tiktakları ve vuruşları altında içiyordu. Bu vuruşlar bir ritmi ölçüyorlardı, o ritmin arkasındaysa zaman yasası, öngörülemez amaç ve süresinin anlamlarının karanlık halkalarını birbirine ekliyordu. Elena'ya, varoluşunu ilgilendiren bir ağ, yaşamının en karanlık yerinde kendisinin haberi olmadan düzenleniyor gibi geliyordu. Haberi olmadan değilse bile, yaşamının en karanlık yerinde.

Dedektiflik bürosunun üçüncü raporunu da o koltukta okudu. Rapor şöyleydi:

Enrique Acosta Campos'un yaşamı üç satırla da yüz sayfayla da anlatılabilirdi: Anlatan kişinin anlatmak için yerleşeceği açığa, bu portre için ödeme yapanlara ve ona atfedecekleri simgesel değere bağlı olurdu uzunluğu. Araştırmacımız, kişisel eğilimi ve bugüne kadar gerçekleştirdiği çalışmaların türü nedeniyle, soruşturma boyunca sundurmanın en sessiz yerine, denilebilirse en dar açılı alana yerleşmeyi uygun buluyor. Bu yerden, davranışlar ve sesler kuşku duyulamaz bir açıklıkla ulaşıyor kendisine; bu açıklık duygusallığın neden olabileceği karışıklıklardan arınmış nesnel raporlar yazamamıza elveriyor.

Bunu şunun için belirtiyorum: Öznel olmamı,

ama bir o kadar da coşkulu olmamı isteyen müşterimin şaşırtıcı buyruğu, beni entelektüel türden diyebileceğimiz kendi öz meraklarımla karşı karşıya getiriyor. Entelektüel sözü, bu tür araştırmalar yapan biz dedektiflere atfedilen kültürlülük tanımını içinde biraz abartılı görülebilir belki. Ama benim durumunda bu söz konusu değil: Diyesim benden istenmeyen bir nesnellik için yalan söyleyecek değilim. Ben başarısızlığa uğramış bir ceza hukukçusuyum, ama sonuç olarak ceza hukuku uzmanıyım. Bu konuyla ilgili sayısız inceleme yaptım; belki bir gün yayınlanmak onuruna erecek yazılarım var. Benden daha az değerli olanlar bunu başardılar.

Neyse! Başlangıçta mesleksen açından acı veren, ama ekmeğimi kazanmak zorunda olduğuma göre kaçınılmaz görünen bu çelişki, yaşamımı biraz aydınlattı, çünkü beni, birçok konuda benim olumsuzum, karşıtım olan Enrique Acosta'yla karşı karşıya getirdi.

Bu kişinin altmışlı yıllarda belli bir ekonomik düzeye ulaşan orta sınıftan bir aileden geldiği söylenebilir. Hukuk okuduğunu, bugün eşi olan Elena Rincon'la bu fakültede tanıştığını ekleyebilirim. Öğrenciliği sırasında, bugün var olmayan ya da başka bir partiyle, –belki de şu günlerde iktidarda ya da yakınında olan sol partilerin biriyle–, birleşmiş bir partide, öğrenci hareketlerine militan olacak kadar etkin bir biçimde katıldı.

Bu tonda devam edebilir, başka veriler, tarihler, adlar sıralayabilir, tutarlı ya da tutarsız, ama bu rapora canlılık ve güvenirlik katacak belgeler, somut, kayda değer olgularla desteklenmiş bir yaşamöyküsü hazırlayabilirdim. Yine, belki fazla göstermeme karşın aynı yaşta olduğumuza ve benim de, biraz gecikerek, –çünkü geç bir yaşta hukuk baka-

loryamı aldım ve öğrenimim sırasında, kişisel ilişkiler geliştirmek için bana fazla zaman bırakmayan değişik işlerde çalışmak zorunda kaldım,— aynı yıllarda hukukta okuduğumuza göre sınıf arkadaşı olduğumuzu da ekleyebilirim.

Ama eğer müşterim öznel olmamda ısrar ediyorsa, bunlardan hiçbiri gerekli değil. Bana kalırsa ve ücretimi ödeyenlerin bilmek istediği buysa, izlediğim kişi çiçeklerden nefret etmiyor olsaydı bir villada yaşıyor olabilirdi. Önce devrimciliğe soyundu, sonra, başka birçokları gibi, yavaş yavaş midesel ve cinsel gereksinimlerine uyum sağladı. Birdenbire kopmadan, bugün onu, kendisini rahatça yerleşmiş bulduğu gücün yamaçlarına taşıyan zor fark edilir ve yavaş bir geçişle. Bu tipleri iyi tanırım; keskin bir zekâya ya da yakında olacakların kokusunu önceden alamayacak kadar vicdan temizliğine gereksinimi olan benim gibileri yaya bırakırlar. Onlar için uyanık olmak bir sancak, savaş yarası gibi bir şeydi; ama ben kariyerimi terk etmek gerektiğini sandım; benim gerçek eğilimim, doğallıkla donatılmış olduğumu sandığım ceza hukukuydu. Oysa devrimi bana yaptırdılar, sonra kendileri şık büroları, yönetim kurulu üyeliklerini, genel müdürlükleri kapmak için uzaklaştılar; o günden beri de benim gibi insanları belleklerinden sildiler. Her zaman böyle olmadılar mı saygıdeğer beylerimiz? Yaşamlarının ayrıç içine aldıkları o döneminden yalnızca esrar, kokain kullanmak ya da benim anlamadığım türden müzikler dinleme alışkanlıklarını korudular, çünkü bunların onları halen farklı kıldığını düşünüyorlar. Neyse ki içlerinden bazıları, onları, eskilerde dış görünüşlerini cilaladıkları gibi, ölümlerini özenle hazırladıkları ünlü uluslararası kliniklerde terleten kansere ya da AIDS'e yakalandılar. Bunlar pezevenk ve

de orospu çocuklarıdır. Bunlar benim düşmanım, Enrique Acosta da en büyükleri. İşte öznellik bu, gerisi hikâye. Geçelim.

Karısı Elena Rincón Jiménez'e gelince, onun hikâyesi de tıpkısının aynısı, yalnız bu başka bir tür-lüsü. Kuşkusuz gözlerinin altındaki halkalar, hangi tür olduğunu, nasıl alındığını söylemek zorsa da uyuşturucu kullanmaktan kaynaklanıyor. Çok az çıkıyor evden, çıkınca da hiçbir yere gitmiyor; gözbebeklerindeki aşırı büyümeyi gizlemek için güneş gözlükleri takıyor. Bir süre önce temizlikçi kadına yol verdi. Araştırmacımız bu kadınla ilişki kurdu, ama ondan kesin bilgiler edinemedi, çünkü kültürü kıt, gözlem yeteneği olmayan biriydi. Elena Rincón çağdaş bir ev kadını. Düzenli çalışmanın güçlüklerine katlanamayan özgür bir kadınla evkadını karışımı da olabilir. Giyiniş biçimi çok gösterişli değil, ama çok yalın da değil. Gerçekte olduklarından ucuz görünen pahalı giysiler giyiniyor. Garip ama olduğundan genç görünmek istemiyor.

Elena bir süre şaşkın kalakaldı; kendisi için tasarlanmış, ama başka birisini amaçlayan bir bomba onun ellerinde patlamış gibiydi. Uzunluğu kestirelemeyecek bir süre, penceredeki ışığı seyrederek, sol baldırının üstüne attığı sağ bacağına, başının üstünde duran saatin tiktaklarını izleyen bir sarkaç gibi sallayarak oturdu. Güneş batıyordu ve seyrek birkaç bulut, çürük pamuk balyaları gibi parçalanarak, bir hastalığın varlığını düşündüren pembemsi bir renk alıyordu. Enrique eve geldiğinde Elena aynı biçimde oturuyordu, ama kocası salona girmeden önce raporu saklayacak ve yüz çizgilerini düzeltecek zamanı buldu.

Kocası esrarlı bir sigara sardı ve ona uzattı, ama Elena istemedi.

- Neden, diye sordu Enrique.

- Son zamanlarda iyi gelmiyor bana.

- Yine sindirim organlarıyla sorunun mu var?

- Sindirimle ilgili değil, dedi Elena, daha genel bir şey. Esrar içtiğimde görüntüleri denetleyemiyorum.

- Hangi görüntüleri?

- Yaşamımın görüntülerini, geçmişte olduğum, şimdi olduğum, eğer halen genç olduğumu söyleyebilirsem yaşlandığımda olacağım şeyin görüntülerini denetleyemiyorum.

- Eve bu kadar kapanmamalısın, dedi Enrique gülümseyerek.

- Bu tür konuşmalar seni korkutuyor değil mi?

Enrique sol eli ensesinde, sağ eli karnının üstünde divana uzanmış, annesinin koltuğunda oturmayı sürdüren Elena'ya bakıyordu. Gülümsedi. O gün çok genç görünüyordu.

- Hayır, canım, dedi, artık beni pek az şey korkutabiliyor. Beni sen kaygılandırıyorsun, yaşam biçimin, dostlarını görmekten vazgeçişin, kendini soyutlaman, olanı biteni döne döne düşünme saplantın... Saate baktı ve yüzü can sıkıntısıyla buruştu.

- Bu gece iğrenç bir yemeğe katılmak zorundayım; üstümü değiştirmeliyim.

- Pembe gömleğini ütüledim.

- Sağ ol, onu giymek istiyordum.

Enrique kalktı, sigarayı söndürdü, yatak odasına yöneldi. Elena ardından gitti, yatağın kenarına

oturarak onu seyretmeye başladı. Sonunda,

- Bunca yıl içtikten sonra şimdi esrarla aran nasıl?

- Eskisinden daha az iyi, ama halen bana yararı dokunuyor. Kabul et ki ben hiçbir zaman senin kadar çok içmedim. Fas'a gittiğimiz yılı anımsıyor musun? Üç gün boyunca bulut gibi gezmiştin. Sen her şeyi her zaman, çok çabuk ve en uç noktaya götürmüştündür. Benimse başka bir ritmim var.

- Ama ben seni nasıl etkilediğini soruyorum esrarın.

- Bakış biçimim değişiyor. Nesneleri tutkusuzca görüyorum, tuzaklarını anlıyorum.

- Hangi tuzak?

- Her şeyin arkasında gizli olan tuzak. Sen ve ben esrar sayesinde birlikte olmayı sürdürüyoruz; esrar içmeyi denememiş olanlar, farklı bir ilişkiye başlamanın olanaklı olduğunu sanırlar, oysa gördüğün gibi bir çiftten ötekine aynı şeyleri yineleyip dururlar. Ayrıca esrar bana sevişirken çok yardımcı oluyor.

- Senle ben sevişmiyoruz ki...

- Genel olarak konuşuyordum.

- Tuzakla ilgili söylediğini anlamadım.

Enrique kravatını bağlamayı bitirip geldi, yatağın kenarına Elena'nın yanına oturdu. Daha önceki kendine güvenli tavrı yok olmuştu; bu da yaşlandırmıştı onu. Bir an düşünür gibi göründü, sonra:

- Henüz ben de açıklayamıyorum bunu; bunu yapabilmeyi de öyle çok istemiyorum, çünkü ne olduğunu, bu tür şeyleri anlamakla yükümlü zekânın ya da iç duyumun yanında sezgi yoluyla anla-

mak bana yetiyor. Ama temel bir tuzak var ki, hepimiz onun tutsağıyız. Bir de ikincil tuzaklar var ki, bunlara düşüp düşmemek bizim elimizdedir. Ben bunlardan kaçınmaya karar verdim. Babamın ne zaman öldüğünü anımsıyor musun? Ölümünden birkaç gün önce onu görmeye gitmiştim; artık bunamıştı, her şeyi birbirine karıştırıyordu. Kim olduğunu, nerede olduğunu tam bilemiyordu. Ama çok kısa bir süre boyunca beni tanıdı ve bir açıklamada bulundu. Ne olduğunu söylemeyeceğim, ama yaşamımı değiştiren bir açıklama olmuştu bu. Sana söylemeyeceğim, çünkü bu deneyüstü nitelikli tümcelerden nefret ediyorum, ama bil ki sonraki yıllarda üstümde büyük etkisi olan bir zehir, bir tür açıklama oldu. Açıklamasını bilmesem de, bunun ne olduğunu esrar sayesinde anladım.

Elena korkmuş gibiydi, yine de sordu:

– Babanın açıkladığı şey neydi?

– Bana bir gün önce kendi kendini tatmin ettiğini, bunun için de bu işi ilk kez yaparken başvurduğu aynı fanteziyi düşlediğini söyledi. Bir süre sessiz kaldıktan sonra da şunları ekledi: ‘Gerçekte, her zaman küçük değişikliklerle aynı fanteziyi kullandım.’ Anlıyor musun? Bir insan yaşamı boyunca kaç kez kendini tatmin eder? Bin kez mi? Yüz bin kez mi? Milyonlarca mı? Bilemiyorum; bildiğim bir şey varsa o da yaptığı her defasında aynı deneyimi yinelediğine inanmış olması. Değişik olduğuna inandığımız şeyler de gerçekte hep aynı şey, başından beri aynı saplantıya bağlanıp kalıyoruz. Bunun ne anlama geldiğini bilemiyorum, ama bildiğim şu ki, yaşamıma, önceleri var olmayan ve kendimle,

çelişkilerimle, isteklerimle bir tür uyum sağlama-
ma yardım eden bir bilgi etmeni getirdiği.

- Seni anlamıyorum, dedi Elena, onu hiç dinle-
memiş gibiydi.

- Başka türlü anlatayım sana: Babamın bu
açıklaması beni bir çırpıda yetişkin yaptı; sözcü-
ğün en kötü anlamıyla, gerçekten yetişkin olabil-
menin tek biçimiyle.

Enrique evden çıkınca, Elena koltuğa oturdu
ve ağlamaya başladı, oysa ağlamasını gerektirecek
hiçbir ruhsal ve fiziksel acı duymuyordu, tersine
bir dinlenmişlik içindeydi, gövdesi savunmasını ge-
çici olarak indirmeye ve bir tür inginlik, güç toplama-
maya yönelik bir düşüş olanağını ona çok görme-
meye karar vermiş gibiydi. O halde, ağlamasının,
belki de, genellikle güçlenmiş olarak çıktığı bayıl-
maların günler, aylar boyunca yerine getirdiği işle-
vi gerçekleştirmekte olduğunu düşündü. Ağlaması
durduğunda, alışkanlıkla, akşam yemeğini anımsa-
dı, ama canı yemek istemiyordu. Bunun üzerine,
bir esrarlı sigara sararak, kocası dönünceye kadar
koltukta televizyon seyrederek uyuklamayı düşün-
dü, ama bu seçeneği, annesinin konyak içip sakin-
leştirici haplar almasıyla bir tuttu. Dedektifin rapo-
runun kendisiyle ilgili satırlarını da anımsayarak
bunu yapmamaya karar verdi. Gerçekte bu kendisi-
nin kararı değildi, çünkü kendisinininkine görün-
mez bağlarla bağlı olmasına karşın uzaklardaki bir
başkasının istencinden kaynaklanıyor görünüyordu.
Biraz alayla, bu esrar içmeme isteğini belki de
öteki yarımküredeki eşine borçlu olduğunu, eşinin
herhangi bir nedenle yaşamının bu dönemlerinde

Elena'yı, - aynı zamanda kendisini de - , gözetmeye, korumaya karar verdiğini düşündü. Kesin olan şuydu ki, esrarın daha dün çok istediği etkileri bugün çekici görünmüyordu ve tüm bunlar, yaşamın öteki olayları gibi, nedensiz, yalın bir biçimde olmuştu.

Yatağa girmeye ve sözcükler uykusunu getirinceye kadar okumaya karar verdi. Yatağa girdiğindeyse, yine aynı biçimde, görünür hiçbir neden yokken, bir zamanlar onca çok sevdiği Gregorio Samsa'yı anımsadı. Son yıllarda kendisinin de, Kafka'nın kahramanının tersine, ölmeden, başkaları onu öldürmeden önce eski haline kavuşmaya başlayan az rastlanır bir böcek olduğunu düşündü. Bu düşünce sonunda onu coşturdu, çünkü geri eski durumuna dönebilse, olayların farklı gelişeceğini, çünkü bu dönüşümden özel bir güçle, bir bilgelikle donanmış olarak çıkmış olacağını ve bu bilgelik sayesinde de, belki dünyanın düzeneklerinden, bu düzenekleri kendisine karşı, kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirenlere korkmadan meydan okuyabileceğini sezdi.

Aylardır yatak odasında küçük masanın üstünde duran bir romanı almaya gitti, ama korkmadığı ancak ne olduğunu bilmek istediği bir dürtü, onu masanın çekmecesini açmaya ve oradan annesinin defterlerinden birini almaya itti. Her zaman yaptığı gibi, rastgele, bir bölümün başlangıcı sandığı bir sayfa aradı ve okumaya başladı:

Yalnızca bir kez yurtdışına gitme olanağı buldum ve böylece hır otel odasında yaşa-

ma şansım oldu. Çalıştığı şirketin, onun uzmanlık alanına giren birtakım çalışmaları denetlesin diye gönderdiği kocamla, adı Bordeaux olan bir Fransız kentine gittim. Orada yalnızca iki gün kaldık; ben hep, çok güzel ve büyük olan, bu yüzden içinde nasıl dolaşacağımı bilemediğim otelde oturup onu bekledim. İlk gece, kocam, benim çağrılı olmadığım birkaç toplantıya katılmak için çıkmak zorunda kaldı. Bana çok yakışan özel bir geceliği giyerek ve kaldığımız odanın sağını solunu inceleyerek, sonra da kızlarımdan birinin, birkaç tümce öğrenirim diye çantama attığım Fransızca kitabını karıştırarak kocamı bekledim. Seçtiğim gecelik biraz baştan çıkarıcıydı, çünkü yabancı bir ülkede olmanın başka biri olmak gibi bir şey olduğunu, orada başkaları gibi, evren-dünyanın değişik bölgelerinde doğallıkla ve çok gezen şu insanların yaşadıkları biraz hovardaca yaşantıyı sürdürerek yolculuk etmeye alışıkmişiz gibi davranabileceğimizi düşünüyordum. Bir ara, kendimi aynada seyretmek için banyoya gittim, çünkü orada çok büyük, kusursuz ve sayısız beyaz ışıqla aydınlanan bir ayna vardı. Işıklar öylesine beyaz ve parlaktılar ve banyodaki öteki eşyalar (lavabo, bide, küvet, yıkanma yeri) öylesine güzeldiler ki, temizlenme gereçlerinden çok mobilyalara benziyorlardı. Yapmak üzere olduğum şeyi, bana günah gibi görünmesine karşın yaptım.

Aynanın karşısına geçtim, saçlarımı fır-

çayla taradım, dişlerimi fırçaladım, sonra geceliğimin askılarını indirip; gövdemin en çok beğenilen yerleri olan göğüslerimi açtım. Eskiden oldukları gibi (eskiden derken gençliğimi kastediyorum) gibi değillerdi, ama halen çekiciydiler. Biraz yukarı kaldırmak için ellerimi memelerimin altına götürdüm. Sağda kinde garip bir yumru geldi elime. Sanırım o anda korkudan titremeye başladım; bidenin kenarına oturmayı başarıp geceliğimin askılarını omuzlarıma geçirirken bayılmak üzereydim. Duvardaki fayansların üstündeki desenlere bakarken yanılmış olabileceğimi düşündüm, ama bir daha bakmaya cesaret edemedim. Bunun üzerine yumrunun niteliğini, büyüklüğünü anımsamaya çalıştım, küçük bir portakal ya da mandalina kadardı. Uzun yıllardan beri, benim ayırdında olamayacağım, –çünkü yurtdışına çıkmadan önce göğüslerime bu biçimde dokunmaya cesaret edemiştim hiç – kadar yavaş büyüdüğünü düşünerek kendi kendimi avuttum. O halde, aynı yavaşlıkla daha yıllar boyunca büyüyebilirdi. Ben de farkına varmamak için bir daha yurtdışına çıkmaz, göğüslerime dokunmazdım. Ya da en iyisi unutturdum ve yumru çok çok büyümeden önce ben iyice yaşlanırdım. Biraz sakinleşmeyi başardığımda, yeniden aynanın karşısına geçtim, geceliğimin askılarını indirip göğüslerime dokunmadan uzun uzun inceledim. Sağ memem, içeriden bir güç onu geriye çekiyormuş gibi biraz kendine doğ-

ru toparlanmıştı. Tanrım, ne çok korktum o gün! Bir insanın gövdesine, özellikle de bir kadınıninkine korku bir kez girmeye görsün... Kadın gövdesine diyorum, çünkü erkeklerin gövdesi başka türlü; onlarınki, biz kadınlarınkinden daha az sorun yaratırlar. Erkekler bu yüzden çok yolculuk ederler, yasaklanmış şeyler yaparlar, ama başlarına hiç kötü bir şey gelmez.

Özellikle Elena, öteki yarımküredeki eşim, içkiye ve haplara alıştığından bu yana kolay bayılır olmama karşın, bu kez bayılmadan uzun süre banyoda kaldım. Belki o anda yerkürenin öteki yarısında bunun eşi bir otelde korkudan titremekte olan eşime ait garip bir düşünceye kapıldım: Delilikle antlaşma yapmanın, otellerin banyolarında görece biçimde daha kolay olduğu düşüncesine. Her şey öylesine parlak, öylesine temiz ve öylesine yumuşak eğriliklerle biçimlendirilmiş ki, deliliğin burada, kendine hiç mi hiç zarar vermeden ayağı kayabilirdi. Üstelik pahalı otellerin banyolarında (pansiyonlar başka şeydir, bir pansiyona gitmek eve dönmek gibi bir şeydir) insan uzun zaman çıplak kalsa da üşümüyor.

Kocam döndüğünde, dediğim gibi kesinlikle öteki yarımküredeki eşimin sorunu olan, ama bana da iyi gelen az rastlanır bir uzlaşmayı gerçekleştirmiş, gözlerim açık yatakta yatıyordum. Başlangıçta uyuyormuş gibi yaptım, ama sonra, o çok üsteleyince kendi-

mi bıraktım ve o işi yaptık; hem de her zamankinden çok daha iyi, daha genç olduğumuz ama bunu bilmediğimiz ilk kerelerde olduğundan çok çok daha iyiydi.

İşte bu yüzden, kızlarımın yabancı ülkelere gitmeleri, otellerde kalmaları beni korkutur. Özellikle kocasının politikaya bulaştırdığı Elena söz konusu olduğunda, çünkü politikadan pek anlamaz bu kızım.

Elena defteri kapadı, masanın çekmecesine öteki defterlerin ve dedektif raporlarının yanına koydu. Alışılmıştan çok terliyor ve dehşet içinde titriyordu. Korumasızdı. Yatakta olabildiğince büzüldü, yorganı üstüne iyice çekti ve sanki küçük bir çocukmuş da az önce bir karabasan görmüş gibi "anneciğim, anneciğim..." diye yineliyordu. Titremesi geçince, yeniden, annesinin yatak odasının derinliklerinde rastlantıyla bulduğu günlükle birleştirdiği kumsalı, demir parayı anımsadı. Günlük tersyüz olmuş bir hazineydi, yani bir hazinenin arabıydı; ama bu görüntüyü, koyu renkleri açığa, açık renkleri koyuya dönüştürecek işlemi yapmak Elena'nın elindeydi. Geçmiş, ölmüş bir gerçekliğin, – yine de yaşamlarımız, benim yaşamım üstünde etkisi olabilecek bir gerçekliğin – , gerçek görüntüsünü bize veren baskı işlemi gibi, diye düşündü.

Sonra banyoya kadar gidip yazgının ona miras, işletmek ve sonra da kendi çocuklarına bırakmak zorunda olduğu ağır bir miras olarak bıraktığı terörü, kendisinin de yaşayıp yaşamayacağını görmek için annesinin Bordeaux'daki otelin banyosunda

yaptığı hareketleri yapmak olanağını hayalledi. Bunu kökenlerini ' ; unutmamak için, zaman zaman alçakgönüllülük edimi olarak lüks bir otel odasındaki gibi aydınlık ve iyi döşenmiş kendi banyosunun, bir pansiyonunki gibi sıvaları dökülmüş, içindekiler kırılmış, onun tarafından kullanılmaktan başka amacı olmayan tesisatın yer aldığı başka bir banyonun kalıntıları üstünde yükseldiğini anımsamak için yapmalıydı.

İKİNCİ BÖLÜM

Adını ne koyacağımı ya da beni, kırk üç yaşım-da, çok uzun olarak nitelendirilebilecek bir yaşamın yarısını biraz geçce, nereye götüreceklerini bilmediğim bu sayfaları yazmaya başlıyorum.

Benimle ilgili, karmaşık, ayrıntılı ve değişik olaylar, yaşamımı etkin bir biçimde denetleme olanağıyla karşı karşıya getirdi beni. Tanımlanamaz, ama yine de, yaşamın dizginlerini kendi eline almış olma izlenimiyle özetlenebilecek bir dönemin başında buldum kendimi. Bu dizginlerin nasıl yönetileceklerini henüz bilmediğim kesin; ayrıca öğrendiğim zaman da onları ne yönde kullanacağım bilmiyorum. Yine kesin olan bir başka şey de, tüm bunların başımı döndürdükleri. Bu baş dönmesinin etkileri, organizmamda yoğunlaşma eğiliminde. Esrara bağımlılığım birdenbire sona erdiğinde, bitmiş olduklarını sandığım belirtiler yeniden ortaya çıkmaya başladılar. Ama başlangıç noktasında bir serüvenin getirileri nasıl elle tutulur değilse, öyle elle tutulamayan yararlarıyla karşılaştırılırsa, tüm bunlar çok küçük bir bedel.

Yaşamımı anlatacak bu ilk çiziktirmeleri, annemin zamanının büyük bir bölümünü oturarak geçirdiği rahat koltukta yazıyorum. Arkamda, duvarda, yine bir zamanlar annemin olan bir sarkaçlı saat zamanı ölçüyor, ama insanların yaşantısını dü-

zenleyen zamanı değil, benim içsel serüvenimin, dönüşümümün süresini belirleyen zamanı ölçüyor. Annemin ölümünden sonra elime geçen yarım kalmış, az rastlanır türden günlüğünü yazmak için kullandığı defterlere çok benzeyen, tel zımbalarla tutturulmuş bir deste ince defter satın aldım.

Yaşantım, annemin günlüğünü okumakla benimkini yazmak arasında tatlılıkla gidip geliyor. Buna bir de benim görevlendirdiğim bir özel dedektifin gönderdiği raporları okumanın verdiği garip zevki de eklemem gerek. Kimin için çalıştığını bilmeyen bu dedektifi kocam Enrique'yi izlemesi için tuttum, ama çok geçmeden cinsel şapırtılarından ve işiyle ilgili dalaverelerini öğrenmekten bıktım ve dedektiflik bürosuna telefon edip –yalnızca telefonda konuşuyoruz– ona Enrique Acosta'yı unutmasını, tüm gücünü karısı Elena Rincón'un, yani benim üstümde yoğunlaştırmasını istedim.

Evden çok az çıkıyorum, ama birinin sokaktayken ne yaptığımı bana anlatması hoşuma gidiyor. İşte böyle... Her zaman değil, arada bir, evden, dolaşmak ya da alışveriş yapmak için çıktığım kimi günler dedektiflik bürosuna önceden telefon edip beni izlemelerini söylüyorum. Ertesi gün, evime yakın bir postanede kiraladığım posta kutusuna gidiyor ve ne yaptığımı –başka bir şeyi değil–, anlatan raporu alıyorum. Dedektife çok öznel olması yolunda buyruk verdiğim için, benimle ilgili, benim bilmediğim şeyler söylüyor, bu da beni çok eğlendiriyor. Parçaları birbirine ekliyor, beni yeniden oluşturuyor; kendimden yana bütüncül ve daha sağlam bir görüntü geliştiriyor. Çünkü, şimdi-

lerde, keyifsizliğimin büyük bir bölümünün kendi mi parçalara bölünmüş, her biri bana yararı olmayan ilgisiz yerlere dağılmış ya da yerleştirilmiş bir varlık gibi duymamdan kaynaklandığını görüyorum. Belki bu yüzden, öteki başarısızlıklarım bir yana, kızım ile yeterli bir iletişim kurmayı hiç bece remedim; kendimi soğuk, anlaşmazlıklara çözüm bulmakta çaresiz, öz kızını sevmekte yeteneksiz bir anne gibi algılamayı sürdürdüm. Bunun önemi yok bence, Ben kendimi de kendi anneme uzak biri olarak gördüm, oysa şimdi onun bir benzeri olduğum sonucunu çıkarıyorum. Bu satırları yazarken tiktaklarına uyarak sallandığım çalar saatin ölçtüğü zaman, bana yaşamımdaki olayları birer birer geri verecek ve ben de onları genel görünümüm parçalandığında çıktıkları yerlere koyup görünümümü yeniden oluşturacağım gibi geliyor.

Dün El Corte Inglés'e gittim; evden çıkmadan önce dedektiflik bürosuna telefon edip beni izlemelerini söyledim. Bu sabah aşağıdaki raporu aldım:

Elena Rincon evinin dış kapısından saat 17.20'de çıktı; kendisini bu saatten başlayarak izledim ve yaptıklarını aşağıda bildiriyorum: Üstünde mevsimlik giysiler vardı, ama çorap giymişti, gözüme hemen ilişen bir ayrıntıydı bu, çünkü alışık olduğum üzere bacaklarına baktığımda, daha önce uzun zaman ağda yapmamış olduğunu görmüştüm, öyle ki tüyler, özellikle de sol bacağıninkiler göze batar uzunluğa varmıştı. Bunun bana Elena Rincón'un Türklerle herhangi bir soy bağı olduğunu düşündürmüş olduğunu söylemem gerek, çünkü bu ülkenin kadınlarının doğanın onlara verdiği tüylere,

–gövdelerinin, Batı dünyasında onlara erkeksi bir özellik yakıştırılmasına neden olan bacaklarında çıkıyor olsa bile–, el sürmemekten hoşlandıklarını duymuştum.

Neyse! Bacaklarına baktığımı, çorap giymediğini ni söylüyordum, ancak bu arada bacaklarına ağda yapmış olduğunu gözlemledim. Belli bir amacı yokmuş gibi, Joaquín Costa Sokağına kadar yürüdü, oradan da Castellana Alanına doğru indi. Bütün bu zaman boyunca herhangi ilginç bir şey yapmadı. Yine de genel olarak davranışında bir gariplik seçilebiliyordu. Tabii ki, onu, yürüyüş biçiminde ya da gitmek istediği yer olan sokakları seçişinde kararsızlığa sürükleyecek istenmedik bir karşılaşma olasılığını varsaydıran bu değerlendirme öznel. Ama benden istenen de bu değil mi!

Onu, El Corte Inglés’te daha bir özenli gözlemleyebildim, çünkü kalabalık müşteri toplulukları için tasarlanmış böyle alışveriş merkezleri, birini izlemek durumunda olan benim gibilerin işlerini çok kolaylaştırırlar. Üstelik bu Elena, mağazaya girince güneş gözlüğünü çıkarmıştı. Bilindiği gibi, açıkta bırakılan gözler, onlara bakmasını bilene, genellikle insanların çoğunun ayırdına varmadan geçtikleri birçok şeyi, örneğin niyetleri, korkuları, istekleri açık ederler.

Burada, yıllar önce beş ünlü caninin bakma biçimleri üstünde bir inceleme yaptığımı ve gözlerin sahipleri tarafından gerçekleştirilmiş suçlarla bakışları arasında ortak yanlar bulma olanağını yakaladığımı açıklamalıyım. O halde, bu konuda bilgili biri olarak konuşuyorum.

Elena Rincón’un bakışında, kendi bilincine ya da yakın çevresindekilerinkine ters bir edim gerçekleştirmek üzere olan birine özgü bulanıklığı gör-

düm. Gözlerinin altındaki halkaların, herhangi bir nedenle, belki de kozmetikler sayesinde, görülür biçimde azaldıkları, ama gözlerinin daha önce olmayan bir devingenliğe kavuştukları kesin. Gözlerindeki bu değişikliğin, böyle kalabalık yerlerde halk için sergilenmiş malları çalma isteğinden kaynaklanabileceğini de düşündüm, çünkü çalma hastalığı (bingo türü bilinen şans oyunlarına aşırı düşkünlük gibi) onun konumundaki kadınlar arasında oldukça yaygın. Ancak ona, böyle bir yerde uygunluğun sınırlarını zorlayarak çok yaklaşmama karşın, çantasına herhangi bir şey attığını görmedim.

Daha sonra kadın çamaşırları bölümüne geçti ve üç kez, değişik giyim eşyalarıyla giysi deneme yerlerine girdiğinde gözden yitirdim onu. Ayrıca, mağazaların kadınlar için büyük alanlar ayrılan bu bölümlerinde erkeklerin varlığı pek sık rastlanır olmadığı için ondan uzak durmak zorunda kaldım. Eğer Elena Rincon izlendiğinden kuşkulaniyorsa (bunu bilmiyorum), onu izleyen kişinin ben olduğumu anlaması için beni iki değişik yerde görmesi yeterdi. O halde, onu izlemeyi olanaklar elverdiğince görüş alanı dışında kalarak sürdürmeliyim.

Yine de, bu özel eşyaların birini çalmış olması olası değil, çünkü bu giysilerin içine manyetik dalgalar yayan metal parçaları (ki bunlar, belli denetim noktalarından geçerken bu alarmı harekete geçirirler) konmuş olmaktan başka, giysi deneme yerlerinin yakınlarına ustaca yerleştirilmiş, mağaza için çalışan genç bayanlar tarafından gözetlenirler genellikle.

Sonunda, Elena Rincon alışveriş merkezinden çoğu zaman yaptığı gibi hiçbir şey almadan çıktı. Değindiğim bu özelliğinin, şu sıralar mağaza yönetiminin kendisine duyduğu kuşkuları pekiştirdiği kesin.

Büyük mağazaları böyle ziyaret edişinin, kocasının işlerinin yeraltındaki bölümüyle ilgili gizli herhangi bir ilişki kurma girişimiyle bağlantılı olup olamayacağını da düşündüm, ama bu olasılık izleme sonunda bilinen nedenlerle gerçekleşmedi. Bu gidip gelmelerin gerçek amacının uyuşturucu ya da uyuşturucu satışından gelen paranın alınıp verilmesiyle ilişkili olma olasılığını da bir yana bırakmamalı. Enrique Acosta'nın çevirdiği türden işlerden sağlanan parayı aklamak için böyle yerlerden yararlanıldığı da az rastlanır şeylerden değil.

Müşterim gerekli görüyorsa, bu üç olasılığın araştırılması, bugüne kadar gerçekleştirdiklerimden daha derli toplu izlemeler gerekir. Belki de, karmaşık oluşları nedeniyle, basit izlemeler için saptanmış tarifelerden daha yüksek bir ödemeyi zorunlu kılacak ek bir araştırma da gerektirebilir.

Dünkü izleme, Elena'nın, dönüş yolu boyunca, başlarken sözünü ettiğimiz gibi izlendiğinden kuşkuландığı biçiminde yorumlayabileceğim sağı solu kollayışlarını saymazsak, ilginç hiçbir şey olmadan yine yürüyerek eve döndüğü saat 20.15'te sonlandı. İzlendiğini anlamış olmasından duyduğum kuşku, önlemlerimi çok artırmak zorunda bıraktı beni; bu da görünüşte sıradan, basit bir uğraşı, küçük ama sayısız zorluklarla dolu bir çalışmaya çevirdi.

Düşündüklerimi yapmakta kararlı olmama karşın, birkaç gündür günlüğüme hiçbir şey yazmadım; bu da bende var olmadığım gibi az rastlanır bir duyuma neden oldu. Annemde de böyle mi oluyordu acaba? Günlük tutmak düşüncesi, başladığım günden beri bir saplantı oldu. Günlüğün, insanın kendi özyaşamının en inişli çıkışlı görünümlelerini yansıtan bir tür çizemsel harita olduğunu biliyorum. Ayrıca, bana kalırsa, yaşamın ta kendisi. Bir keresinde bir yerlerde, kimi insanların bir ülkeyi, o ülkeyi gösteren haritayla özdeşleştirdiklerini okumuştum. Haritası yoksa o ülke de yok sanırlarmış. Bu kimi zaman bende de oluyor; bu yüzden, geçtiğimiz günlerde günlüğe bir şey yazmadığım için yaşamamış olduğum izlenimine kapıldım.

Ama böyle olmadı. Kurtulmak istediğim, ama benliğimin söz geçiremediğim bir bölümünün ona doğru çekildiği bir cehennem yaşadım. Bu günlük, yaşamımın dizginlerini kendi ellerime almış olmaktan kaynaklanan az bulunur ve çok hoş bir duyumu dile getirdiğim ilk satırlarındaki iyimserliğin ardından çabuk bozulan bir denge dönemi yaşadım. Nitekim bu denge, altı yedi gün önce paramparça oldu. O gün Enrique akşam yemeği için dışarı çıkmıştı, ben televizyonda bir filmi seyretmek için yatmamıştım. Film çok hoşuma gittiği ve daha bir zevk alarak seyretmek istediğim için, reklam göstermek için ara verdiklerinde bir esrarlı sigara sarmak gibi yanlış bir iş yaptım. Başlangıçta her

şey iyiydi; film daha bir ilginç gelmeye başlamıştı; uzun bir aradan sonra içilen esrarın sağladığı şu zihinsel bütünlük duyumu hoşuma gitmişti. Yine de bir süre sonra, belki de oturuş biçimim yüzünden, göğsümde büyük bir sıkışma hissettim. Diyaframımın oralarda aşırı gaz birikmesine yordum bunu, ama oturuşumu değiştirdiğim halde sıkışma azalmadı. Birdenbire soluksuz kalacağım korkusuna kapıldım, terasa çıkıp ağzımı iyice açarak soluk aldım, ama havada yoğun ve tatlımsı bir nem vardı, bu da bronşlarımdan geçmesini zorlaştırıyordu. Ciğerlerim eriyor, son saniyelerimi yaşıyorum gibi güçlüklerle soluk alıyordum.

Esrarlı sigaranın başıma açtıklarını onaramadan, içeri koşup sakinleştirici haplardan bir tane aldım ve çok geçmeden kan basıncımın düşmekte olduğunu, sonunda bayılacağımı hissettim. Neyse ki yatak odasına gidecek ve kendimi kaybetmeden önce yatağa uzanacak zamanım oldu. İki saat sonra terden sıırılsıklam uyandığımda barsaklarımda ağrılar başlamıştı. Enrique henüz dönmemişti. Açık kalan televizyonda özgün diliyle bir film gösteriliyordu. Tuvalete gittim, ama barsaklarımı boşaltamadım. O sırada annemin de, günlüğünde böyle bir durumdan söz ettiğini, ishal olduğu halde dışarı çıkamamayı "kapalı ishal" diye adlandırdığını anımsadım. Şimdi bana da olan buydu. Ağrının adını koymak onu biraz azalttı, böylece televizyonu ve terasın kapısını kapatmak için salona döndüm. Sonra soyunup dayanılmaz bir bırakılmışlık duygusuyla yatağa girdim. Kızım Mercedes'i ve kocam Enrique'yi düşündüm. Varlığımdan kesinlikle kop-

muş parçalar gibiydiler. Bu nedenle, yaşamım sakatlanmış ve yararsız göründü bana. Son yirmi yıl boyunca, savunmalardan her birinin bir sakatlanma anlamına geldiğini düşünmeden, onlara karşı kendimi savunup durmuştum sanırım. Hüzün içimde bir yerde çörekledi, ama ağlayamadım. Bunun üzerine ışığı yaktım, annemin defterlerinden birini aldım, karıştırırken beni özel bir biçimde heyecanlandıran bir bölüme rastladım. Benim için, bu gece için yazılmış gibiydi, çünkü şöyle diyordu:

İnsan gövdesi üstüne çok şey yazıldı, yine de kökeni ve işleyişi üstüne her şeyi bilmiyoruz. Kimileri insan gövdesini bir anakara ya da bir ada gibi tanımlamak arasında kararsız kalırlar; bunun nedeni, hem bir anakaranın karmaşıklıklarına sahip olması, hem de adalar gibi yalnız olmasıdır. İnsan gövdesi öylesine eskidir ki, onu hor kullanılmış, buzul çağlarına, depremlere, iç patlamalara – ki bunlar ondan, düzeneksel işlevler yanında, coşkusuzca yinelenen her şeyi almak için yararlandılar –, karşın yaşamayı sürdürmeyi başarmış bir anakaraya benzetilebilir. Kendi gövdeme baktım; yatağın üstünde soyundum ve ne gördüğüme baktım: Engebeli bir yüzey, karna doğru gittikçe bozuluyor. Orada aşağıda, bacaklarımın arasında, otluk bir alan var, onun altında da bir delik; orada kimi zaman zevke, kimi zaman acıya, ama her zaman umutsuzluğa açılan bir mağara gizleniyor. Yukarılarda, yakından bakılınca, ana-

karaların çölümsü bölgelerinden biri seçiliyor, biz buraya göğüs diyoruz. Benimkinin içinde gizli bir yumru yaşıyor; memelerimden birini içeriden emiyor. Bundan henüz kimseye söz etmedim. Şimdi bu gövdeyi kazar, içeri doğru bir yol açarsak, yine çok eski, aşırı biçimde özelleşmiş organlar keşfederiz. İçlerinden birinin ölmesi, ötekilerin tümünün yıkımına yol açar. Bu anakara kimin? Kim yaşıyor onda? Acı, düşler, korku. Ayrıca, onu karmaşık ve yalnız yaşayan biri yapan iç organlar.

Bu paragrafı okuduktan sonra defteri çekmeceye kaldırdım ve bir sigara yaktım. İyi geldi. Yüzüm gibi anneminkine çok benzeyen gövdem işte buydu. Barsaklarımdaki burulmalar durdu, uyuyakalacak kadar rahatlardım. Enrique'nin döndüğünü duymadım.

Ertesi gün kapalı ishal açıldı ve barsaklarımı çaba harcamadan boşalttım. Benim barsaklarım birkaç ay boyunca böyle yapar, ya kendini tutar ya da patlar. Ama patladığı zaman da içeride birşeyler kalır. Belki bende de bir yumru ya da yara – her neyse, garip bir şey – , var ki gövdemde, içinde garip bir elementin varlığının neden olduğu rahatsızlık duyumunu sürekli canlı tutuyor.

Kocam Enrique'ye gelince, sanırım bana başka bir biçimde bakmaya başladı son zamanlarda. İç dünyamda başlayan, ne yöne gittiğini bilmediğim dönüşümden haberi varmış gibi. Bunun onu kaygılandırıldığını sanmıyorum, çünkü öylesine yoğun bir özel yaşamı var ki, evle ilgili olan bitene dikkat

etmesine izin vermiyor. Bununla, bana karşı hiç ilgi duymuyor demek istemiyorum, ama ilgisinin başka şeylere (işine, sevgililerine, kızıma) dönük olduğunu, bu düzende bana çok yer kalmadığını düşünüyorum. Benim de son yıllarda onunla çok ilgilenmediğim kesin. Sonunda bu karşılıklı değişme, garip bir ilişki tipi yarattı, ikimizi de rahatsız etmeyen, ancak, yaşamın belli ve zor anlarında destek olma açısından yararı da olmayan bir ilişki. Bundan hiç söz etmedik, ama Enrique'nin, Mercedes'in, kızının, gebe kalmasını umarak beklediğini sanıyorum.

Havalar iyi gitmeye başladığından beri erken kalkıyorum. Arada sırada kahvaltıyı birlikte yapıyoruz. Genel olarak konuşmuyoruz ya da günlük, sıradan sorunlar üstüne konuşuyoruz, ama o kimi zaman gizimi öğrenebilmek için farklı konuşma konuları bulmaya çalışıyor. Geçenlerde bana birlikte yolculuk yapmamızı önerdi, ama ona ne olumlu ne de olumsuz bir yanıt verdim. Her zaman, yaz mevsimi yaklaşırken biraz sinirli olur, çünkü onu ilgilendirmeyen şeyler planlamak zorunda hisseder kendini. Yazı, kızı ve damadıyla birlikte, bensiz geçirmek hoşuna giderdi. Bu yüzden, bu dönemlerde benim varlığım onun için bir sorun oluşturuyor sanırım.

- Daha iki ay var yaza, dedim.

- Bu yaz bir hafta olsun tatile çıkamamaktan korkuyorum, dedi. Bu yüzden sana şimdi bir yolculuk öneriyorum.

- Kafanı yorma, diye yanıtladım. Bu yıl benim de canım yolculuğa çıkmak istemiyor.

- Az önce sözünü ettiğim yolculuğu ne olursa olsun iş için yapmak zorundayım. Benimle gelir-

sen birlikte biraz dinlenebiliriz.

- Bilmiyorum, dedim, nereye bu yolculuk?

Bruksel'e, birkaç iş bağlamam gerekiyor, ama geziler yapacak vaktimiz kalacak. Bruges'a, Anvers'e, Hollanda'ya gidebiliriz. Havalarda biraz nemli, ama iyi gidiyor.

Bilmiyorum, bırak biraz düşüneyim.

Sonra ona orada yapması gereken işin ne olduğunu sordum, ama söylediklerini pek anlayamadım. Komisyon olarak kimi ödemeler yapmak ya da almak söz konusuydu; iş, bana biraz kuşkulu gibi göründü, bu yüzden saldırganlık dürtümü denetleyemedim.

- Çok az okuduğum gazetelerden ve senin söylediklerinden anladığım kadarıyla kokuşmuşluk sistemin bir parçası olmuş daha şimdiden.

Renk vermedi. Kızarmış ekmeğini kahveye batırdı, bir parça ısırды, ağır ağır çiğnedi, sonra:

- Kokuşmuşluk dediğin şey tüm sistemlerin bir parçası. Dahası var, eğer kokuşmuşluk olmasaydı, sistemler işlemezdi. Önemli olan onun sistemin hangi parçasında olduğunu bilmek ve her kurumun kaldırabileceğinden fazla büyümemesi için denetim altında tutmak. Ancak genel çizgileriyle ve değişik sorumluluk düzeylerinden başlayarak ele alırsak, kokuşmuşluk yalnızca kötü değil, aynı zamanda istenmeyen bir şey. Bunun tersini düşünmek, en iyi durumlarda bile saflıktır.

Doğrulaması beni çok şaşırtmadı, çünkü sonunda kendisi de bir sistem olan kendi gövdeyi düşündüm. Besinlerin sindirim sisteminde kokuşması sayesinde, ölüyor da olmamıza karşın, devinebiliyor,

büyüye biliyoruz. Sonra hastalığı, özellikle de annemin, uzun yıllar gizli tuttuğu, üstelik çok sağlıklı görünen babamdan daha uzun yaşamasına engel olmayan hastalığını düşündüm. Göğsüne yerleşmiş o kokuşmuşluk, belki de onu daha zararlı başka bir hastalıktan kurtarmıştı. Bir yerlerde, 'uygun' biçimde hastalanmış bir gövdenin, 'uygun' biçimde kokuşmuş bir toplum gibi (bu konuda Enrique'yle aynı görüşteyim), organizmayı çok daha önemli zararlıların işgaline karşı hazırlıklı tuttuklarını okumuştum.

Birkaç gün önce bir taksiye bindim; sürücüsü belleğini yitirdiğini söyledi. Yollarla, ailesiyle ilgili olan şeyleri değil, kendisiyle doğrudan ilgili şeyleri anımsamıyormuş.

- Benim de herkes gibi çocuk, genç, yetişkin olduğumu biliyorum, dedi, ama bunları nasıl olduğumu, o zamanlar yaşam konusunda ne düşündüğümü anımsamıyorum.

- Peki, şimdi ne düşünüyorsunuz? diye sordum.

- Anımsamadığımız şimdiki yaşamımın üstüne ne düşündüğüm değil, çünkü herhangi bir düşüncem yok. Şanssız bir dönem yaşıyorum, neyse ki, siz müşteriler bana çok yardımcı oluyorsunuz, çünkü konuşmak, kafamdan geçen şeylerden kurtulmamı sağlıyor. On beş gündür iyiyim; daha önce, arabayı bir yere çekip umutsuzlukla ağlıyordum. Her zaman kravatım yana kaymış oluyordu, zorlukla soluk alıyordum, akciğerlerimden biri eksikmiş gibi. Sigorta Hastanesinde uyku hapları verdiler bana, şimdi en azından başka türlü soluk alıyorum.

Geçen gün mezarlığa gittim sonunda. Çıkma-
dan önce beni izlemesi için dedektife telefon et-
tim. Yaptıklarımı ben de anlatabilirim, ama sanı-
rım dedektifin raporu daha iyi yapıyor bu işi, bu
yüzden olduğu gibi aktarıyorum:

Elena Rincón dün, ayın 18'i salı günü saat
11.30'da evinden çıktı. Hava neredeyse bir yaz gü-
nündeki gibiydi; bu yüzden, toprak renginde, yaka-
sı açık, hafif bir giysi vardı üstünde. Evine yakın bir
kahveye girdi, barda bir sigarayla kahve içti. Genel
görünüşü daha da iyileşmişti; dışarıda gözlük tak-
mayı sürdürmesine karşın, gözünün altındaki hal-
kalar iyice silikleşmişti. Eskiye göre daha bakımlıy-
dı, dudaklarını biraz boyamış, perçemini taramıştı.
Onun yaşındaki kadınlara perçem pek yakışmaz,
ama onda bir gizi anımsatıyor gibi. İlginç ama bu ka-
dında şimdiye kadar, mesleğim gereği izlemek zo-
runda olduğum sıradan bir insanı görüyorken, bir-
denbire, daha önce ayırdında olmadığım bir kişi gör-
meye başladım.

Kahveden çıkınca hemen bir taksiye bindi,
(kendi arabası var, ama neredeyse hiç kullanmıyor)
ve dosdoğru mezarlığa gitti. Güneş altındaki mezar-
ların arasında kalan yollardan acele etmeden yürü-
dü. Daha sonra sorup öğrendiğime göre, anne ve ba-
basına ait olan iki mezarın karşısında durdu. Orada
on ya da on beş dakika kaldı, sonra döndü ve çıkış
kapısına yürüdü. Güçlkle saklandım, çünkü ıssız
ve ağaçsız bir yerdeydik. Başka bir taksiye bindi ve
evinin yakınlarında indi; vitrinlere bakarak sokak-

larda yürüdü. Daha önceki bir raporumda, Elena Rincon'un kocasının karanlık işlerinin birinde aracı olabileceğini anlatmıştım; bugünse, yalnız ve canı sıkılan bir kadından başka biri olmadığını düşünmeye başlıyorum. Davranışlarında başka bir olasılığı ortaya koyacak hiçbir şey yok; yine de garip bir davranış biçiminin olduğu kesin, çünkü hiçbir şey 'satın almıyor, kimseyi görmüyor, mezarlığa kısa ziyaretini saymazsak, belli hiçbir yere gitmiyor. Evine çıkmadan önce, barların birinde bir aperitif aldı. Yaptığı tek iş bu oldu.

Rapor çok kısa, çünkü gerçekten de anlatılmaya değer hiçbir şey yapmadım. Sokaklarda uzun uzun, onun için, ödediğim parayı hak etsin diye dolaşıyorum; ayrıca, peşinizde sizi izlemek zorunda olan birisi varken gezinmek hoş bir şey. Eğer bu çıkışlarımdan birinde bayılırsam dedektifimin gelip beni kaldıracığını ve her şey geçinceye kadar benimle ilgileneneceğini düşünüyorum. Düşlediğim insana benzeyip benzemediğini anlamak için onu görmeye çalıştım, ama çok iyi gizliyor kendini. Mezarlıkta iki üç kez başımı çevirdim, ama beni gözlemekte olan kimseyi göremedim.

Öte yandan bu raporda görüldüğü gibi, benimle ilgili görüşü biraz değiştiği için, onu telefonla aradım.

- Son raporunuz çok kısa, diyerek yakındım.

- Bunun farkındayım, diye yanıtladı, ama iş bundan fazlasını gerektirmiyordu. Yaptığı söylediğim şeyi yaptı yalnızca.

- Kadının ilginizi çekmeye başladığı izlenimine kapıldım; ondan farklı biçimde söz ediyorsu-

nuz.

- Olabilir, dedi. Özellikle ne tür bir kocası olduğunu düşünürsek, böyle bir kadınla dayanışma duygusuna kapılmamak kolay değil. Gerçek şu ki, Enrique Acosta'nın karışık işleriyle herhangi bir ilişkisi olduğunu sanmıyorum. Hatta bütün bunların dışında yaşadığını düşünüyorum, baksanıza kızını bile görmüyor.

- Aldanmayın, dedim, bu türdekiler insanı çok şaşırtır.

- Onu yine izlemem gerekiyor mu? diye sordu. Sesinden bunu istediğini anlamak güç değildi.

- Şu sıralar hayır. Sizinle ilişki kuracağım ben.

Onunki gibi bir meslekte hiçbir zaman düşünemeyeceğim ölçüde bir duyarlılığı var bu dedektifin. Bana yakıştırdığı yalnızlık konusunu uzun uzun düşündüm; gerçekten de, yalın olarak değerlendirilirse, yaşantım bu görüşü doğruluyor. Kocam ve geriye kalan tanıdıklarımın var olmaları bir dizi olaya, - daha doğrusu benzer ilişkiler kurdukları olaylara - , bağlı. Ancak bunlar sayesinde sürekli olarak kim olduklarını kanıtlıyorlar. Peki, benim geçmişte kim olduğumu, şimdi ne olduğumu, - eğer bir şeysem - , kanıtlayacak neyim var? Tutmaya başladığım bu günlük var: içmemeyi başardığım esrar var; belki bir koltukla bir duvar saati var. Başka? Bir de annem var, öldükten sonra, gövdemde, sindirim sistemimin bir yerine yerleşen annem. Beni biraz güldürse de, bir de öteki yarımküredeki eşim Elena'dan, annemin eşinin kızı olan eşimden, söz edebilirim.

Annemin de, varlığını kanıtlayacak pek fazla

tutamağı olmamış: Alkol, günlüğü ve göğsündeki yumrusu. Uykusuz gecelerde yumrusuyla ne yaptı acaba? Onunla ne biçim bir ilişki kurardı? Günlüklerden birini her zamanki gibi rastgele açıp okuyorum:

Yaşamın tüm acı meyveleri içinde, en kötüsü ölüm değil. En çok kötüsü de değil. Kötü olan, insanın kendinden, aslından uzak yaşaması. Benim yıllardan beri, var olmayan, yine de Madrid diye adlandırılan bu kente taşındığımdan beri yaşadığım gibi yaşamak. Madrid diye bir kent yok; çünkü bir hastalıkla savaşmak için aldığımız ilaçların gördürdüğü bir düş o. Biz Madrid'de olan hepimiz aslında yokuz. Bu yürümemize, meyveler satın almamıza, bir tasarruf hesabı açtırmamıza engel değil. Dün López de Hoyos Sokağına gittim, Marcenado Sokağında şöyle bir dolaştım. Kaldırımların derisi kabarmıştı, bir tür alerjileri varmış gibi. Benim pek rahatsız edici olmayan iki alerjim var, ancak onlarla bir anlaşma yaptım, şimdi gül gibi geçinip gidiyoruz. Ama ağızımdaki kötü tat geçmedi; iştahımı ya da yemek yeme zevkimi yitirdim, çünkü yemeklerin lezzeti bana bir şey demiyor. Gövdemdeki bu terslikler yüzünden ev işlerini savsaklamaya başladım. On beş gündür banyonun fayanslarını temizlemedim; kimi zaman içimdeki yumrunun evin durumuyla ilgili olduğuna inanıyorum. Ev kirliyse yumru büyüyor, temizlik yaparsam küçülmüş gi-

bi görünüyor. Yararlı Alışkanlıklar Ansiklopedisi'nde, kimi kadınların, ev işlerini bırakıp dışarı çıkarak, gizli ve pis otellere kapanmak için yabancı erkekler aradıklarını okudum. Bu yüzden kızlarıma, özellikle de Elena'ya, ev işlerinden zevk almayı öğretmeyi istedim, ama sanırım bunu pek başaramadım.

Elena'nın küçükken bana bir düş anlattığını anımsıyorum. Düşünde, plajda olduğumuzu görmüş. Kumsalda çukurlar kazarken birinde demir bir para bulmuş. Bunun düşte olduğunu bilmiyor değilmiş, ama para öylesine sert, öylesine gerçekmiş ki, elinde sımsıkı tutarsa, sabah uyandığında avucunda bulacağını düşünmüş. Doğal ki bulamamış. Ama ben, aynı sabah plaja indiğimizde kuma demir bir para sakladım ve kızıma, "Neden şurayı kazmıyorsun, belki düşündeki parayı bulursun," dedim. Kazdı ve bulunca ağzı açık kaldı. Ne yaşam! Şimdi gidip banyonun fayanslarını temizleyeceğim, çünkü sonra üstüme tembellik çöküyor.

Bu bölümü okuduktan sonra annemin koltuğundan kalktım ve terasa çıktım. Üst katlardan birinde yaşadığım için kenti, uzanmış bir gövdeyi seyreder gibi seyrettim. Bu kent görünen bir gövde, ama görünürlük gerçek olanın zorunlu niteliği değil. Belki de kumsalda bulduğum hazinenin gerçekte var olmadığı gibi bu kent yok, bizler de yokuz. Öğrendiğim şeyin beni üzmesi mi, yoksa coşturması mı gerektiğini henüz bilmiyorum, çünkü

o gün parayı buluşumun bir yalana dayandığı kesin, ama kendi annesinin bu büyüklükteki düşünüyü gerçekleştirdiği bir insanın, kendine farklı bir yazgı arama zorunda kalmış olması da daha az kesin değil.

Her gün, yatak odamı düzeltirken karşıki evde, pervazı öfkeyle temizlemek için pencereden dışarı eğilen bir kadın görüyorum. Anlaşılmaz bir şey gibi görünüyor, ama gerçek. Kadın bu aptalca işi her gün aynı saatte yapıyor, yaşaması buna bağlıymış gibi. Üstelik ona uygun bir iş bu, bundan eminim; çünkü, kendini tembelliğe kaptırırsa, sonunda bir gün tanımadığı erkekleri aramak için sokaklara düşeceğini düşünüyorum belki. Ben de böyle saplantılara kaptırmıştım kendimi, sonra, annemin zorlamalarına karşın, kurtulmuştum bunlardan. Kurtulunca da belki kimliksiz kalmıştım, çünkü tüm bu törensel temizlik işlerinde insanın bir kendi olma seçeneği saklıdır. Ama annem bana yalnızca bu bilgiyi bırakmadı, aynı zamanda bir çocukluk düşümü gerçekleştirdi. Ayrıca, dünyanın öteki ucunda, benim gibi, gerçeklik denen şeyle birleşmekle, içinde yaşamak için kabuğuna çekileceği kendine özel bir gerçeklik kurma arasında boçalayan bir eşim olduğu konusunda uyardı beni. Başka bir deyişle annem bana, yaşamımın geçmek zorunda olduğu dar bir geçitle, miskin odalar gösterdi; ama aynı zamanda da bu kapanmaya, katlanmak ya da onu bin parçaya ayırmak için bir dünya verdi. Bu aynı anda, hem tüm iyi şeyleri, hem de tüm kötülükleri arapsaçına dönmüş olarak verdi; ama, bana koltuğunu ve saatini bıraktı, koltuk otu-

rup bu karışıklığı çözmem, saatse dönüşümümün ritmini düzenlemem için.

Saat on iki. Bir kahve içtim, iyi gelmedi, midem bulanıyor şimdi. Mutfğa biraz çekidüzen vermeye gidiyorum.

Birkaç gündür esrar içmiyorum ve gerçeklik, kimi ender tonlara bürünmeye başlıyor. Evimin genelde pek göze batmayan mobilyaları, kaygılandırıcı bir büyüklük kazanıyor. Onlarla ve öteki eşyalarla, bu uzamlara yabancı biriymişim gibi ilişkilenemeye başladığımı söylemek istiyorum. Önceleri bu garipliğe ulaşmak için esrar içmem gerekirdi, ama esrarı bıraktığımdan bu yana içimde her şey aşama aşama değişmekte. Salonu seyrediyorum ve yalnızca benim diyebileceğim iki eşya tanıyorum: Koltuk ve duvar saati. Rastlantı bizi burada geçici olarak bir araya getirmiş ya da bu ev bir bekleme noktası gibi, biz de kesin yerimizi buluncaya kadar orada beklemek durumundayız. Birkaç gündür kendimi, giysi dolaplarını, umulmadık, gizli birşeyler var mı diye bakarak yerlerinden oynatırken, mobilyaların içlerini karıştırırken yakalıyorum. Öte yandan, esrarlı sigara içmeyi bıraktığımdan bu yana gördüğüm düşlerin sayısı da arttı. Çok düş görüyorum, üstelik düşlerim az rastlanır yoğunlukta, ama kendimi iyi hissediyorum. Anımsamayı başardığım düşler de, içlerinde acı veren birleştirenler olduğu zaman bile, benim bir parçamın da orada oturduğu bir uzamı düzene sokuyorlar.

Bu gariplik, bana uzak olmasına karşın sevimli bir ev sahibi gibi seyrettiğim kocama da bulaşıyor. Bu benimkisi, benim olmayan bir evde, benim kocam olmayan bir insanla yaşamak gibi. Bunu söylemek – ama özellikle de yazmak –, biraz iç sıkıntısı

veriyor; hiç kimseye, hiçbir şeye ait olmadığımı kabul etmek. Bu beni bir hayalet konumuna düşürüyor, belki de bu dünyadaki hiçbir şeyi terk etmemek için direnen, bunun için de benim aracılığım-la, yaşadığı zaman da en çok ilişkide olduğu özdeksel nesnelere kendini zincirleyen annemin hayale-tine dönüştürüyor. Bu, yalnızlık olmalı; onca sözü-nü ettiğimiz, üstüne onca kitap okuduğumuz, yine de törel boyutlarının ne olduğunu sezemediğimiz yalnızlık. Neyse, işte yalnızlık buydu: Kendini, an-sızın, az önce, neden sürgün edildiğimizi bilmediği-miz başka bir gezegenden gelmiş biri gibi bu dün-yada buluvermek. Yalnızca iki eşya almana, - be-nim durumumda koltuk ve duvar saati- izin veril-miş; onları da bir ilenç gibi, yokuş yukarı, bu eşya-larla ve geldiğin yerle ilgili belli belirsiz anılarla yaşamını yeniden düzenleyeceğin bir yer buluncaya dek taşımak zorundasın. Yalnızlık, görünmeyen, ama görme ve duyma yetilerini söküp atmak ve böylece tüm dış duyumlardan, tüm gönderge nok-talarından soyutlanmak ölçüsünde etkili bir budan-mışlık. Yalnızlık, böylece, dokunma duyusu ve bel-lekle yetinerek dünyayı, içinde oturmak zorunda olduğun ve senin içinde oturan dünyayı, yeniden inşa etmek zorunda olmaktır. Bunda şiirsel olan, bizi eğlendiren ne vardı? Neden bunca hoşumuza gidiyordu yalnızlık?

Bunları düşünürken, duyularımı bulandırmak için kendime biraz viski koydum, çünkü yalnızlık üstüne yazdığım son satırları yeniden okuyunca korktum, belki biraz kendime acıma duydum. Ken-disinde yine kendisinin yarattığı korkuyu görmeye

katlanamayan ve gölgesinden kurtulmak düşünce-
siyle sürekli koşan birini düşünelim. İşte duru-
mum biraz bu.

İki ya da üç gün önce erkek kardeşimi gör-
düm. Gerçekten var olup olmadığını, beni tanıyıp
tanımayacağını sınamak için ona telefon ettim.
Böylece, kendime, insanlığa bağlanan çıkarlar ağın-
da bir yer sağlamak istiyordum. Kardeşim vardı ve
beni tanıdı. Öğle sonunun ortalarına doğru bir ka-
feteriyada birşeyler atıştırmak üzere sözleştik. De-
dektifi beni izlemesi için uyardım.

Ben kahve içmek istedim, Juan limonlu çay.
Başıma bir şey gelecekmiş ya da yaşamıyla ilgili
bir sorumluluk üstlenecekmiş gibi kaygıyla, belki
de korkuyla seyrediyordu beni.

- İyi değilsin, değil mi? diye sordu oturur otur-
maz.

- Sorun bu değil, dedim içten, ama yatıştırıcı
da olmaya çalışarak. İyi değil değilim, ama garip
birşeyler oluyor bana. Beni dışarıdan, bir yabancı
gözüyle, yalnızca dış verileri değerlendirerek gör-
seydin, işlerin yolunda gittiğini söyledin, ama ger-
çek şu ki kendimi 'o işlere' bağlı hissetmiyorum.
Enrique'yle ben uzun zamandan beri uzağımız birbiri-
mize. Kızıma gelince ne söyleyeceğimi bilmiyo-
rum: Soğuk bir anne olduğumu, bundan da benim
sorumlu tutulduğumu sanıyorum. Eskiden meslek-
sel ve siyasal konulara ilgi duyardım, ama yavaş ya-
vaş uzaklaştım bunlardan. Kısacası, hepimizin iliş-
ki içinde olduğu bir dünya var; benimkisi, gürültü-
süz patırtısız yıkılmış görünüyor; öyle ki, bunun

farkına vardığımda artık hiçbir şeye payanda vurulamazdı.

Sanırım Juan'ı iyice sarstım, çünkü öykümün onu ilgilendirmediğini vurgulamak ister gibi edilgen bir tutum benimsedi. Sorunlarımı, havaların gidişi üstüne konuşulurken duyulana benzer bir coşkuyla dinliyormuş gibiydi. Yine de bu yansızlığını konuşmanın sonuna kadar koruyamadı.

- Elena, dedi, ben seni hiçbir zaman tam anlamadım. Kocanı da. Yine de, bir zamanlar sizi çok yücelttiğimi anımsıyorum. Sizler, bu dünyada olunabilecek en iyi şeydiniz benim için. Yıllar öncesinden söz ediyorum; evde, siyasete bulaştığınızda sizi eleştirdiğim zamanlardan. Neyse, bundan söz etmesek daha iyi. Ama bak şimdi seni anlamıyorum, gerçekten anlamıyorum. Her zaman istediğin şeyi elde ettin: Gençken devrim yaptın, şimdi paran var. Neden yakınıyorsun?

Saldırganlığı beni şaşırttı. İnsan başkaları için ne ifade ettiğini, nasıl davranırsa bir sevgiyi kaybedebileceğini ya da kazanabileceğini kestiremiyor. Ne olursa olsun, kardeşimin tutumu, dünyadan uzak kaldığım izlenimini doğruluyordu. Yalnızlığımı. Ona yanıt vermekte biraz geciktim.

- Bu bir yakınma değil Juan, dedim. Olan bitenlerin beni ilgilendirmedikleri kesin, ama ben bunun böyle olması için en küçük bir istenç göstermedim. Kendimi yalnız hissediyorum ve bunu sana söyleyebileceğimi sandım. Korkma senden bir şey istemiyorum.

- Sorun şu ki, ben kendini yalnız hissetmek, artık olan bitenle ilgilenmemek ne demek bilmiyo-

rum, çünkü senin ekonomik durumuna erişemedim, ne de seninki kadar boş zamanım oldu. Bana öyle geliyor ki kendini gereğinden çok gözlemliyorsun. Çevrende olan bitenlere daha çok dikkat etseydin, tüm bunları hissedecek zamanın olmazdı. Az önce soğuk bir anne olduğunu söylüyordun. Mercedes'i kırk yılda bir görüyorsun, oysa seni şimdi çocukken olduğundan daha çok gereksiniyordur kuşkusuz.

- Niçin?

Juan, apaçık görülen şeyleri açıklamak zorunda kalıyormuş gibi can sıkıntısıyla baktı bana.

- Kızın bebek bekliyor... Ve bunu en son duyan sen oluyorsun herhalde.

Bu tümcenin anlamını kavramak için birkaç saniye durdum, ama anlar anlamaz sözünü keserek ağlamaya başladım, coşkuyla değil, yalnızca gözlerimin katıldığı mekanik bir şey söz konusuymuş gibi. Böyle bir heyecanın ne olduğunu bilmiyorum, ama yaşamımın en yoğun heyecanlarından biri olması gerektiğini düşünüyorum. Neyse ki güneş gözlüklerimi çıkarmamıştım, gözyaşlarımı saklayabildiğimi sanıyorum. O sırada, dedektifin bir köşeden beni izlemekte olabileceğini anımsamam ve beni ağlarken görmesinin hoşuma gitmeyeceğini düşünmüş olmam ilginç.

- Bunu bana söylediğin için sağ ol Juan, diye heceledim sonunda. Bir süre daha suya sabuna dokunmayan şeylerden söz ettik. Juan bana karşı daha sevimli davrandı. Özür dileyemedi, ama konuşma biçiminde özür diler gibi bir hava vardı. Bir ara,

- Annemize benziyor muyum sence? diye sordum.

- Fizik olarak evet, uzaktan, tıpatıp aynısınız, özellikle de bugünkü gibi saçların arkada toplanmışken. Ama karakter olarak, hiç ilginiz yok sanırım. Annemiz çok tutucuydu. Bu yüzden çok tartıştınız ikiniz.

- Bence annemiz, eşyalarını, törensel kurallarını, alışkanlıklarını koruma eğilimindeydi, çünkü çok yalnızdı, delirmemek için bu gibi kalıcı tutamaklara gereksinimi vardı.

- Bak Elena, ben sıradan bir insanım, böyle derin düşünceleri bilemem. Senin kendi karakterin, benim kendi karakterim olduğu gibi, annemizin de kendi karakteri vardı. Kendi çağının kadınları gibi yaşadı. Ülkede onun gibi iki milyon kadın daha var.

Juan yeniden saldırgan olmaya başlamıştı; konuşmayı önemsiz konulara kaydurdım, az sonra da ayrıldık. Kararlı olmamı ister gibi görünen bir tavırla omzuma eliyle bastırırken, çok sevecen bir biçimde öptü beni.

Eve dönmeyi düşünmüştüm, ama kızımın hamile olduğu düşüncesi aklımdan çıkmıyordu. Evde, salonun dört duvarı arasında kendimi yapayalnız bulunca önlenemez bir ağlama nöbetine kapılmaktan korkuyordum. Üstelik dedektifin beni izlemekte olduğunu yeniden anımsayıp onu sevindirmeye karar verdim. Evimin yakınında bir bingo salonu var. Biraz zaman öldürmek ve kuşkularını doğrulamak düşüncesiyle oraya yöneldim. Doğrusu, özellikle, ailem dışında herhangi bir şey düşün-

meye çalışıyordum, çünkü bana Mercedes'in gebeliğinden söz etmediği için Enrique'ye karşı büyük bir nefret duymaya başlamıştım.

Yine de, bingo salonuna girip kadın ve erkek bingo oyuncularının her birindeki yalnızlığın nedenli yoğun olduğunu görünce oradan koşarak çıktım; çünkü bu yer, insanın kendine bakmaya katlanamayacağı bir ayna gibi göründü bana. Eve hoş olmayan bir gerginlik ve karnımda yaygın bir rahatsızlıkla döndüm. Barsaklarımda çıkmamakta direnen bir şey olduğu duyumu daha da belirginleşti. Tuvalete gitmem bir işe yaramadı.

Annemin koltuğuna oturdum ve kızımı, hamile kızımı düşünmeye başladım. Bir zamanlar, karnımda, kollarımda taşıdığım kızım, zincire ne yönde, nasıl olacağını bilmediğim bir halka eklemeye hazırlanıyordu. Yaşam bu işte, diye düşündüm, yaşam buydu. Doğmaktan, doğurmaktan, ölmekten, bazan da büyümekten başka bir şey değil. Ve biriyle ötekinin arasında boş bir alan, ölü bir zaman, anımsamak bile istemediğimiz bir dehşet var.

Bana haber vermedikleri için Enrique ve Mercedes'e karşı duyduğum öfke ve bununla ilgili her şey, iyice azaldı. Gerçekten de, başkalarının benden yana edindikleri imgeye olduğumdan fazla, üstelik yalandan, benzemeye çalışmak sefillik gibi geliyordu bana. Bu yüzden Enrique geldiğinde ona hiçbir şey söylemedim, hatta sevecen davrandım. Gerçekten başka birisiymişim gibi; bu olay, kızımın hamile olması, artık beni ilgilendirmiyordu. Yine de bir başka nedenle, görünüşte kızımın annesi olmayı sürdürecektim.

Bu sabah dedektifin raporunu aldım. Kimi konularda yanlışlarımı düzeltmesi -örneğin dün kahve değil de viski içmiş olmam gibi-, hoş bir şeydi. Neyse. Şöyle yazıyor:

Elena Rincon'un kendisini yiyip bitiren bir derdi var. Hiçbir zaman aynı dış görünüşle ortaya çıkmıyor olmasına dayanarak söylüyorum bunu. Kimi günler iyi, kimi günler kötü; kalıcı bir hastalığı varmış da arada sırada birkaç gün izin alıyormuş gibi. Bugün kötü görünüyordu, bununla çekici olmadığını söylemek istemiyorum; tersine, yüz çizgilerindeki bozulma, yüzüne bir gizemlilik veriyordu. Saçlarını arkada toplamıştı, daha genç görünüyordu.

Evden saat on dokuzda çıktı, terası sokağa bakan bir kafeteryaya yürüyerek gitti. Masaların birine, birilerini bekleyenlerin tavrıyla oturdu ve gerçekten de, az sonra otuz beş yaşlarında bir adam geldi; öpüştüler, adam yanına oturdu. Bayana bir viski, ötekine limonlu bir süzme çay getirdi garson.

Onları uzaktan izlemek durumunda kaldım, çünkü kafeterya çok kalabalık değildi; ayrıca daha önce açıkladığım nedenlerle Elena Rincon'un görüş alanına girmemeyi yeğliyorum. Yine de, belki müşterimin işine yarar diye anında çıkan fotoğraflardan bir tane çektim, rapora ekliyorum. Biraz uzaktaydılar, yine de ışık uygun olduğu için yüzler belli oluyor.

Adamın kim olduğunu bilmiyorum, ama Elena Rincon'a sözel olarak kötü davrandığını kesin söyleyebilirim. Bu yüzden bir ara gözyaşlarını tutamadı Elena. Kendini bir kafeste gibi hissettiği izlenimine kapıldım; bir şantaj boyunu eğmek durumunda kalmış gibiydi. Belki öyledir; onu utandıracak bir konuda susmak karşılığında kocasıyla ilgili bilgi isteni-

yor olabilir. Bunu, adamın tipinin bir polisinkine çok benziyor olmasına dayanarak söylüyorum. Polis gibi giyinmişti, polis gibi konuşuyor, Elena'ya, Elena Rincon'a, bir polis gibi bakıyordu.

Bir saat on beş dakika sonra ayrıldılar. Ayrılış öpücükleri bir polisinki gibi değildi, ama kimi zaman her şey insanın istediği gibi yerli yerine oturmaz. Bu kadının derdinin belki de bir saplantı olduğunu düşündüm; çünkü, yürüyüşünde ve kollarını sallayışında kaygı verici bir şeyden kurtulma isteği vardı.

Belki de bu yüzden, saplantısını avutmak için bingo oynanan bir salona yöneldi. Ya da belki oyuna düşkünlüğü şu anda ödeyemediği büyük borçlar altına girmesine neden olmuştur. Belki bu yüzden, bir oyun düşkünü için hatırı sayılır bir istenç göstererek daha bir masaya oturmadan önce salonu terk etti.

Sonra düşünceli, kimi zaman sakin, kimi zaman sinirli olduğunu gösteren bir yürüyüşle eve döndü. Sıradan insanların ayırdına varmadıkları bu ayrıntıları biz araştırmacılar yürüme biçiminden anlarız.

Binanın ana kapısından içeri girerken hava kararıyordu. Saat neredeyse dokuz olmuştu. Gelecek sefere, sıradan bir izleme mi yoksa konuşmaları kaydetmenin de deneneceği bir çalışmanın mı söz konusu olacağını bilmek isterdim. Bu ikincisinin ücreti farklıdır.

En çok bu rapor hoşuma gitti sanırım. Bir gün güç bir durumda kalırsam bu adamın benimle ilgileneceğine ilişkin bir duygu var içimde. Rapora ekli fotoğraf korkunç, çünkü gerçekten de Juan benden bilgi sızdırmaya çalışan bir polise benziyor.

Kardeş, ya da en azından ortak bir sevginin söz konusu olduğu iki insan olduğumuzu gösteren hiçbir şey yok. Ne yaşam!

Dün kızımı görmeye gittim. Hamileliğinin dışında kalmayı başarabileceğimi sanmıştım, ama kardeşimin haberi bana vermesinden bu yana, bu düşünce, bir saplantı gibi öylesine büyüdü ki başka bir şey düşünemez oldum. Kendi kendime defalarca kızımın bunu bana niçin söylemediğini soruyordum ve her defasında da o anki ruh halimle yanıtlıyordum soruyu. Öyle ki, kimi zamanlar üzülüyordum, kimi zaman öfkeleniyor, kimi anlarda da bu işin beni ilgilendirmediğini düşünüyordum. Ama, evet, beni ilgilendiriyor, evet, çünkü belki de benim öykümle ilgili olguların en sonuncusu söz konusu; ya da, eğer başka birine dönüşüyor olduğum kesinse, tarihöncemle ilişkili. Bilmiyorum; kendimi biraz bulanık algılıyorum ve bu bulanıklıkta her şeyden biraz var: İç sıkıntısı, korku, isteksizlik, baş dönmesi, ayrıca, merak ve geleceğimle ilgili bir tutam nedensiz iyimserlik: Bir yandan, artık aile çatısını oluşturan çapraz ya da karşılıklı duygular bütününe ait olmadığım açık seçik belli, ama öte yandan, bu çatıyı, yaşamın, benim yaşamımın halen olanaklı olduğu tek yer olarak hissettiğim de oluyor kimi zaman.

Kızımın anne olacağı olgusu ve özellikle de, beni bu olaya katmamış olması, beni dünyanın dışına, çılgınlığın sesini duyuramadığı, gözyaşlarının hiçbir şeyi yumuşatamadığı bir yere yerleştiriyor. Yine eğer dönüşümüm tamamlanıyorsa, diye de düşünüyorum, kızımla ben görülmez bir iplikle, belki

de her birimizin yılların akışı içinde kendimize belli birer yer bulacağımız yeni bir dokunun örüldüğü organik bir iplikle, bağlı kalacağız.

Neyse. Evden kesin bir şey yapmak, en azından kendimi Mercedes'in evinin yakınlarında başıboş dolaşır bulmak düşüncesiyle çıktım. Öyleyse, evden salt kızımı görmek amacıyla çıkmadığımı biliyorum. Zaten kapıya gelince, gelişimi haber vermek için ona telefon etmeyi düşündüm, ama herhangi bir nedenle beni atlatmayı denemesinden korktum. Bu yüzden dosdoğru yukarı çıktım.

Kapıyı bana o açtı ve anında, varlığımın onu rahatsız ettiğini sezdim. Kocasını çalıştığı, temizlikçi kadın da az önce çıktığı için evde başka kimse yoktu. Belli etmeden karnına baktım, ama henüz bir şey anlaşılmıyordu. Güzeldi; giyindiği giysi türüyle çok iyi gizlediği omuzlarının atletik yapısına karşın, her zaman benden güzel olmuştur.

Televizyon açıldı, ama konuşabilmemiz için sesini kısma bile. Gerçek şu ki, kendimi televizyonun karşısında, benim beğenilerime çok yabancı bir yaşam biçimini ortaya koyan gösterişli mobilyaların çevrelediği divana oturmuş bulduğumda, bir iç sıkıntısı duydum. Tüm bunları bir yerde –belki kendi içimde–, görmüştüm; insanı hiçbir yere, ama hiçbir yere götüremeyecekler gibi geldi bana. Yaşıyor olmaktan, kuşakların birbirini izlediği, yılların, mevsimlerin, günlerin geçtiğini görmek zorunda kalmaktan son derece yorgun hissettim kendimi. Birdenbire hüznümlendim ve ağlamaya başladım.

Mercedes beni teselli etmeyi denedi, ama canı-

nın sıkıldığını hafifçe belli ediyordu.

– Bana hamile olduğunu niçin söylemedin? diye sordum sonunda.

– Bilmiyorum, dedi, birbirimizi çok az görüyoruz, sana anlatmak için fırsat olmadı.

Ona suçluluk duyurmak, böylece onun ve babasının karşısında törel bir yengi kazanmak için elimde etkili kozlar olduğunu anladım, ama bunu yapmak içimden gelmedi, çünkü oynadığımız sahnede de, yinelenme, bir öncekinin aynısı olma gibi, kuşakların art arda geçişi ya da yılların birbirini izleyişi kadar iç sıkıcı bir yapıştırıcı tekdüzelik vardı.

Zar zor biraz daha konuşabildik, ama bir iki hafta içinde, ikimiz de daha sakin olduğumuzda, yeniden görüşmeyi kararlaştırdık. Bugünlerde onu telefonla arayacağımı ve benden yardım istemeyi, önerilerimi almayı deneyip denemeyeceğini görmek için tarafsız bir yerde yemeğe çağıracağımı sanıyorum. Böyle bir konuda kendimi yararlı hissetmek hoşuma giderdi.

Bu gece, Enrique'nin bana birkaç gün önce önerdiği yolculuğu yapıp yapmayacağıma karar vermek zorundayım.

İşte, Brüksel'deyim Enrique'yle. Sonunda, yaşamımın geliştiği çevreyi değiştirmekle, başka birisi olmakta olduğum izleniminin de değişip değişmeyeceğini görmek için bu yolculuğu yapmaya karar verdim. Belki bu kaçışın, yalnız kalmak ve son zamanlarda bize olanlardan söz etmek için Enrique ve benim kendimize vereceğimiz son şansı oluşturabileceğini de düşündüm.

Neyse, bu beklentiler daha yolculuk sırasında yok oldular ya da zayıfladılar. Uçakta kendimi bir yerden başka bir yere taşınmakta olan bir yumru gibi hissettim; üstelik bu değişiklik bende hiçbir heyecan uyandırmadı. Enrique tüm yolculuk boyunca zamanını dergi ve gazete okuyarak geçirdi; bense pencereden dışarı bakıyor ve kızımın dölyatağında yuva yapmış, benim de büyüdüğüm, ölüme doğru büyümekten öte, başka birine dönüşme olasılığına doğru büyüdüğüm aynı istenç yokluğuyla büyümeye hazırlanan yumruyu düşünüyordum. Birdenbire, yaşamımda belirleyici oluyor görünen yumruları düşündüm: Anneminkini, şimdi kızımınkini ve barsaklarımda sindirilen artıklarla birlikte dışarı atılmaya karşı direnen, son günlerde büyümesi durmayan bir kitle olduğunu hissettiğime göre, bir de benim karnımdakini. Öte yandan, her şey bana bir dekor gibi geliyordu.

Dün Bruges'a gittik. Okumamış olduğum bir romanın adını anımsadım sonunda: *Bruges. Ölü Kent*. Bu adı yıllar önce nerede duyduğumu bilmi-

yorum, ama belleğimin derinliklerinde bir yere, yüze çıkmak için bunun gibi bir fırsatı kollayarak yerleşmiş. Bruges, kanalları olan sisli puslu bir kent; evlerinin pırıl pırıl ön yüzleriyle bir şey saklıyor gibi. O anda sokaklarında gezinen bizlerin, hepimizin ölmüş olduğumuzu, ama henüz bunun farkında olmadığımızı düşündüm.

Hiltodayız. Buradan çok uzakta olmayan bir yerde, gelirken taksiden gördüğüm bir göçmen mahallesi var. Oradaki insanların az önce geride bıraktıkları yaşamın durgunluğuyla deviniyor olmalarına karşın, ölmüş oldukları izlenimini veriyorlardı. Otele döndüğümüzde, Enrique odanın anahtarını alırken, bana benziyor olmasıyla gözüme çarpan bir kadın gördüm. Üstelik, birkaç yıl önce giyindiğim bir giysinin neredeyse tıpkısı vardı üzerinde. Bunu Enrique'ye açıkladım, ama o, bunun da hayallerimden biri olduğunu, aramızda hiçbir benzerlik göremediğini söyledi. Bir ceset gibi duyarsız.

Dedektifimi çok özledim. Keşke buraya gelmiş olsaydı, sonra da bu yolculuğun raporunu yazsaydı; o zaman gerçeklik şimdi gözüme görüldüğü şu ölümcül renkte olmazdı. Ama bunun bana çok çok pahalıya patlayacağını düşündüm, bu yüzden beni izlememesini buyurdum.

Enrique yarın Amber'e gitmemizi istiyor, ama benim hoşuma giden tek şey otelde ve olanaklıysa hep yatakta kalmak. Çok içtiğimi ve kocama hemen hemen her yerde eşlik etmeye başladığımı gözlemlemeye başladım.

Saat gecenin yarısı. Akşam yemeğinden az önce döndük. Enrique banyoda. Biraz dalgın ve uyku-

luyum, çünkü iki şişe şarap içtik, odaya döndüğümüzde de kendimize birer kadeh viski koyduk. Yatmak istiyorum, ama uyuyamamaktan korkuyorum. Bana ne oluyor?

İşte çıkıyor Enrique.

Gece. Oteldeyim. Enrique burada rastladığı birkaç İspanyol politikacıyla yemeğe çıktı. Bana birlikte gitmek isteyip istemediğimi sordu, ama pek içten değildi. Ayrıca canım biraz yalnız kalmak istiyordu. Çıkmadan önce, biraz esrar bulmayı deneyeceğini söyledi. Benim için fena olmazdı belki, kimi kez bir esrarlı sigara gerçekliğin görünümünü değiştirir. Gerçi son kez içtiğimde tersine, kaçmak istediğim gerçekliği vurgulamak gibi bir kötülüğü olmuştu.

Bu sabah Anvers'e gittik. Neyse ki Enrique bir araba kiralamaya karar vermişti; çünkü Bruges yolculuğunu trenle yapmıştık ve ben çok yorulmuştum. Sıcak ve nem yüzünden kan basıncım çok düşük. Yarı yolda, Enrique anayoldan ayrıldı ve ineklerle dolu bir köye geldik. Bana bir sürpriz yapacakmış gibi hınzır hınzır gülüyor ve "Sabret, sabret," diyordu.

Gide gide sonunda, apartman dairelerine benzeyen soğutucu bölmelerle dolu bir işyerinin avlusuna vardık. Dairelerden birkaçına girdim, soğuktan donmuş olarak çıktım. Sığır olduklarını sandığım, parçalanmış ya da içleri boşaltılmış kocaman hayvanlarla doluydular. Avlunun geri kalan bölümü, yürüyen bir bant üstünde kendilerine doğru gelen büyük et parçalarını şaşırtıcı bir ustalıklarla küçük parçalara ayıran beyazlar giyinmiş kadınlarla doluydu. Bizi bir yerden ötekine götüren adam Enrique'yle Fransızca konuşuyor, bana çok az ilgi gös-

termesini bağışlatmak için de arada bir gülümsüyordu.

Yarım saat geçti geçmedi bayıldım; nedeninin biri kan basıncımın düşmesi, öteki uyanıp kurtulmayı başaramadığım bir karabasanın içinde olduğum izlenimine kapılmış olmamdı. Kendimi kaybetmeden önce, bir ara Enrique, hoşnutlukla gülümseyerek, bu işletmenin yüzde elli hissesinin kendisine ait olduğunu açıkladı.

– Yani bizim, diye düzeltmişti hemen. Buraya bir kişi aracılığıyla dünyanın parasını yatırdım.

Etle, sığır eti de olsa ölü etiyle yasal olmayan yollardan para kazanmak düşüncesi bende, orada bulunan tümümüzün, hiyerarşik sırada bizden daha aşağılarda yer alan ölüleri, soylu ölümler olmamızı sağlayamayan bir parayla değiştirmek üzere parçalara ayırmakta olan bir ölümler topluluğu olduğumuz düşüncesini doğurdu. Bundan böyle Belçika parasının, gözüme hep ölümler ülkesinde geçerli bir para gibi görüneceğini sanıyorum. Neyse, işte tam o anda yoğun bir terleme hissettim; parçalanmış cesetleri evirip çeviren, ölü hemşirelere benzeyen, sabahlıklı, başlıklı, yüksek topuklu, beyaz terlikli kadınlara baktım ve bayıldım.

Neyse ki arabanın kliması vardı, çünkü dışarıda hava solunmaz gibi geliyordu bana.

– Doktora gitmelisin, dedi Enrique. Anvers’e giden anayola çıkmıştık.

– Kan basıncım düşüyor, bunun dışında çok iyiyim.

Bana onca coşkuyla gösterdiği işletmeyle ilgili hiçbir şey sormadım ona; bu ilgisizliğimi hiç bağış-

lamaz biliyorum, çünkü yaptıklarını onaylamadığımı hissediyor. Doğru bu, beğenmiyorum; beni hiç ilgilendirmiyor, bu işler sayesinde iyi yaşadığımızı bilmeme karşın. Mercedes'i bu kadar sevmesinin nedeni de bu; çünkü kızım ona hayran, yaptığı her şeyin kusursuz olduğunu söylüyor sürekli.

Anvers'te orada burada dolaştık, ama ben hiçbir şey görmedim. Dün Bruges'de olduğu gibi, her an bir dekorun içinde deviniyorum gibi geldi bana. Yalnız Katedralden yana bir anım var, çünkü içerisi serindi ve bir sırada uzun uzun oturmuştum.

Dönüşte sokağı seyretmek için arabanın penceresine eğildim ve dün de geçtiğimiz göçmen mahallesi yönünde yürüyen kötü giyinmiş bir adam gördüm. Bir ev sahnesi düşledim ve kendimi onun evine girerken düşündüm. Hangi dilde tanıttırdım kendimi? Türkçe mi? İspanyolca mı? Fransızca mı? Bu adamın gerçekten bir evi, bir kimliği var mıydı? Kimi zaman insanın kimliğinin iğreti olduğunu, başınızı yıkadığınızda dökülüp lavabonun deliğinden bilmediğiniz bir yerlere giden saçlar gibi insanın üstünden düşüp gidebileceğini düşünüyorum. Bu yüzden, örneğin, otele döndüğümde adıma hiçbir oda bulamam, ya da otelde kaldığımı anımsayamazlar korkusuyla yalnız çıkmaya cesaret edemiyorum. Böyle bir şey olsaydı ne yapardım? Kocamın dönmesini beklerdim, o dönmezdi, çünkü gerçekte, kocam diye biri, Enrique adında biri olmazdı. Bunun üzerine Madrid'e kızıma telefon ederdim, ama yaşam tanıtıklarımdan biri olan kızım da var olmazdı. İşte bu yüzden, döndüğümde beni tanımazlar, kimliksiz kalırım diye çıkmak-

tan korkuyorum. Neyse.

Yemekte Mercedes'in gebeliği konusunu açtım, bana söylemediği için çıkıştım Enrique'ye.

- Bunu sana söyleyecek en uygun kişinin ben olmadığımı düşündüm.

- Ya, öyle mi? Peki kimdi en uygun kişi?

- Kızın. Bunu sana Mercedes'in söylemiş olması gerektiğine inanıyorum. Eğer bunu yapmadıysa, her ikiniz de nedenini biliyorsunuz.

- Her şey çok güzel ayarlanmış, dedim, herkesin bu öyküde bir rolü var; ne zaman, ne söyleyeceğini biliyor. Ama ben, Enrique, ben bu rol dağıtımının dışındayım.

- Her birimiz kendisine en uygun gördüğü rolde Elena.

Yanıtında kışkırtıcı bir hava vardı; belki de et işletmesiyle ilgilenmemiş olduğum için bu fırsattan yararlanmak istiyordu. Ona bu şansı tanımamaya karar verdim ve konuyu başka yönlere çekip Mercedes'in gebeliğinin önemini azalttım.

Banyoda bir süre kaldım, barsaklarıma yerleşen yumru gibi şeyden kurtulmaya çalıştım. O sırada, annemin otel odalarıyla ilgili olarak günlüğünde söylediklerini anımsadım. Hakkı vardı: Katıksız delilikle anlaşma yapmak için çok uygun yerlerdi. Biçimleri yoğun ve parlak, ama annemin ve benim ruhsal dengem gibi kırılğan.

Annemin defterlerinden sonuncusunu, bitiminde neler olduğunu okumak için yanıma almıştım. Birkaç hafta okumaya ara vermiştim; neden bilmiyorum, defterleri bitirmek için yurtdışının uy-

gun bir yer olacağını düşünmüştüm. Bu tümceyi yazmayı bitirir bitirmez okumaya başladım.

Hastalığım sonunda ortaya çıktı. Epeydir evde, yataktaydım; bu sabah beni hastaneye götürecekler, ameliyat için. Ama ben eve dönmeyeceğimi biliyorum, çünkü bugün öğleden sonra eşim beni ziyarete geldi. Şimdi bu başıma gelen gibi, çok alışılmadık bir şey olduğunda, gerekli bir denge bozulduğunda yapar bunu. Bu kez ziyaretinin nedeni yakında ölecek olmamız. Elena, yani öteki yarımküredeki eşim, geldi yatağın ayakucuna oturdu ve bana nasıl olduğumu sordu. O kendini pek iyi hissetmiyormuş. Bu yüzden çok az kaldı benimle. Ona, bunca yıl sonra kendisini tanımış olduğuma sevindiğimi söyledim ve konyak içtiği için çıkıştım, çünkü bana iyi gelmiyordu. Ona daha başka şeyler söylemek hoşuma giderdi, ama canım istemiyordu. Yine de, yıllar önce yabancı bir ülkede, bir otel odasında varlığını keşfettiğim yumruya iyi baktığımı, saygı gösterdiğimi ekledim sözlerime; yumrunun da benim bu özenli davranışıma karşılık verdiğini, üstelik davranışlarımın düzenleyicisi olduğunu da söylemeliyim. İyi olmadığım, eve iyi bakmadığım zamanlar, alışılmıştan daha hızlı büyüyordu. Kendimi iyi hissettiğim, kendi kendimle uyum içinde olduğum dönemlerdeyse büyümesi duruyordu. Onunla anlaşılamadığım mevsimler de oldu. Bu yüzden, belki kaygılarımı unutarak

çok sevinçli oluyordum. Her zaman aynı kişi olmuş olduğumdan emin olmamakla birlikte, altmış sekiz yaşında olduğumu belirterek bitiriyorum bu satırları.

Annemin yaşamını anlattığı günlüğünün bu son bölümünü okumak beni son derece kaygılandırdı ve ağlattı. Evden hastaneye çıkmadan önce öteki yarım küredeki eşinin onu ziyarete geldiğini söylediğinde benden söz ediyordu. O gün onu görmeye ben gitmiştim, çünkü sağlık haberleri kötü gelmeye başlamıştı. Beni tanımadığı izlenimine kapılmıştım. Demek ki, gerçekte beni eşiyle karıştırıyormuş. Bu hem gurur verici hem de korkunç bir şeydi benim için. Üstelik, otelin girişinde bana benzeyen bir kadın görmüştüm. Belki o da benim eşimdi, ya da belki, dünyanın öteki ucundaki benimkine bakışımın yerinden, bize ölümlerimizi, benimkini ve onunkini haber vermek üzere kaçıp gelmişti.

Enrique bir türlü dönmüyor; şu anda arkadaşlığı ve belki bulabildiyse esrarlı bir sigara iyi gelirdi bana.

Enrique dün gece çok geç ve biraz sarhoş döndü. Beni banyoda kilitli, annemin günlüğünün son parçasını okumanın yol açtığı bir üzüntü bunalımı içinde ağlar buldu. Esrar getirmişti; etkisi viskininkine karışarak güçlenen bir sigara sarıp içtik. Bana neyim olduğunu sordu, ben de iyi olmadığımı söyledim.

- Şimdi neren ağrıyor? diye sordu sabırla.

- Hiçbir yerim ağrıyorum, diye yanıtladım, yalnızca, cehennemde yaşayan bir kadınla konuşuyorsun, ama sen halen bunun farkında değilsin.

- Hepimiz bir cehennemde yaşıyoruz, Elena, hepimiz; ama bunun faturasını kimseye çıkarmıyoruz. Neden biliyor musun? Çünkü her birimiz, içinde kendini en rahat hissettiği kendi cehennemini seçer. Kimi zaman benim para düşkünlüğümden ve seni işlerimden, işlerimizden - çünkü bunlar senin de işlerin - , büsbütün uzak tutmamdan hoşlanmadığını biliyorum. Dinle, ben bu işler sayesinde istediğim cehennemleri seçebiliyorum, ama orada burada dolaşıp kimseye şanssızlıklarımı anlatmıyorum. Oysa senin sorunun henüz hangi cehennemde yaşamak istediğini bilememen. Araştır, bunun için gerektiği kadar zaman ayır kendine ve öğrendiğinde bana söyle. Seçeceğin cehennem ne denli pahalıya mal olursa olsun sana bunun için gerekli parayı verebileceğimi sanıyorum. Bu arada lütfen biraz huzur bulalım.

- Öyle şeyler vardır ki, diye karşılık verdim,

parayla ilgisi yoktur. Sen ve ben bir zamanlar bu şeylerle yaşadık.

- Bak Elena, o zamanlar dürtülerimiz egemen-
di, ama düşüncelere gereksinimimiz vardı. Şimdi
düşüncelerim var, parayla, paranın nitelikleriyle
beslenen düşüncelerle doluyum, bunlardan vazgeç-
meyi de düşünmüyorum, çünkü varlık nedenlerim
bunlar benim. Dikkatli ol, düşünceler ölünce, ülkü-
ler onların yerini alırlar ve bu yüksekliklerde, ül-
külerin ne denli gelişebileceklerini biliyoruz.

Konuşmayı sürdürmek istemedim, çünkü fark-
lı bakış açılarından yola çıktığımızı anladım. Bir
taş gibi sert olduğu için onun uslamlamasına imre-
niyordum. Esrar bizi iyice etkileyince yatağa gir-
dik ve anlaşılmaz bir tutkuyla seviştik. Ben bir an,
tutkunun bu işi son kez yaptığımızı bilmekten kay-
naklandığını anladım. Eve dönmeyeceğimi biliyor-
dum; eşinin ziyaret ettiği annemin az sonra ölmesi
gibi öleceğim için değil, sonunda kendi cehennemi-
mi bulmak ve dinlenmek, başka birine dönüşme
sürecimi çabuklaştırmak için.

Enrique dışarı çıktı. Ben de Madrid'e yalnız
dönmek üzere valizimi hazırladım.

Günlük yaşamla ilgili pratik sorunlar öylesine iğrençtirler ki, gerçekleşme biçimleri tüm yaşamımızı belirleyebilirler. Brüksel'den döndükten sonra kiralık bir daire ararken geçici olarak yerleştiğim bir oteldeyim. Hoşuma giden bir tane buldum, önümüzdeki günlerde taşınacağım. Enrique'ye ondan ayrıldığımı açıklayan bir not bıraktım. Şu an'a kadar nerede olduğumu bulmaya kalkışmadı. Bu davranışımın hoşuma gidip gitmediğini bilmiyorum. Her ne olursa olsun, gelecekteki yaşamımın hazırlıklarını tamamlamaya ayırdığım bugünlerde, kentsoylu eğilimlerim üstüne biraz düşünme olanağı buldum ve kimi konularda Enrique'ye hak vermek zorunda kaldım. Herhangi bir yerde, o güne kadar alışmış olduğum en alt düzeyde rahat etme koşullarını sağlamadan yaşayamazdım. Öte yandan, kim olduğumu, nelere ilgi duyduğumu bilmememe mal olan kimi sözde gereksinimlerden vazgeçebilirdim: Böylece, yeni yaşamımın bu ilk bölümünde gerekli denge noktasını bulabilmek için kentsoylu dürtülerimle deliliğim arasında, birilerini azaltarak, ötekini yavaş yavaş gelişmeye bırakarak bir uyum sağlamaya başladım.

Bu yüzden Madrid'e gelince telefon ettiğim ilk ve tek kişi, yaptıklarımı günü gününe rapor etmesini istediğim dedektif oldu. Ne denli sıradan olurlarsa olsunlar, bu raporlardan vazgeçemiyorum, çünkü var olduğumu doğruluyorlar, ama aynı zamanda, birinin beni gözetlediğinden emin olmak,

kendi özyaşamımı kurma gibi çok çok zor bir uğraşta sağa sola koştururken güç veriyor bana. Kendimizi sürekli yeniden yapma uğraşımız hiç bitmez; bugünlerde, özle ilgisi olmayan tüm fazlalıkları yontmak zorunda olan bir heykeltıraş gibi, kendi kendimle karşı karşıya kaldığım izlenimindeyim.

Esrarı kesinlikle bıraktığımı sanıyorum, esrar beni bıraktı desem daha doğru olurdu, çünkü bu ayrılma işinde benim istencim etkili olmadı. Yalnızca içmeyi istemekten vazgeçtim; böylece, sabahları daha az sersemlemiş kalkıyorum ve boğazımın eskisi kadar kuru olmadığını algılıyorum. Doğrusu, esrar içmeyi kesin bırakmayı istemiyorum, çünkü birçok şeyi ona borçluyum; evet, gelecekte, esrarla daha farklı, daha az sorunlu bir ilişki kurmak hoşuma giderdi. İyi olmak için esrar içmek söz konusu olurdu, kendimi daha kötü hissetmek için değil. Bakalım, göreceğiz.

Bugünlerde havalar iyice ısındı. İnsanlar tatilin yaklaştığını hissetmekten mutlu görünüyorlar. Bu yıl tatile çıkmamak keyiflendiriyor beni; herkesin Madrid'den ayrılmasını, beni geleceğimle baş başa bırakmasını bekliyorum. Gelecek, içimde bir yerde büyüyen, onu bir çocuğu besler gibi besleyeceğim bir yumru. Tek dileğim sonunda, yaşanmış olmaya degecek bir şey olması.

Otel beni korkutmaya başladı. Döndüğümde beni tanınamalarından, adıma kayıtlı bir oda olmamasından ya da benim bilmediğim bir dili konuşmalarından korktuğum için çok az çıkıyorum. Neyse ki, birkaç gün içinde, kiraladığım dairedaki düzenlemeler bitecek ve orada yaşamaya başlayabileceğim.

Bugünlerde ağızımda kötü bir tat var; canım hiç yemek istemiyor. Bununla birlikte, gövdem, genel çizgileriyle daha iyi. Dün otelin havuzuna yüzmeye gittim ve kaslarımın suyun uyarılarına yanıt verdiğini gördüm. Gövdem eski, unutulmuş ölçülerine yeniden kavuşuyor gibi. Odama döndüğümde, fiziksel olarak yorgundum, bu da bana büyük bir zevk verdi, çünkü yıllar vardı ki bu tür bir yorgunluğu unutmuşum. Belki biraz daha az içki içmeye çalışmalıyım, ama bu odada gereğinden çok uzun zaman kapalı kalıyorum ve kimi zaman gevşemek istiyorum. Yine de yüzümün aynı kalması ilginç; belki biraz zayıfladım, çünkü esrar yüzünden çok düzensiz yemek yiyordum, ama yine de on beş yıldan beri belim aynı incelikte. Bu açıdan şanslı oldum hep; benden az içki içen, ama daha çok göbelenen birçok kadın biliyorum. Dedektif de geçen günkü raporunda buna değiniyordu:

(...) Elena Rincón, evden ayrıldığından bu yana çok daha iyi görünüyor; belki daha dingin ya da kendine daha iyi bakıyor da ondan. Kimileyin, kırk dört yaşında olduğunu düşününce, belinin hâlâ bu denli ince kalmış olmasına şaşıyorum.

Dedektif, raporlarına fizik görünüşümle ilgili böyle tümceleri sıkça sokuşturuyor. Daha geçen gün yüzüm için, kırıklıkların sanatsal bir zekâ dürtüsüyle dağıtılmış gibi çok iyi durduklarını söylüyordu. Belki de, esrar içmeyi bıraktığımdan beri,

kendimle ilgili daha az düş kurup gövdeme daha çok özen göstermeye başlamamdan kaynaklanıyor bu. Halen, uzak bir tasarı, bir sezgi söz konusu; buna göre, bir gün, kendi gövdemle ve parçalarıyla farklı bir ilişki biçimi bulma yolunda ilerliyor olacaktım. Günlüklerinden anladığıma göre, annem iç organlarıyla konuşma yetisine sahipti. Bana gelince, derimle ve onların altında biçimlenen kaslarım-la konuşabilmek daha çok hoşuma giderdi. Otelin karşısında bir park var; kimi günler sabah, odamdan, iki genç kızın koştuklarını görüyorum. Elbette, benden çok gençler; ama onlarda, çoktan beri ölmüş ya da uykuya dalmış bir parçamı görüyorum.

Fiziksel olarak daha da iyiye gittiğimi, hatta, iç organlarımda bir yere yerleşmiş şu garip yumruyu dışarı atmayı başardığımı varsayalım. Bu olasılık başımı döndürüyor, çünkü böyle iyi olmaya başlayınca, kendi kendimle, isteklerimle yüzleşmek için hiçbir nedenim kalmayacak. İnsanın tüm tutkusunu gövdesine, bu gövdenin rahatsızlıklarına, bozukluklarına bağlamasının birçok yararı var, ama yabana atılamayacak niceliklerde acılara da neden oluyor bu.

Eski dairemden annemin koltuğuyla duvar saatini ve kimi özel eşyalarımı getirmesini istedim kardeşimden. Bu işi onun yapmasını yeğledim, çünkü ne Enrique'yle konuşmayı ne de şimdilik o eve adım atmayı canım istiyor.

Kızımı hâlâ aramadım. Sanırım bunu hep erteliyorum, çünkü onunla karşılaşmak için kendimi yeterince güçlü hissetmiyorum. Belki de benim evim olacak yeni dairede kendimi...

Bugün Enrique'den bir mektup aldım. Biriyle elden göndermiş. Beni rahatlatan, ama biri olmazsa öteki de olmazmış gibi, aynı zamanda da üzen bir mektup. Şöyle yazıyor:

Sevgili Elena, davranışımı, beni doğrudan ilgilendiriyor olmalarına karşın kararlarına karışmak isteği gibi yorumlamayasın diye, seni telefonla aramak yerine bu satırları yazmayı yeğledim. Bu otelde kaldığını kardeşinden öğrendim; sağlığının kötü olmadığını da o söyledi.

Onların benimle, bizimle ilgili olmadığını varsayıyorum. Kendince nedenlerle yaşamını yeniden düzenlemeye ya da altüst etmeye karar verdin, bunu yaparken de kimseyi gözün görmedi. Bunun için seni kınamıyorum.

Bana gelince –bu seni ilgilendiriyorsa–, davranışının bende yol açtığı düşünceden bağımsız olarak sana şunu bildirmek istiyorum: Olanaklarım ölçüsünde yardıma hazırım. Bununla birlikte, acı çekmek istemediğimi ve sana Brüksel yolculuğumuzda beni katlanmak zorunda bıraktığın sahneleri bir daha yineme şansı vermeyeceğimi bilmeni isterim.

Bu biçimde ortadan kaybolmaya karar verdiği-ne göre, iyi bir haber dışında beni asla aramamanı rica ediyorum senden. Benim de seçtiğim yaşam biçimine saygı duyulmasını isteme hakkım var. Bu yaşam biçiminde trajedilere, barsak rahatsızlıklarına, baş ağrılarına yer yok; varoluş üstüne sorulara ya da nereden geldiğimizi, nereye gittiğimizi bilmekten kaynaklanan iç sıkıntılarına hiç mi hiç yer

yok. Olgunluk ipini göğüslediğimden bu yana artık beni ilgilendirmiyor bu konular, zaten hiçbir şey anlamıyorum.

Bu, seni sevmediğim anlamına gelmez; yine de istediğim başka şeylerden, insanın saçlarının dökülmesi ya da yüzünde ilk kırışıklıkların başlamasını kabul ettiği doğallıkla vazgeçtiğim gibi, senden de kolayca vazgeçebilirim. Kızımız Mercedes'e gelince, ayrıntılara girmeden ayrıldığımızı anlattım ona; hiçbir yorum yapmadı. Belki de onunla sen konuşmalısın. Büyükbaba olmak, hem de genç bir yaşta olmak düşüncesinin beni oldukça mutlu ettiğini itiraf etmeliyim. Bunun için, duygularından birazını bir kenara ayırması gerekir insanın; ben benimkilerin oldukça büyük bir bölümünü, birkaç ay sonra yaşamalarımıza girecek bu erkek ya da kız toruna çoktan ayırdım.

Daha sonra, yeni evine iyice yerleşip sakinleştiğinde, istersen, benim ne çabuklaştırdığım ne de istediğim bu ayrılığın ortaya çıkardığı pratik sorunları konuşabiliriz.

Son tümceyi, veda tümcesini almıyorum buraya, çünkü bir iş mektubunun bitişi gibi geldi bana. Davranışım başka türlüsüne değer olmasa da Enrique'nin mektubu çok soğuk. Bir an bile ona yazmak isteği duymadım; aldığım kararlardan biri de, beni anlamayan birisiyle bir daha asla karşılaşmamak, konuşmamak oldu. Yararsız olurdu bu.

Belki de esrara bağımlılığım, anneme olan bağılılığımın yerine geçen bir şeydi. Daha önce, annemin bana, aynı anda ve ikisini birbirinden ayırmak, bana uygun olanı seçmek benim işimmiş gibi, hem iyi hem kötü her şeyi vermiş olduğunu söylemiştim. Esrarla ilişkim de biraz buna benziyor, çünkü onun sayesinde gerçekliğin farklı biçimde algılanmasına ulaştım. Bu da genellikle kadınların düştükleri, özellikle de benim yargılı olduğum hapisaneler gibi, olayların arkasındaki saklı tuzakı görmeme yardım ederken, beni bir tür kendi kendimi yıkma biçimime de sürükleyen sonsuz düzensizliği de getirdi. Bu, yeni bakış açısından, anlaşılması güç bir yıkımdı. Bunu belli bir tedirginlikle söylüyorum, çünkü dengemin eğreti olduğunu ve bu dengede egemen olmadığım birşeyler olduğunu bilmiyor değilim: O şeyler ki, beni hâlâ önceki durumuma dönmek için ayartıyor.

Bugün pazar; insanlar ve nesneler bugünün eğlence günü olduğunu ele veriyor. Pazar öğle sonlarından oldum bittim korkmuşumdur, çünkü bana gerçek yaşamda bir ayraç, doğal zamanlarda birşeyler yapma alışkanlığında olduğumuz konumların bir tür askıya alınması gibi görünürlerdi. Artık yerlemlerimin olmadığı, tüm tutamaklarımı yitirdiğim şimdi ise, bu pazar gününün öğle sonu, bana bir dinlenme olanağı gibi geliyor. Öğle yemeğini otelde yiyeceğim ve belki, dedektifime iş yaratmak için, çıkıp şöyle bir dolaşacağım. Dedektifimle, na-

sıl biri olduğuyla ilgili dűşler kuruyorum; bana duyduğu ve her seferinde raporlarında biraz daha az utanarak açıkladığı hayranlık, kimi zaman gençliğimden anımsadığım bir baş dönmesi sağlıyor. Sonra otele dönűp ikiden fazla viski içmemeye çalışarak televizyon izleyeceğim.

Sanırım dairem gelecek hafta hazır olacak, banyo ve mutfakta istediğim değişiklikle boyama işini bitirdiler. Yarın çıkıp perdeleri alacağım.

Yeni dairem hazır. D n son alışverişleri yapmak için çıktım. Hava çok sıcağı, bir bluzla, geçenlerde aldığım çok ince, geniş eteği giydim. İkisi birlikte biraz geç kız havası veriyordu; bu arada, kendime daha çok  zen g steriyormuşum gibi duruyorlardı  st mde. Belki sa ıma da çekidüzen vermem, biçimini değiştirmem gerek. Yirmi ya da yirmi beş yıldır uzun sa lıyım, ama biraz kestirirsem daha geç görüneceğim.

Kent merkezine gittim, mağazalara bakarak, yeni dairemde kendimi güvende hissetmemi sağlayacak ayrıntılara dikkat ederek yaptım seçimlerini.  ğle yemeğini bir kafeteryada yedim, kahvemi içerken, tuhaf biçimde, Beatles'ların birkaç hafta önce, yine başka bir barda öğle yemeği yerken dinlediğim bir şarkısı  alınmaya başladı. Üstelik, durumum öncekine çok benziyordu, ama farklıydı. şimdi yaşamın nasıl kullanılacağını hen  çok iyi bilmediğim dizginlerini eline almış bir kadındım; bu arada, geçmişte bir otomatmuşım, bir makinistin görünmez elleriyle çalıştırılan canlı d zenekmişim gibi hareketleri istencine yabancı bir dürtüyle bağlı bir kadın olduğumu anımsıyordum.

Yeniden sokağa çıktığımda birisi yolumu kesti. Serrano Sokağına doğru iniyordum; birdenbire, bir binanın girişindeki karanlıktan yirmi yaşlarında bir geç çıktı ve bıçağını karnıma dayadı. Çantamı ona vermek üzereydim ki, iriyarı bir adam, gökten inmiş gibi ortaya çıktı ve saldırganla arama girdi.

Oradan koşarak uzaklaşırken kurtarıcımın yüzüne bakmamış olduğuma üzülmüyordum. Dedektifimden başkası olamazdı. Bu sabah oteldeki hizmetlilerden birini postaneye dedektifin raporunu almaya gönderdim. Şöyle diyordu rapor:

Elena Rincón geçici olarak yerleşmiş olduğu otelden, yukarıda düşülen tarih ve belirtilen gün saat on ikide çıktı ve acele etmeden kent merkezindeki alışveriş bölgesine yürüdü, değişik mağazalardan birşeyler aldı. Sade ve hafif giyinmişti; üstünde kuşkusuz kendisinden çok daha genç kadınlar için düşünülmüş bir bluzla bir etek vardı. Yine de etek, özellikle etek, çok yakışıyordu ona.

Yaptığı alışverişe bakılınca, Cataluña Alanının bitişiğinde, María Moliner Sokağında kiraladığı daireye taşınmak niyeti anlaşılıyordu. Yeni daire kocasıyla yaşadığı daireye çok yakın. Kimi zaman insanın mahallesinden ayrılması eşinden ayrılmasından daha zordur.

Öğle yemeğini Velázquez Sokağında bir kafeteryada ağır ağır ve dalgın yedi. Oradan çıktığında az daha, uyuşturucu alabilmek için acele para bulmaya çalışan genç bir çocuğun saldırısına uğruyordu. Çocukla onun arasına atıldım; o koşarak uzaklaşırken, ben saldırganı bir tokatla yere sermeden önce, karnımdan, diyafram hizasında, küçük bir yara aldım. Saldırgan çocuk elli kilo bile değildi; daha sonra, o kadar hızlı vurduğuma üzüldüm.

Bu arada Elena Rincon'u gözden yitirdim; ayrıca, yarama baktırmak için bir dispansere gitmek zorundaydım. Elena Rincón'un yüzümü görecektir zamanı bile bulamamış olması olası; çünkü ona arkadan yaklaştım ve kaçmaya başlamadan önce birbiri-

mizin gözlerine bakacak zamanımız olmadı.

Raporu burada bitiriyorum, çünkü eklenecek önemli bir şey yok; zaten ben de bunları yazarken yaramın kapanmasını kolaylaştıracak bir biçimde oturamıyorum.

Raporu okuduktan sonra, sesini dinlemek için dedektiflik bürosuna telefon ettim. Konuşma, beklediğim bir biçimde gelişti ve pek hoşuma gitmedi. Kendimi tanıttıktan sonra,

- Sizin göreviniz, dedim sert bir sesle, Elena Rincón'u sokak saldırılarından korumak değil, gittiği yerlerde izlemek ve yaptıklarını bize rapor etmek.

- Bağışlayın, dedi kibar bir sesle, ben, birinin birisinden hoşlandığını gördüğümde, görevimin ne olduğunu bilirim. Sonuçları dün olandan daha ciddi olsalar da yine aynı şeyi yapardım.

- Rapor son derece kısa; izlediğiniz kişinin yaptığı şeylerin kimilerini bizden saklamaya çalışıyor gibisiniz. Bu hanımdan gereğinden çok hoşlandığınız izlenimine kapılıyoruz, belki de hizmetlerinizden vazgeçmek zorunda kalacağız.

- Madem böyle diyorsunuz, diye yanıtladı ses, bu iğrenç işi şu anda bırakmama izin verin. Zaten böyle bir araştırmayı hiçbir zaman kabul etmem gerekirdi.

- Bunu neden söylüyorsunuz? diye sordum baştan çıkarıcı bir sesle, çünkü telefonu kapatmasından korkuyordum.

- Öncelikle sayın bayan, yüzünü görmediğiniz bir müşteri için asla çalışmamak gerek; ikinci ola-

rak, araştırmanın hangi amaçla yaptırıldığını bilmekte her zaman yarar vardır; son olarak, çünkü bu durumda, tümüyle savunmasız, bu yüzden de ayırdına şimdi vardığım sayrıl bir ilgi duyulabilecek bir kadına saldırıda bulunmuş oluyoruz. Eğer sorun bir kumarhanede büyük bir borç takmış olmasıysa, bunu almak için de vermek için de, parası olan kocasından sızdırın. Ama Enrique Acosta gibi bir adama katlanmakla zaten yeterince acı çekmiş Elena Rincón'u rahat bırakın.

- Siz bu kadına âşık olmuşsunuz, dedim, bu nesnel olmanızı engelliyor. Kendinize bu kadar güvenmeyin.

- Nesnel olmamamı isteyen sizlerdiniz. Bu konuşma yararsız olmaya başladı. Patronunuza işi bıraktığımı, ama Elena Rincón'u izlemeyi sürdüreceğimi, ancak bu işi onu sizden korumak için yapacağımı bildirin. Ne yapmak istediğinizi bilmiyorum, ama bunca gizlilikle ancak yasal olmayan işler tezgâhlanabilir. Eğer bu kadının saçının bir teline dokunursanız bana hesap vermek zorunda kalacağınızı bilin.

Bunları söyledikten sonra beni halen kurtulmadığım bir şaşkınlık içinde bırakarak telefonu kapadı. Başıma bir iş mi açmaktaydım? Bilmiyorum; kesin bildiğim tek şey, dedektifin, şu anda, yeni yaşamımda kolayca vazgeçemeyeceğim tutunacak bir dal işlevi görmeye başlamış olması. Birdenbire, bu adamın, kim olduğumu öğrendiği, beni baştan çıkarmaya çalıştığı düşüncesi kemirmeye başladı içimi.

Dün sabah yeni evime taşındım.

Saçlarımı kestirdim; bir dergide gördüğüm genç bir kızınki gibi çok kısa şimdi. Her gün duş alırken saçlarımı da yıkıyorum, hemen kuruyorlar. Dönüşümümü tamamlamak için yeni eve taşınmadan önce kestirmem gerektiğini düşündüm. Şimdi başka bir kadını.

Dün gece ilk kez yeni evimde uyudum ve çok düş gördüm. Betimlenmesi güç, ender öykülerdi, çünkü uyanırken anlattığımız şeylerde bulunmasını istediğimiz tutarlılıktan yoksundular. Esrar içtiğim günlerde düş görmüyordum; sanki uyuşturucu, düşlerin, daha doğrusu karabasanların yerine geçiyordu. Birkaç gün bekleyeceğim; gerçekten canım istediğinde yeniden esrar içmeye başlayacağım, ama farklı biçimde.

Yıllarca kapalı kalacakmışım gibi dolanıp duruyorum evin içinde. Duvarlarını, banyosunu, eşyalarını, düşmanlarım gibi değil de, benim kendi uzantılarım gibi algılıyorum. İyiyim, kendi kendimle barışığım; biraz da, gelecek yıllarda yaşamının ne olacağını, nasıl yaşlanacağımı, beni ilgilendiren şeyi nasıl adlandıracağımı bildiğim için coşkuluyum.

Yemeğe çağırmak niyetiyle kızıma telefon ettim, ama ertesi sabah tatile çıkacağını ve şimdi her şeyi hazırlaması gerektiğini söyledi. Beni görmek istemiyordu; bu beni büyük bir yükten kurtardı, çünkü halen ona söyleyecek pek bir şeyim yok. Son aylarda, onun karnındaki bebekle benim yumrum koştut büyüyorlar, ama beni doğuracak olan

benimkisi, yeni, farklı bir yaşam olanağına doğru büyürken, kızımın doğuracağı başkalarında nasıl işlediğini gördüğüm düzeneksel bir yinelenmeye doğru büyüyor. Mercedes, henüz kadın olduğunun ve durumunun, yaşamak istediğimiz şey zahmete değer olmayı sürdürüyorsa, er ya da geç yüz yüze gelmek zorunda olduğumuz bir buyruk içerdiğini bilmiyor.

Annemin koltuğunu, dar, ama sakın bir sokak olan Maria Moliner'e bakan terasın büyük penceresinin yanına yerleştirdim. Belki de, en azından, öteki yarımküredeki eşimle karşılaştığım günün ertesinde, Brüksel'de noktalanın önceki yaşamımı anlatan son tümceler olacak bu satırları yazarken bu koltukta oturuyorum. Duvar saatinin tiktağı, geleceğimin içine açıldığı boşluğun verdiği baş dönmesi gibi yatıştırıcı. Önümüzde bütün bir yaşam var, acele etmeye gerek yok. Şu sıralar barsaklarımdaki garipliğin kaybolduğunu hissediyorum. Onun yokluğunun farkına, başımı her eğişimde uzun saçlarımın artık olmadığını farkına vardığım gibi varıyorum. Terasımın karşısındaki sokakta tartışan iki adam var, bu toplumun, kocam Enrique'nin çok iyi temsil ettiği makinenin parçalarını oluşturuyorlar. Yapımcıları olduklarını hissettikleri bir karabasanın içinde yaşıyorlar. Onlar bu uykudan uyandıklarında, ben onlara üstünlükleri olan bir yaşam götüreceğim.

Birdenbire güneş öyle bir konuma geldi ki gözlerim kamaştı, göremez oldum. Pencereden gözleri kör eden, bir otelin banyosundaki beyaz bir ışık giriyor. Bu ışığın ortasında pek yakında, şeytanın-

ki gibi koyu renkli ve güzel, ama tanrısallığına kadar yatıştırıcı ve tatlı bir biçim giderek belirginleşecek.

S O N

Juan José Millás

YALNIZLIK BUYDU

Teresa ile Laura adlı romanından sonra Juan José Millás'ın, İspanya'nın önemli ödüllerinden biri olan 'Nadal 1990'ı almış yeni bir romanını sunuyoruz. 1946'da Valencia'da doğan Millás, Madrid Üniversitesinde Felsefe ve Edebiyat okumayı ister, ama üçüncü yılda üniversiteyi bırakıp gazete ve dergilerde çalışmaya başlar. İlk romanı *Gölgeler Üç Başlı Canavar* romanıyla 1974'te 'Sesamo Ödülü'nü alır. Ardından *Boğulmuş Adamın Görünüşü* (1977), *Boş Bahçe* (1981), *Islak Kâğıt* (1983), *Ölü Yazı* (1983), *Teresa ile Laura* (1988), *Yalnızlık Buydu* (1990) ve *Eve Dönüş* (1991) romanlarını yayımlar. *Yalnızlık Buydu*, kırk üç yaşında evli bir kadının, Elena Rincón'un yaşamından bir kesit. Elena, annesinin öldüğü gün bir dönüşüm yaşamaya başlar. Kafka'nın 'Dönüşüm'ündeki Gregor Samsa'ninkinden farklı bu dönüşüme, özgürleşme süreci de diyebiliriz. Yalnızlığı öğrenmesiyle, ona katlanmayı başararak kazana-cağı bir bağımsızlık. Bu arada, günümüz İspanya'sına, devrim sonrası toplumuna, iş çevrelerine yönelik bir eleştirel bakış da sunuyor bize Millás. *Teresa ile Laura*'dakinden daha az ilginç olmayan buluşlarıyla yaşama değişik açılardan bakmayı, yine gerçekliğin değişik ve aykırı görünümelerini sunmayı başarıyor Millás. Ayrıca çiftlik izleği burada da karşımıza çıkıyor. İspanyolca aslından dilimize kazandıran Ali Özçelebi'nin Türkçesiyle, bu yazarı daha iyi tanıyacaksınız.

Kapaktaki resim: DON BAUM

KDV içindedir

ISBN 975.510.352-X

18 013 012